

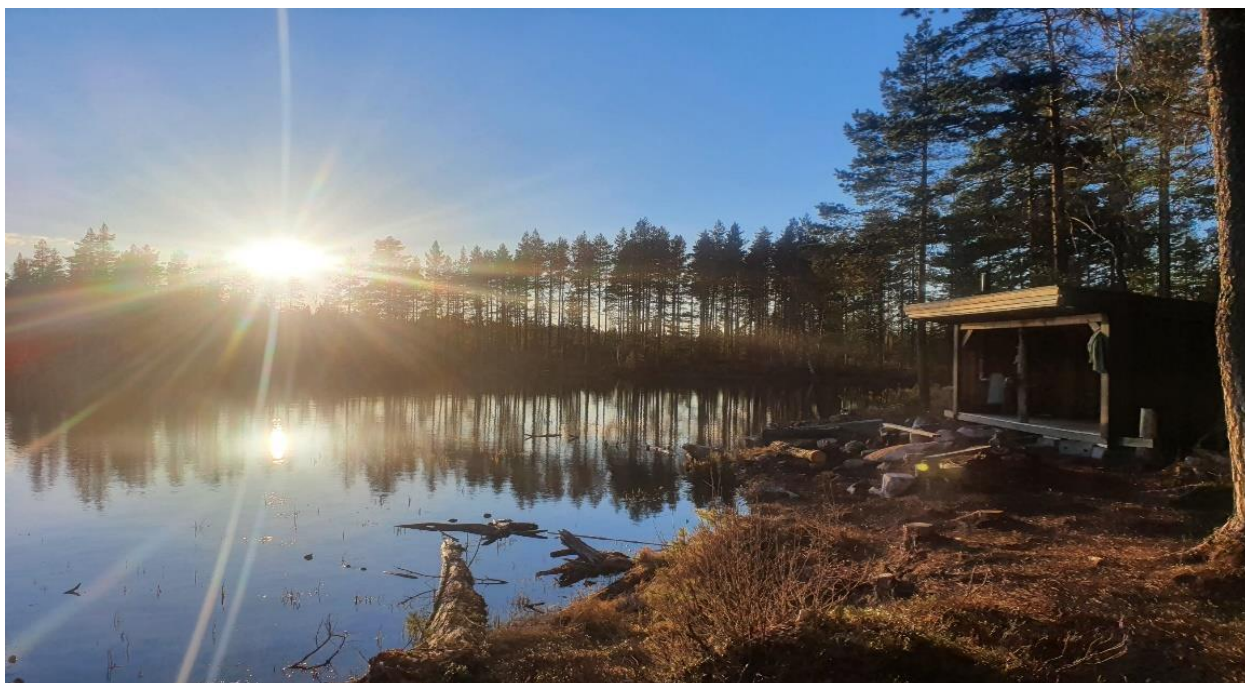

ÅSNES KOMMUNE

Kommunestyrets vedtak i sak **xxx/2023**

BUDSJETT 2024

HANDLINGSPROGRAM OG ØKONOMIPLAN
2024- 2027

Innhold

1. Kommunedirektørens innledning	6
2. Kommunedirektørens budsjettinnstilling	8
3. Sammendrag av kommunedirektørens budsjettforslag	9
4. Styringssystemet i Åsnes kommune	12
4.1 Inntektssystemet	13
4.2 Rammebetingelser Åsnes kommune-regjeringens kommuneopplegg for 2024	14
4.3 Frie inntekter	15
4.4 KOSTRA tall for 2022	19
4.5 Sektorfordeling av budsjett 2024	21
5. Organisering	22
5.1 Politisk struktur	22
5.2 Administrativ struktur	23
5.3 Planer og utredningsoppgaver	24
5.3.3 Lederplattform	25
5.3.4 Økonomi	28
5.3.4.1 Finansielle måltall	28
5.3.4.2 Lønns-/prisvekst og pensjon	29
5.3.4.3 Kostnadsnøkler	30
5.3.4.4 Renter og avdrag	31
5.3.4.6 Kommunale avgifter, gebyrer og priser	31
6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK	33
6.1 Tiltak – politisk styring	34
6.2 Tiltak – selvkost på tjenester	34
6.3 Tiltak – merkantile ressurser oppvekst	34
6.4 Tiltak – samarbeider (interne og interkommunale)	34
6.5 Tiltak - gjennomgang av IKS og samarbeider	34
6.6 Tiltak – ressursdimensjonering og tjenesteharmonisering	35
6.7 Tiltak – Åsnes barneskole	35
6.8 Tiltak – Åsnes opplæringscenter	36
6.9 Tiltak – reduksjon kommunal bygningsmasse	36
6.10 Tiltak – privatisering av kommunale veier	36
6.11 Tiltak – barnehagestruktur	36
6.12 Tiltak – deltakelse i «Inn i jobb»	37
6.13 Tiltak – tjenestebiler Åsnes kommune	37

6.14	Tiltak – energiøkonomisering kommunale bygg	37
6.15	Tiltak - flerbrukshall.....	38
6.16	Tiltak – redusert åpning av Åsnes svømmehall	38
6.17	Tiltak – salg kommunale formålsbygg	38
6.18	Oppsummering og effekter av foreslåtte tiltak i økonomiplanperioden	39
6.22	Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)	40
7.	Fokus / hovedsatsningsområder / premisser 2024.....	50
7.1	Klima	53
7.2	Miljø	53
8.	Investeringer.....	55
8.1	Startlån for videre utlån, Husbanken.....	55
8.2	Egenkapitalinnskudd KLP.....	55
8.3	Egenkapitalinnskudd Indigo IKT IKS.....	56
8.4	Reservevannløsning mot Åsnes – Grue.....	56
8.5	Skalbukilen renseanlegg.....	56
8.6	Berg-Kvisler renseanlegg.....	56
8.7	Sætre, rehabilitering vannledning	56
8.8	Vannledning Ny jord.	56
8.9	Selvavlesende vannmålere.....	56
8.10	Flobergsjordet, sanering og trykkøkingsstasjon	56
8.11	Vannledning Ola Hammerstad veg	57
8.12	Skogplanter innlandet, sammenkobling	57
8.13	Sanering av asbestrør, Færdervegen 78-84	57
8.14	Rådhuset.....	57
8.15	Energiløsning reguleringsplan Flisa øst (ENØK).....	57
8.16	Gatelys.....	57
8.17	Ledelinjesystem for svaksynte i Flisa sentrum	57
8.18	Grunnerverv og infrastruktur ny utbyggingsområder næring og bolig	57
8.19	IKT oppvekst.....	58
8.20	IKT diverse	58
8.21	Åsnes barneskole.....	58
8.22	Åsnes Flerbrukshall.....	58
8.23	Gang- og sykkelveg Kr. Haugsveg – Ola Hammerstadveg	58
8.24	Geovekst ny kartlegging	58
8.25	Sanering av tidligere avfallsplasser (kun budsjett)	59

8.26 Tjenestebiler – kjøp kontra leasing	59
8.27 Ny barnehage.....	59
8.28 Kommunale barnehager uteområder og bygg (kun budsjett)	59
8.29 Rådhuskinoen kulturhus, avspillingsenhet og kinoprojekter	59
8.30 Rådhuskinoen kulturhus, motoriserte tautrekk	59
8.31 Åsnes sykehjem, oppdateringer og ombygning (kun budsjett)	60
8.32 Sektor HOV – digitalisering og velferdsteknologi	60
8.33 Åsnes legesenter – inventar og utstyr (kun budsjett)	60
8.34 Generelle investerings prosjekter	60
9. Politikk, administrasjon og interkommunalt samarbeid	62
9.1 Budsjett politisk virksomhet og administrasjon.....	63
9.2 Politikk.....	63
9.3 Administrasjon.....	63
9.4 Interkommunalt samarbeid	64
9.4.1 Solør barnevernstjeneste, Åsnes –.....	64
9.4.2 Landbrukskontor Våler og Åsnes.....	65
9.4.3 Pedagogisk psykologisk tjeneste	65
9.4.4 NAV Solør	66
10. Sektor oppvekst.....	67
10.1 Budsjett sektor oppvekst	72
10.1.1 Administrasjon.....	72
10.2 Barnehage generelt.....	72
10.3 Myrsnipa barnehage.....	74
10.4 Sønsterud barnehage.....	74
10.5 Jara barnehage	74
10.6 Bashammeren barnehage	74
10.7 Grunnskole, generelt	74
10.8 Flisa skole / SFO	75
10.9 Sønsterud skole / SFO	75
10.10 Jara skole	75
10.11 Åsnes ungdomsskole / Åsnes svømmehall.....	76
10.12 Åsnes opplæringscenter	76
10.13 Åsnes kulturskole	76
11. Sektor helse, omsorg og velferd.....	77
11.1 Budsjett sektor helse, omsorg og velferd	82

11.1.1 Administrasjon.....	82
11.2 NAV – sosiale tjenester og flyktninger	82
11.3 Åsnes sykehjem	82
11.4 Hjemmebasert omsorg	83
11.5 Enhet for tilpassede tjenester (VITT)	83
12. Sektor strategi og utvikling.....	84
12.1 Budsjett sektor strategi og utvikling	85
12.2 Administrasjon.....	85
12.3 Tekniske tjenester	86
12.4 Eiendom	86
12.5 Kultur og frivillighet	87
12.6 Brann- og feiertjenesten	87
12.7 Investeringsprosjekt.....	87
13. Generelle inntekter og utgifter	88
13.1 Netto driftsresultat	88
13.2 Sammensetning fond.....	88
13.3 Lånegjeld.....	88
14. Obligatoriske oppstillinger	89
14.1 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 1.ledd	89
14.2 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 2.ledd	90
14.3 Noter til driftsbudsjettet 2024	90
14.4 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 1.ledd	91
14.5 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 2.ledd	92
14.6 Økonomisk oversikt etter art – drift § 5.6	93
14.7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser § 5.7	94
15. Politisk behandling	95

VEDLEGG:

- Vedlegg 1 - Gebyr regulativ, egenbetaling mm
- Vedlegg 2 - Husleiesatser
- Vedlegg 3 - Beregning av tilskudd til ikke kommunale barnehager
- Vedlegg 4 - Momentum budsjettnotat vedr selvkostområdene
- Vedlegg 5 - Kontrollutvalgets innstilling til budsjett kontroll og revisjon
- Vedlegg 6 - Budsjett 2024 Åsnes kirkelige fellesråd
- Vedlegg 7 - Budsjett 2024 Solør Renovasjon IKS (behandles i representantskapet 15.11.23)

1. Kommunedirektørens innledning

Åsnes kommune har de to siste årene styrt sin virksomhet og retning i forhold til «Tiltaksplan ROBEK». Forutsetningene har endret seg underveis, men planen er minst like viktig i den kommende økonomiplanperioden. Budsjettet vil være meget stramt i hele økonomiplanperioden. Tjenester må snus og ressurser omfordes med tanke på utfordringer som man vet vil komme innen helse, omsorg og velferdssektoren i fremtiden. Det er dessverre fortsatt ubalanse i driften til Åsnes kommune, og endringer er helt nødvendig på flere områder.

Resultat for regnskap 2021 og 2022 medførte at nesten alt av tidligere års merforbruk er dekket inn. Dessverre ser det ut som det blir et nytt merforbruk for inneværende år, og en utmeldelse fra ROBEK er dermed ikke reelt. Inndekningen som har blitt gjort i årene 2021 og 2022 har vært mulig pga økte overføringer fra staten i forhold til skatteinntekter, covid og flyktningarbeidet. Åsnes kommune har hatt en økning i innbyggertallet det siste året, og dette medfører økt rammetilskudd. Nivået på skatteinngangen forventes å vedvare i den kommende økonomiplanperioden. Den store lønns- og prisveksten som har vært, spesielt det siste året, betyr at kommunen fortsatt må omstille og redusere sine utgifter.

Kommunedirektøren legger fram et budsjett og en økonomiplan med fortsatt behov for å ta store grep i organisasjonen. Det legges frem helt konkrete tiltak i tiltaksplanen som må effektueres. Det sees ikke noe alternativ til dette. Det vil fortsatt kreve mye av alle, både folkevalgte, tillitsvalgte, ledere, ja hele organisasjonen. Det fortsettes å jobbe med mere interkommunalt samarbeid mellom Våler, Åsnes og Grue - VÅG-samarbeidet. Her forventes det effekter økonomisk i tillegg til at det vil styrke det faglige, og redusere sårbarhet på tjenestene. Kommunedirektøren er bekymret for at arbeidet med samarbeid går tregere enn ønsket og at vi har kommet kortere i dette arbeidet enn forutsatt i tidligere økonomiplaner.

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 har vært krevende å sammenstille, og det forventes at det også vil være krevende å realisere. I budsjett og økonomiplan har det vært helt nødvendig å tenke nytt og foreslå store endringer i organisasjonen. Det oppleves store, egentlig urealistiske, krav og forventninger til rammer og tjenester, så det er ingen tvil om at tøffe omstillinger og prioriteringer vil være hverdagen i de kommende årene for å kunne si at Åsnes kommune har en sunn kommuneøkonomi. Avsetning til disposisjonsfond er budsjettert, men dette er ikke i forhold til den størrelsen som er anbefalt – og gjenspeiler kommunenes økonomiske situasjon.

Statsbudsjettet viser en vekst i kommunesektorens frie inntekter på 6,4 mrd i 2024. Dette samsvarer med kommuneproposisjonen i mai, med et tillegg for høyere pensjonskostnader enn ventet. Demografiske endringer og antall flyktninger gjør at presset på kommunale tjenester øker sterkt. Viktige tjenester som skole, helse og omsorg har også blitt dyrere for kommunene. Derfor er veksten nødvendig, men mange kommuner vil få en stram økonomi også neste år konkluderer KS's styreleder Gunn Marit Helgesen.

Arbeidet vi fortsatt står ovenfor krever at alle melder seg på. Kommunen vil alltid trenge de dyktige ansatte, gode lederne og ansvarlige folkevalgte som bygger og driver organisasjonen sammen.

Investeringsbudsjettet for den kommende økonomiplanperioden er omfattende. Det er store investeringer innenfor VA-sektoren som gjenspeiler vedtatt hovedplan VA. I tillegg er det bygging av barneskole og barnehage. Utbedringer på rådhuset som har vært forskjøvet over mange år tvinger seg også frem det kommende året. Kommunedirektøren foreslår at mye av investeringskostnadene finansiers med salg av formålsbygg.

Flisa, den 31. oktober 2023

Otto Langmoen
Kommunedirektør

2. Kommunedirektørens budsjettinnstilling

1. Driftsdelen i økonomiplan 2024-2027 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt § 5-4 1. og 2.ledd vist på side 89 og 90 i kommunedirektørens budsjettdokument – dvs. med økonomiske rammeforutsetninger og tiltak som fremgår av kommunedirektørens forslag, herunder oppgitt nettoramme for de ulike sektorområdene. Inkludert i dette ligger avsetning og bruk til bundne driftsfond som er delegert til enhetene.
Første året vedtas som kommunens driftsbudsjett i årsbudsjettet for 2024.
2. Investeringsdelen i økonomiplan 2024-2027 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt investering § 5-5 1. og 2.ledd vist på side 91 og 92 i kommunedirektørens budsjettdokument.
Første året vedtas som kommunens investeringsbudsjett i årsbudsjettet for 2024. Det vedtas en låneramme på 80 mill. for finansiering av investeringsprosjektene i 2024. Nedbetalingstid fastsettes til den maksimale.
I tillegg tas opp 15 mill. i Startlån i Husbanken for videre utlån, med avdragstid 30 år.
3. Innvilget kassakreditt på 60 mill. videreføres i vår hovedbankforbindelse DNB.
4. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skattytere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.
5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunen i 2024 og for resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2024 fastsettes til 4 ‰ for bolig og fritidseiendommer, og 6 ‰ for næringseiendommer. Dette er en endring i forhold til næringseiendommer på 1 ‰ fra 2023. Det foreslås en videre økning på 1 ‰ i 2025 (til maks 7 ‰). Kommunestyret vedtar at det ikke skal benyttes bunnfradrag ved utskrivningen av eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer i 2024. Det benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommer hvor dette finnes.
6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK-registeret godkjennes. Dette er en plan som må oppdateres og utfylles kontinuerlig. Nye tiltak tilføres dersom dette vedtas i budsjettåret.
7. Åsnes kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd for 2024 på kr 7 200 000.
8. Festeavgift for 2024 fastsettes til 300 kroner pr. grav pr. år.
9. Det fastsettes en ramme til kontroll og tilsyn for 2024 på kr 2 030 000, i henhold til kontrollutvalgets innstilling i sak 42/23. I tillegg kommer revisjon av legater.
10. Kommunale avgifter, gebyrer og egenbetalingssatser reguleres slik som framgår av regulativet som er vedlagt budsjettsaken, eller regulert av staten. Endringene gjelder fra årsskiftet 2023/2024 dersom ikke annet er spesielt angitt.
11. Tilskuddssatser i 2024 for ikke-kommunale barnehager vedtas i henhold til gjeldende regelverk, og slik som vist i særskilt vedlegg til budsjettsaken.
12. Midler til lønnsoppgjør 2024 avsettes på sentralt område og fordeles til enhetene etter gjennomførte lønnsforhandlinger. Avsatt beløp er 11,063 mill.

3. Sammendrag av kommunedirektørens budsjettforslag

Drift:

Økonomisk resultat for de to siste regnskapsårene endret forutsetningene for tidligere vedtatte økonomiplaner, men det er viktig å presisere at vedtatt tiltaksplan fortsatt må gjennomføres for å kunne friskmelde Åsnes kommune økonomisk. Inndekning av tidligere års merforbruk vil gå raskere enn planlagt, men et nytt forventet merforbruk i 2023 medfører fortsatt innmelding i ROBEEK-registeret. Situasjonen er fortsatt meget krevende og store omstillinger nødvendig – dette vises også i skjema «*Budsjett og endringer i økonomiplanperioden*» på de ulike områdene som er fremstilt seinere i dokumentet. Samarbeider vil være en viktig faktor i endringsarbeidet. Dette har kommet godt i gang på flere områder, men oppståtte forsinkelser gir utfordringer. Samling av barneskolene i kommunen en stor bidragsyter til å snu tjenester og bruke ressursene på en mere hensiktsmessig måte. Vedtak om bygging av først gymsal, deretter endret til flerbrukshall, medfører at de økonomiske gevinstene forsvinner i skoleprosjektet. Den faglige effekten er stor ved å samle barneskolene.

Det gis gode og forsvarlige tjenester hver dag gjennom hele året til innbyggerne – noe som naturligvis skal fortsette, men vi ser at på enkelte av tjenestene må kvaliteten bli lavere.

Det er først når netto driftsresultatet er på minimum ca. 1,75 % av samlede driftsinntekter at driften kan sies å være bærekraftig. Kommunen har som kjent vært langt unna dette nivået over en lengre periode, og for 2022 var det negativt netto driftsresultat. For perioden 2024 – 2027 er det ikke funnet rom for avsetning over måltallet.

I statsbudsjettet beregnes en realvekst av kommunenes frie inntekter på 4,1 % fra 2023 til 2024. Kommunedirektøren legger til grunn nominell vekst i frie inntekter på 20,231 mill eller 3,8 % da man justerer for såkalte oppgaveendringer.

Det forventes at rentenivået har stabilisert seg, men dette er høyt og finanskostnadene påvirkes mye i økonomiplanperioden. Nye låneopptak i økonomiplanperioden er budsjettet med 5,5 % rente, men det er inngått sertifikatlån avtale i forhold til bygging av skolen hvor rentene er bundet i 10 år på ca. 3,2 %.

Innslagspunktet for ressurskrevende tjenester økes fra kr 1 526 000 til kr 1 608 000. Dette er tilsvarende lønnsveksten på 6,4 %. Dekningsgraden holdes uendret på 80 % utover innslagspunktet.

Nye kommunale plikter tilføres, og det oppleves manglende samsvar mellom forventninger hos brukere og finansieringsgrunnlaget. For 2024 gjelder dette spesielt redusert maksimal foreldrebetaling i barnehagen og barnevernsreformen som trådte i kraft fra 1.1.22. Reformen utfordrer kommunene da dette er ansvarsovertakning fra staten som ikke er full finansiert.

Skatteetatens formues grunnlag, for de boligeiendommene som har det, ble benyttet til eiendomsskatt fra 2022. Dette videreføres. I tillegg ble det foretatt ny alminnelig taksering for alle andre eiendomsskatteobjekter i løpet av 2021 – da med virkning fra regnskapsåret 2022.

I 2024 foreslås skattesatsen på verk, bruk og næringseiendommer økt til 6 ‰, mens den for 2025 og videre fremover budsjetteres med maksimal skattesats som er 7 ‰. Økningen gir en merinntekt årlig på kr 550' i 2024 og 2025.

Åsnes kommune har ikke disposisjonsfond, og dermed ikke noe buffer til å møte uforutsette hendelser gjennom regnskapsåret.

Ved regnskapsavleggelsen for 2022 er det akkumulerte merforbruket 0,430 mill.

Avsetning til disposisjonsfond er nødvendig for å møte svingninger og utforutsatte hendelser. For den kommende fire års perioden budsjetteres det med avsetninger jfr. Bevilgnings skjema § 5.4 1.ledd.

Disposisjonsfond

Den delen av egenkapitalen som er bygd opp av ubrukte inntekter fra driftsregnskapet som ikke er reservert for særskilte formål etter lov, forskrift eller avtale.

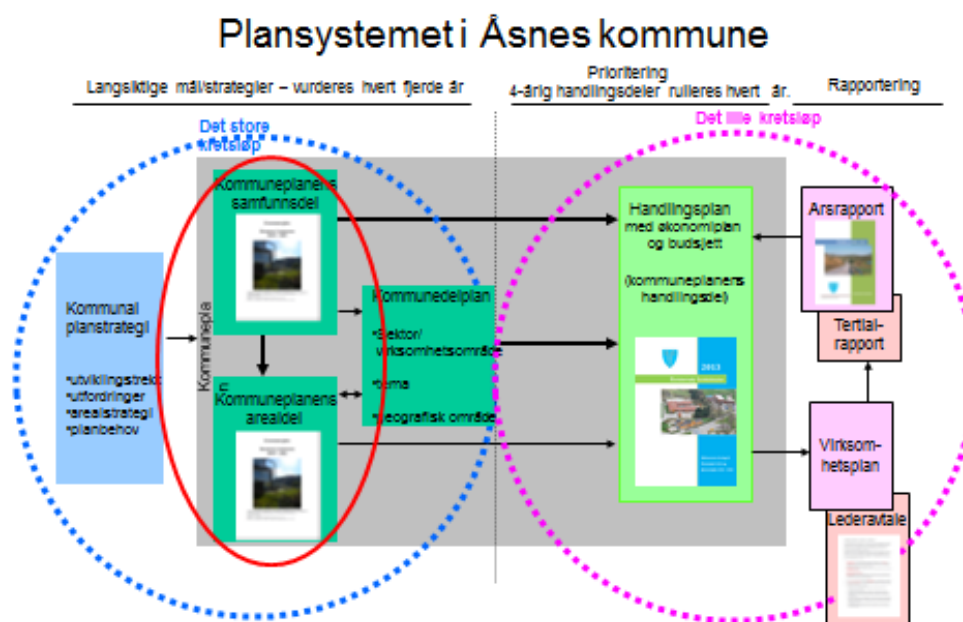
Investering:

Kommunedirektøren viser til følgende forslag til investeringsprogram for planperioden 2024-2027. (Alle beløpene i hele 1 000) Finansinvesteringene – i form av egenkapitalinnskudd i KLP og Indigo IKT IKS framgår ikke av tabelloppstillingen. Finansieringen for realinvesteringene i sum vises nederst i tabellsammendraget.

Investeringsprogram (-bevilgninger)				
Tekst	2024	2025	2026	2027
Reservevannløsning mot Åsnes - Grue	8 471			
Brannvannsdekning Sønsterud			3 076	
Sønstrud skogskole, brannvannsdekning				2 144
Flisa Renseanlegg, sekundærrensetrinn			1 000	8 500
Skalbukilen renseanlegg	100	100	400	5 300
Berg-Kvisler renseanlegg	1 345	3 285	3 300	
Sætre, rehabilitering vannledning	4 435			
Vannledning Ny jord	1 600	1 600		
Selvavlesende vannmålere	300	100		
Flobergsjordet, sanering inkl trykkøkingsstasjon	10 000	15 000	5 000	
Vannledning Ola Hammerstads veg	1 710			
Skogplanter innlandet, sammenkobling	270			
Sanering av asbestrør, vann , trekking nytt rør til Færdervegen 78-84	1 300			
Sanering av asbestrør, kloakkledning fra Flobergshagen til Flisa RA		100	11 400	
Sanering asbestrør, vann Bjerkely		3 100		
Vannledning Kjølaberget høydebasseng til Kjølakrysset			200	14 600
Va- diverse (kun budsjett - fordeles)	800	800	800	800
Vedlikeholdsplan bygg ENØK (kun budsjett-fordeles)	750	750	750	750
Rådhuset, ENØK tiltak	25 000			
Energiløsning reguleringsplan Flisa Øst	500			
Åsnes ungdomsskole, oppgradering / ENØK		3 000	3 000	
Åsnes sykehjem, oppgradering / ENØK		3 000	3 000	
Gatelys	500	350	200	200
Etablering av ledlyssystem Flisa sentrum	100	100	100	
Grunnerverv og infrastruktur nye utbyggningsområder næring og bolig	1 500	5 000	5 000	5 000
IKT oppvekst	1 465	1 000	1 000	1 000
IKT diverse	4 350			
Åsnes barneskole	170 000	46 000		
Åsnes flerbrukshall	12 000	15 000		
G/S KR.Haugsvet - Ola Hammerstadsveg	1 000			
Geovekst ny kartlegging	200	200	200	200
Kommunale veier, oppgradering (kun budsjett-fordeles)	3 300	1 500	1 500	1 500
Sanering tidligere avfallsplasser (kun budsjett - fordeles)	4 000	4 000	4 000	4 000
Tjenestebiler - kjøp vs leasing	1 500	1 500	2 000	2 000
Skatepark, nærmiljøanlegg Flisa		500		
Rådhusplassen, utemøbler		300		
Myrmoen, trapp til friområde		850		
Ny barnehage - for- og hovedprosjekt	1 000	14 000	14 000	
Kommunale barnehager, uteområder og bygg (kun budsjett - fordeles)	500	500		
Rådhuskinoen kulturhus, avspillingsenhet og kinoprojekter	920			
Rådhuskinoen kulturhus, motoriserte tautrekk	2 400			
Åsnes sykehjem oppdatering / ombygging (kun budsjett - fordeles)	500	500	500	500
HOV - digitalisering og velfredsteknologi	500	400	400	400
Åsnes legesenter, inventar og utstyr (kun budsjett - fordeles)	500	350	300	300
Åsneshallen, nytt tak		2 000	2 000	
Åsnes kirkelige fellesråd	600	600	600	600
Sum investeringsramme	263 416	125 485	63 726	47 794
Finansiering:				
Lån	103 651	109 325	56 976	45 624
Momskompensasjon	42 917	16 160	6 750	2 170
Salgsinntekter	116 848			
Tilskudd				
Sum finansiering	263 416	125 485	63 726	47 794

4. Styringssystemet i Åsnes kommune

Plansystemet består av det lille og det store kretsløpet. Det lille kretsløpet viser hva handlingsmålene og prioriteringene kommunen skal arbeide med i den neste fire års perioden - de økonomiske rammene for drift og investering i 2024, og økonomiplanen for de tre påfølgende år. Planene i det lille kretsløpet rulleres årlig. For å måle resultatene i det lille kretsløpet utarbeides lederavtaler, sektorplaner, årsbudsjett, tertialrapporter og årsregnskap/årsberetning. Dette vil danne grunnlaget for justeringer og resultatvurdering i perioden.

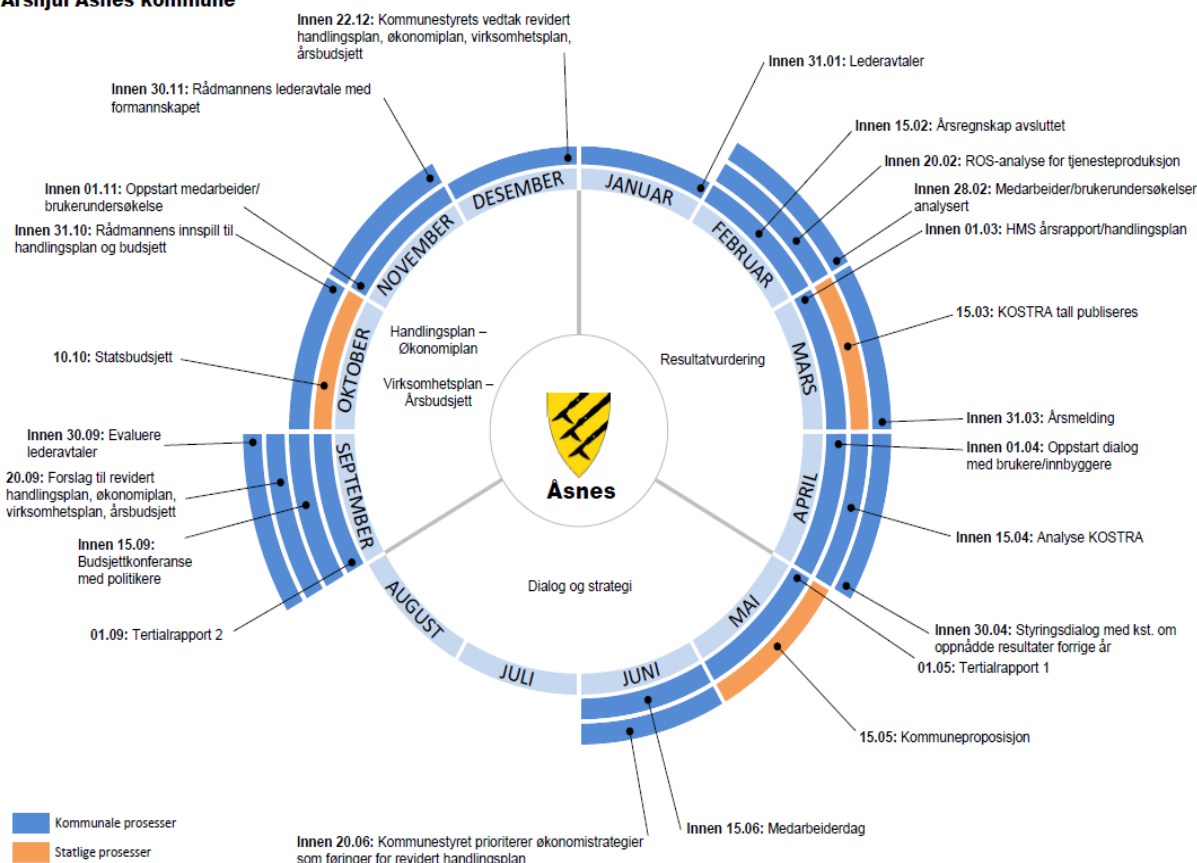
Det store kretsløpet omfatter kommuneplanens langsiktige del (12 år). Her fremgår mål for utviklingen og retningslinjer for gjennomføring av både samfunns- og arealdelen.

Proessen:	
Budsjett- og strategiseminar	01.06.2023
Regjeringen legger frem statsbudsjettet for 2024	06.10.2023
Kommunedirektøren legger fram sitt forslag	01.11.2023
Formannskapets budsjettbehandling og innstilling	13.11.2023
Budsjettet legges ut til offentlig ettersyn (minst 2 uker)	14.11.2023
Utvalgsbehandling av formannskapets innstilling i budsjettsaken	30.11-15.12.2023
Kommunestyrets behandling	18.12.2023

Kommunen må stadig tilpasse seg, tenke og handle innovativt. Dette er virkeligheten som kommunene opplever kontinuerlig. Åsnes har over flere år brukt tid på å tilpasse seg i forhold til en krevende økonomisk situasjon, og dette er man ennå ikke i mål med. Kvalitet og kompetanse er viktige drivere for å kunne være i forkant, og på høyden, i forhold til det en kommune skal levere på og ha ansvaret for. Dette i tillegg til de økonomiske premissene som foreligger. Krevende valg og prioriteringer står kommunene kontinuerlig ovenfor, men det finnes alltid handlingsrom for å prioritere.

Årshjul Åsnes kommune

4.1 Inntektssystemet

Inntektssystemet for kommuner (og fylkeskommuner) gir overføringer som kan disponeres av den enkelte kommune (fylkeskommune). Dette for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for ufrivillige kostnadsforskjeller, som skyldes bl.a. geografi, alderssammensetning og ulike levekår. Disse forskjellene medfører at de kommunale tjenestene ikke koster det samme og tilby i kommunene.

Størsteparten av kommunenes rammetilskudd fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger- det såkalte innbyggertilskuddet. I rammetilskuddet inngår også regionalpolitisk begrunnede tilskudd. Disse tilskuddene er viktige virkemidler for å nå regional- og distriktpolitiske mål. Regionalpolitiske tilskudd til kommunene er distrikstilskudd Nord-Norge, distrikstilskudd Sør-Norge, storbytilskudd, regionsentertilskudd og veksttilskudd.

En betydelig andel av kommunesektorens inntekter kommer gjennom skatteinntekter. Det er store forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Gjennom en egen skatteutjevning utjevnes delvis disse forskjellene mellom kommunene ved at skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet.

4.2 Rammebetingelser Åsnes kommune-regjeringens kommuneopplegg for 2024

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram den 6. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 5,1 mrd. kr (dvs. 1,4 %), mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst i intervallet 4,4-4,7 mrd. kr. Oppjusteringen må ses i sammenheng med at anslaget for pensjonskostnader som finansieres med frie inntekter, er økt med 0,7 mrd. kr basert på oppdaterte tall fra pensjonsleverandørene. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2024 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 4,3 % (fordelt med 4,9 % som årslønnsvekst og 3,4 % som prisvekst). I realveksten ligger det også inne 150 mill. kr til satsing på psykisk helse og rus og 40 mill. kr til helsestasjon og skolehelsetjeneste. I tillegg er 100 mill. kr fordelt til de kommunene som taper mest på modellen for gradert basiskriterium.

Realveksten på 1,4 % er regnet fra inntektsnivået i 2023 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2023. Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2023, blir inntektsveksten fra 2023 til 2024 lavere, siden veksten regnes fra et oppjustert nivå sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2023. Oppjusteringen for i år har sammenheng med økt skatteinntektsanslag for kommunene med 3,547 mrd. kr. Skatteinntektene for i år er nå anslått til -5,7 % nominelt for kommunene. På kostnadssiden bør spesielt merkes at deflatoren for inneværende år er nedjustert fra 5,2 prosent i RNB til nå 4,5 prosent. Redusert prisvekst betyr også at realverdien av inntektsveksten for 2024 blir høyere. Deflatoren for 2024 er altså anslått til 4,3 prosent.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2024 settes ned med 0,2 prosentpoeng. Denne justeringen har sammenheng med et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen (inkl. eiendomsskatt) skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Ordinær skatt på inntekt og formue (inkl. naturressursskatt) for 2024 anslås å bli 5,8 % høyere for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for i år. Rammetilskuddet for kommunene foreslås økt med 3,4 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 4,7 % nominelt.

I kommunedirektørens budsjettforslag for 2024 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **546,481 mill. kr**, som er 1,315 mill. kr lavere enn i beregningene fra KDD. Kommunedirektøren legger per nå til grunn **522,673 mill. kr** som frie inntekter i år. Korrigerer vi med 3,577 mill. kr, som er summen av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget, får vi 526,250 mill. kr i oppgavekorrigerte frie inntekter 2023. *I kommunedirektørens budsjettforslag legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 20,231 mill. kr eller 3,8 %.*¹

¹ Lokalt skatteanslag er i disse beregningene basert på kommunens gjennomsnittlige skatteinntekter per innbygger i de siste tre skatteårene (2020-22).

4.3 Frie inntekter

Dokumentasjon av frie inntekter 2023 og 2024 (Grønt hefte 2024).

Åsnes	2023	2024
Innbyggertilskudd	202 126	217 205
Utgiftsutjevnen tilskudd/trekk	30 990	39 258
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	2 200	2 238
Inntektsgarantitilskudd, netto	9 107	-532
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	3 430	5 028
Distriktstilskudd Sør-Norge/småkommunetilskudd	10 203	10 715
Distriktstilskudd Nord-Norge	0	0
Veksttilskudd	0	0
Storbytilskudd	0	0
Regionsentertilskudd	0	0
Skjønnstilskudd*	1 500	1 500
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjett	259 556	275 412
Anslag inntektsutjevnen tilskudd/trekk fra KDD i statsbudsjettet	60 354	76 119
Skatteinntektsanslag fra KDD i statsbudsjettet	190 128	196 266
Endring rammetilskudd etter budsjettssaldering	792	0
Endring rammetilskudd i RNB (inkl. budsjettavtale på Stortinget)	3 817	0
Endring i anslag skatt/inntektsutjevning fra KDD målt mot oppr. anslag	7 000	0
= Sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	521 647	547 797
Oppgavekorrigering**	4 660	0
= Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter	526 307	547 797
Anslag prosentvis vekst relativt til fjoråret		4,1 %
Anslag på oppgavekorrigert vekst relativt til fjoråret		21 490

*) Eventuelle tildelte skjønnsmidler fra statsforvalteren gjennom året inngår ikke i denne summen

**) I Grønt hefte er korreksjonene på kommunenivå i hovedsak gjort etter samlet kostnadsnøkkel, se GH 2024 tabell 3-k.

I tillegg foretas det en utgiftsutjevning hvor formålet er omfordeling av kostnadsulemper og etterspørselsforskjeller. Dette sørger for at denne andelen av rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkkel som består av en rekke objektive kriterier som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. Eks. på slike kriterier er bl.a. antall barn i skolepliktig alder, antall eldre, bosettingsmønster og reiseavstander i kommunen.

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2024 og endring 2023-2024.

Åsnes	2024			Endring 2023-2024	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)
0-1 år	0,0058	0,7280	-746	7,2 %	142
2-5 år	0,1348	0,7091	-18 530	4,2 %	2 002
6-15 år	0,2527	0,7919	-24 848	1,1 %	1 336
16-22 år	0,0241	0,8471	-1 741	-5,4 %	-685
23-66 år	0,1081	0,9487	-2 620	0,5 %	65
67-79 år	0,0605	1,5053	14 444	-2,7 %	799
80-89 år	0,0806	1,5643	21 492	-4,8 %	245
Over 90 år	0,0403	1,3484	6 633	-0,6 %	468
Basistillegg	0,0163	1,8187	6 305	0,2 %	431
Sone	0,0103	1,2567	1 249	-0,4 %	72
Nabo	0,0103	1,9907	4 821	-2,9 %	208
Landbrukskriterium	0,0019	4,4804	3 124	-4,7 %	-228
Innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia	0,0067	0,8340	-525	21,0 %	683
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0078	0,3137	-2 529	-3,3 %	-45
Dødelighet	0,0474	1,2722	6 096	-6,8 %	-897
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0168	1,0344	273	9,5 %	785
Lavinntekt	0,0105	0,8858	-566	-7,6 %	-361
Uføre 18-49 år	0,0060	1,7252	2 056	3,9 %	67
Opphopningsindeks	0,0088	0,6008	-1 660	0,8 %	91
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	1,2195	1 867	-0,1 %	-58
PU over 16 år	0,0507	1,5160	12 360	-2,6 %	433
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	1,7639	17 108	-1,3 %	1 138
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	0,8143	-1 430	23,8 %	1 736
Innbyggere med høyere utdanning	0,0179	0,6009	-3 375	-0,6 %	-156
Kostnadsindeks	1,0000	1,0831	39 258	1,5 %	8 268
<i>Netto virkn. statlige/private skoler</i>			2 238		37
Sum utgiftsutjevn. mm.			41 496		8 306

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2024 (og endring 2023-24) fordelt på sektorområder

Åsnes	2024			Endr. 2023-2024	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)
Barnehage	0,1568	0,7077	-21 653	5,7 %	3 476
Administrasjon	0,0783	1,0456	1 687	-0,1 %	19
Landbruk	0,0019	4,4804	3 132	-4,7 %	-143
Grunnskole	0,2410	0,8350	-18 783	1,5 %	1 961
Pleie og omsorg	0,3607	1,4246	72 377	-2,7 %	1 664
Kommunehelse	0,0673	1,1494	4 747	-0,8 %	727
Barnevern	0,0407	0,9153	-1 628	2,0 %	530
Sosialtjeneste	0,0533	0,9738	-659	0,0 %	18
Kostnadsindeks	1,0000	1,0831	39 258	1,5 %	8 268

Oversikten indikerer de endringer Åsnes kommune skulle ha gjort i sine rammer på sektor nivå for å kompensere for de fordelinger statsbudsjettet legger til grunn. Kommunedirektøren ser ingen mulighet til å gjennomføre dette det kommende året.

Åsnes kommune anslås til å være 8,31 % dyrere å drifte enn gjennomsnittskommunen i Norge. Dette er en økning fra 2023 på 1,46 %. Utviklingen av utgiftsbehovindeksen over flere år vises i tabell under pkt. 5.3.4.3.

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel) – og som kan brukes i beregningen/dokumentasjonen av rammeendringer for aktuelle tjenesteområder.

	I makro	Åsnes
Samlet korreksjon (1000 2023-kr)	3 565 632	3 577
Statlige og private skoler, endring i elevtall	-115 010	-127
Redusert pensjonspåslag for private barnehager	-55 100	-51
Gratis deltids plass SFO 2. trinn, helårseff.	827 965	913
Gratis barnehage tiltakszonen Finnmark og Nord-Troms, helårseff.	68 410	0
Diverse korrigeringer ny opplæringslov	45 288	50
Øket veiledende satser for sosialhjelp, helårseff. av endring i 2023	283 593	365
Gratis barnehage 3. barn i barnehagen, helårseff. av endring i 2023	23 011	22
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024 og helårseff. av endring i 2023	1 559 773	1 458
Ytterligere reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024 (sentralitet 5 og 6)	69 358	562
Endringer i kontantstøtten, konsekvenser for barnehage	114 765	107
Pasienttilpasset basistilskudd, helårseff. av endring i 2023	239 693	364
Ekstraordinære inntekter fra konsesjonskraft, reversert trekk i rammetilskudd	535 000	0
Vaksinasjon mot Covid-19, engangsbevilgning i 2023	-68 000	-137
<i>Diverse korreksjoner</i>	36 886	53

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2025-27) budsjettert med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 3,0 mrd. kr eller 0,8 % (dvs. noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer.

Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2024-kr):²

	2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd (fast del)	264 165	275 412	278 932	279 342	281 637
Skatt	193 368	202 831	202 841	202 824	202 830
Inntektsutjevning	65 140	68 238	68 228	68 209	68 199
Sum frie inntekter	522 673	546 481	550 001	550 375	552 666
%-endring		4,6	0,6	0,1	0,4

4.3.1 Inntekts- og formuesskatt

Regjeringens foreslår en liten reduksjon av det kommunale skattøret for personlige skatteyttere for 2024, som nevnt tidligere i dokumentet. Dette påvirker skatteinntangen i kommunene minimalt. Endring av skatteinntektene får en positiv endring med 4,9 % fra 2023 til 2024 i regjeringens forslag til statsbudsjett.

Åsnes kommune ligger godt under 90 % av landsgjennomsnittlig skatteinntektsnivå per innbygger. Ved en eventuell heving av kommunens skatteinntektsanslag vil en sitte igjen med bare 5 % netto (for et gitt uendret skatteinntektsnivå på landsbasis), siden det inntektsutjevnenende tilskuddet vil reduseres med 95 % av skatteøkningen. Motsatt vil en få kompensert 95 % over inntektsutjevningen hvis en reduserer kommunens skatteinntektsanslag.

4.3.2 Eiendomsskatt

Eiendomsskatt ble innført i Åsnes i 2005. I budsjett 2021 ble det vedtatt at Skatteetatens formuesgrunnlag skulle tas i bruk for de boligeiendommene som hadde dette, og at ny alminnelig taksering skulle finne sted for alle andre eiendomsskatteobjekter i løpet av året. Dette ble gjort, og nye takster er tatt i bruk for alle eiendommer fra 2022. Økning av satsen for næringsbygg, verk og bruk fra 3 til 4 ‰ ble gjeldende fra 2022, og det foreslås en ytterligere økning på 1 ‰ årlig frem til og med 2025. Dette betyr en årlig inntektsøkning på kr 550' – akkumulert til 2,2 mill i for perioden 2022 - 2025. Satsen for 2024 vedr næringsbygg, verker og bruk foreslås nå til 6 ‰ iht tidligere vedtak.

² I prognosekjøringen (basert på KS-modellen) er det i utgangspunktet lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, konkret per 1.1.2024, 1.1.2025, 1.1.2026 og 1.1.2027 (SSB MMMM justert for TBU-metode og flyktninger). Innbyggertall fordelt på de aktuelle aldersgruppene har telletidspunkt 1. juli år t, og vi lar disse være gjennomsnittet av tallene per 1.1 år t og 1.1 år t+1. Innbyggertall totalt og fordelt på aldersgrupper per 1. juli påvirker innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen det påfølgende året, mens innbyggertall totalt per 1.1. påvirker inntektsutjevningen aktuelt år. Ordinært skjønn fra Statsforvalteren (1,5 mill. kr i 2024) er satt til 1,0 mill. kr for årene 2025, 2026 og 2027.

4.3.3 Andre generelle driftsinntekter

Omfatter rentekompensasjon for kirkebygg og skole- og svømmeanlegg, kompensasjon (for både renter og avdrag) for oppstartstilskudd som ble gitt under handlingsplan for eldreomsorgen 1998–2003 og opptrappingsplanen for psykisk helse 1994–2004. Den vesentligste inntekten under andre generelle driftsinntekter er integreringstilskuddet fra IMDI til flyktningarbeid.

4.4 KOSTRA tall for 2022

Åsnes kommune mottar høyere frie inntekter pr. innbygger enn egen KOSTRA gruppe og fylket. Lånegjelden har økt de siste årene, men er fortsatt lavere enn de sammenlignbare i tabellen jfr. netto lånegjeld pr. innbygger og langsiktig gjeld fratrukket pensjonsforpliktelse i prosent av brutto driftsinntekter.

Åsnes kommune benytter høyere ressurser pr. innbygger på tjenesteområdene grunnskole, helse- og omsorgstjenester, sosialsektoren, barnevernstjenesten og politisk styring og kontrollvirksomhet. På områdene barnehage og administrasjon benyttes lavere beløp per innbygger enn de sammenlignbare. Beviste prioriteringer kan være en årsak til forholdet. Allikevel bør tallene analyseres for å avstemme om dette er iht. intensjonen. Befolkningssammensetningen i Åsnes gjør seg også gjeldene i tallene.

KOSTRA er en forkortelse for kommune-stat-rapportering. Gjennom KOSTRA sender kommuner og fylkeskommuner inn tall fra sine tjenesteområder til Statistisk sentralbyrå.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

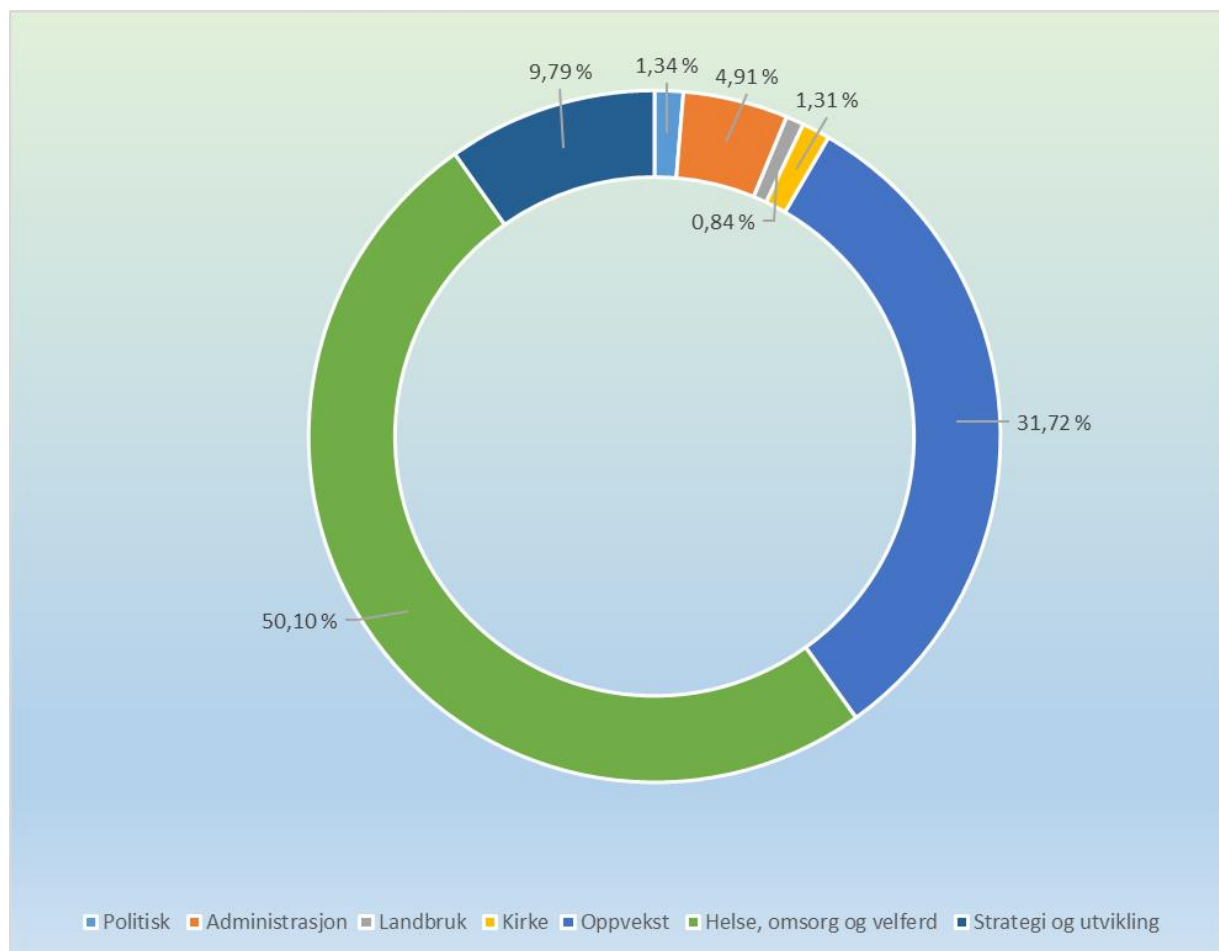
I tabellen vises tall hentet fra SSB (KOSTRA) etter publisering 15.juni 2023:

Nøkkeltall 2022	ÅSNES 2019	ÅSNES 2020	ÅSNES 2021	ÅSNES 2022	KOSTRA gr.01- 2022	Inn- landet 2022
Finansielle nøkkeltall:						
Frie inntekter i kr pr. innbygger	62 697	64 543	69 652	71 435	67 424	67 314
Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger	76 526	85 930	85 204	88 078	97 591	97 581
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelse i % av brutto driftsinntekter	85,3	98,6	89,4	90,2	115,4	111,3
Prioritering:						
Nto driftsutgifter pr. innbygger 1-5 år, barnehager	155 823	169 162	174 047	177 109	184 538	189 735
Nto driftsutgifter pr. innbygger 6-15 år, grunnskole	131 260	131 513	141 173	145 955	138 324	145 425
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester pr innbygger	43 232	41 277	46 870	47 901	35 908	40 343
Netto driftsutgifter sosiaalsektoren pr innbygger	3 561	3 106	3 394	3 954	2 766	3 540
Netto driftsutgifter barnevernstjenesten pr innbygger 0- 17 år	-	18 108	18 961	28 207	12 478	16 002
Netto driftsutgifter politisk styring og kontrollvirksomhet pr innbygger	1 189	1 120	981	1 020	703	633
Netto driftsutgifter administrasjon (funksjon 120) pr innbygger	3 370	3 077	3 412	3 743	4 657	4 339

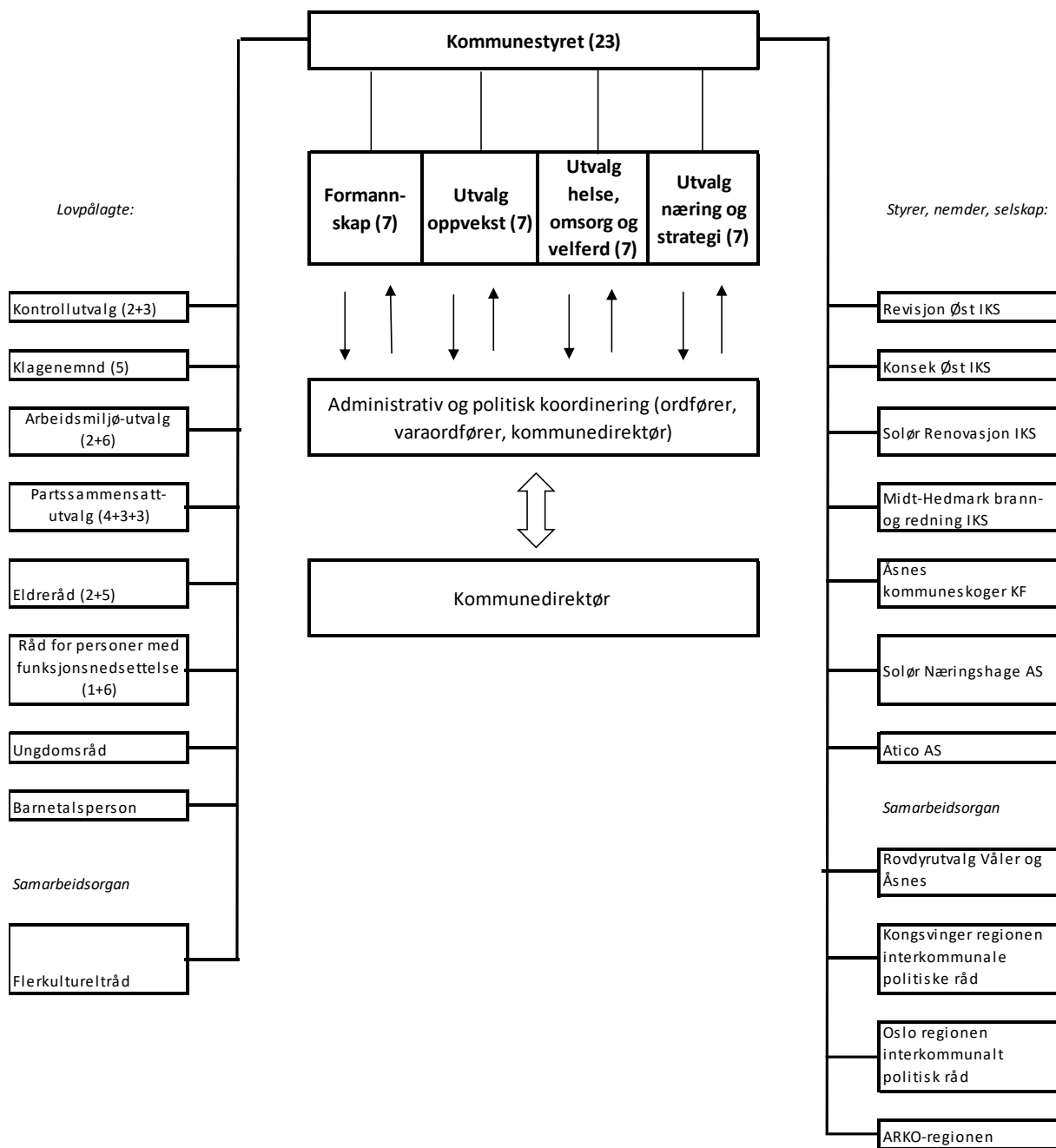
4.5 Sektorfordeling av budsjett 2024

Åsnes kommune har fordelt sine tilgjengelige ressurser på følgende måte i budsjett 2024.

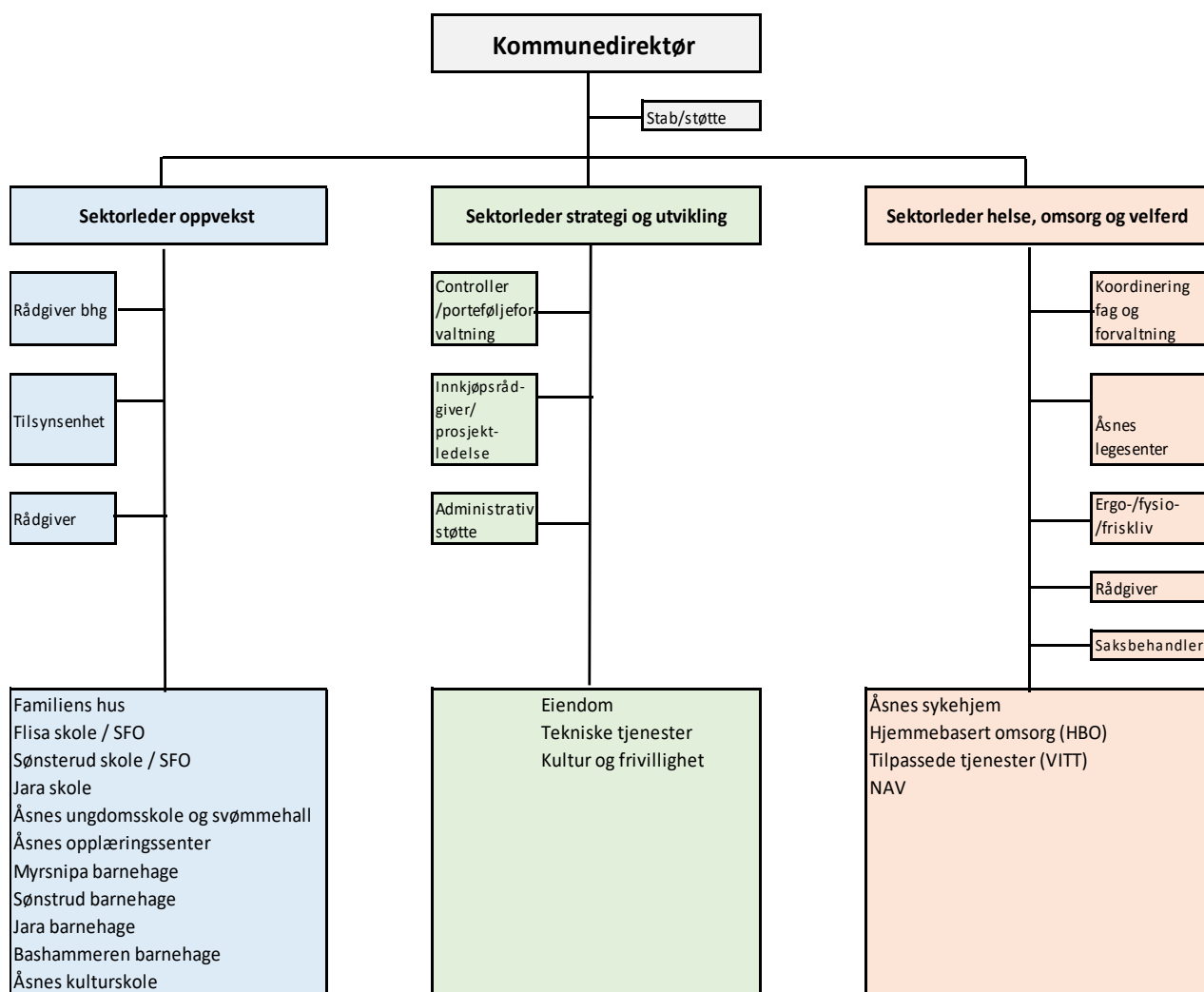
5. Organisering

5.1 Politisk struktur

5.2 Administrativ struktur

Åsnes kommune har en administrativ organisering som vist under. Kommunedirektøren med stabs- og støttefunksjoner, og tre sektorer med underliggende enheter. Kommunedirektøren sammen med sektorledere og enhetsledere utgjør det formelle beslutningsnivået.

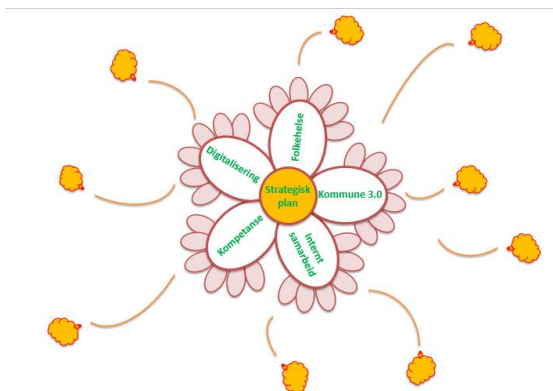
5.3 Planer og utredningsoppgaver

Nytt kommunestyre skal i løpet av sitt første år vedta – kommunal planstrategi. Denne skal blant annet si noe om hvilke planer kommunen skal rullere i løpet av kommunestyreperioden.

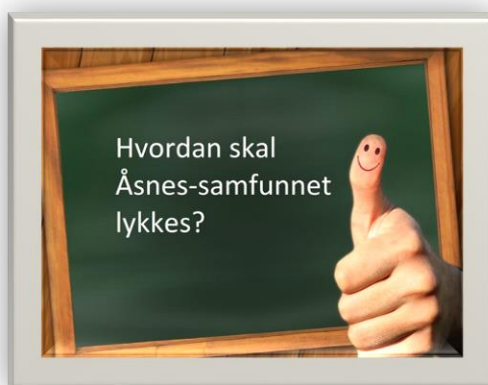
Rullering av kommuneplanens samfunnsdel er den mest sentrale planen og denne slutføres i 2024. Den er omfattende både i forhold til innhold, omfang, involvering og krav til prosess. Samfunnsdelen omfatter alle kommunenes sektorer, og vil derfor gi føringer til sektorvis- og temabaserte planer i Åsnes kommune.

Sektor oppvekst skal utarbeide sin strategiske plan for oppvekst i løpet av 2024, og arbeide med implementering av denne i sine enheter. Denne vil hensynta relevante satsningsområder og mål i kommuneplanens samfunnsdel når denne blir vedtatt. I tillegg skal forebyggende planen for barn og unge til politisk behandling i løpet av våren.

Strategisk plan for sektor helse, omsorg og velferd ble vedtatt i kommunestyret 27.6.22. Denne gjelder for perioden 2022-2027. Arbeidet med utviklingsprosessene er iverksatt, og vil være pågående også i 2024.

Sektor strategi og utvikling vil utarbeide sin strategiske plan i 2024. Denne vil hensynta relevante satsningsområder og mål i kommuneplanens samfunnsdel når denne blir vedtatt. Rammebetingelsene for VÅ-samarbeidet innen tekniske tjenester og eiendom når dette blir avklart i 2024 og sektorens justerte rolle og ansvar i tråd med kommunedirektørens gitte føringer. Sektoren vil i tillegg ha fokus på å slutføre omregulering av RV2-traseen som vil skape handlingsrom for ytterligere samfunnsutvikling av Flisa-plataet (primært bolig- og næringsformål) og slutføre planer i tråd med kommunal planstrategi. Den mest sentrale er kommunedelplan for klima, energi og miljø.

5.3.3 Lederplattform

Medarbeiderne er vår viktigste ressurs. Kommunen har en lederplattform som ble utarbeidet i 2014, og en arbeidsgiverpolitikk som ble vedtatt i 2019.

UTSIKTEN

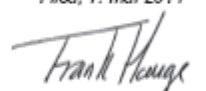
Lederplattform i Åsnes kommune

Å lede er kunsten å balansere organisasjonens krav og medarbeidernes behov for å nå fastlagte mål. Lederplattformen skal gi oss som ledere gode og forutsigbare rammer for å utøve vårt lederskap. Lederplattformen tydeliggjør lederrollen og klargjør hva som er god ledelse i Åsnes kommune.

Sammen med verdiene våre; Engasjement, Samarbeid og Servicefokus skal lederplattformen være pilaren i vårt arbeid med å styrke identitet og VI-følelsen i Åsnes kommune.

Verdiene og lederplattformen skal sammen uttrykke de holdninger og den atferd som skal kjennetegne oss som ledere og medarbeidere i Åsnes kommune.

Flisa, 7. mai 2014

Frank Hauge, rådmann

LEDE VERDIER

Vi leder etter verdiene engasjement, samarbeid og servicefokus.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- bruke verdiene aktivt i hverdagen
- være en god rollemodell
- bidra til at vi gjør hverandre gode

LEDE FOLK

Vi skaper resultater gjennom andre. Målet er å utvikle myndiggjorte medarbeidere som trives og viser engasjement.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- stille tydelige krav og avklare forventninger
- ta ansvar og fatte beslutninger
- gi konkrete tilbakemeldinger ved å berømme og korrigere adferd
- gi mine medarbeidere tillit og vise dem respekt
- se mine medarbeidere, selv være synlig og bli sett

LEDE UTVIKLING OG ENDRING

Vi tilpasser våre tjenester til forventninger og krav, ved å lede gjennom nytenkning og endring.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- ta initiativ og være handlekraftig
- være åpen for nye muligheter og løsninger
- tilrettelegge for kunnskapsdeling
- sørge for kontinuerlig læring og forbedring

LEDE RESULTATER

Vi skal levere god kvalitet på våre tjenester og jobbe for å oppnå ønskede resultater.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- bidra til samarbeid på alle nivå
- tydeliggjøre mål
- prioritere
- sikre resultatoppnåelse
- være lojal til beslutninger

LEDE OMDØMMEBYGGING

Vi framsnakker kommunen, viser stolthet, skaper samhørighet og bidrar til vi-følelse!

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- være en god ambassadør
- ha god dialog med innbyggere, brukere og medarbeidere
- bevisstgjøre viktigheten av et godt førsteinntrykk

ÅSNES KOMMUNE

ÅSNES KOMMUNE

Verdigrunnlag

Parallelt med arbeidet med lederplattformen utarbeidet en bredt sammensatt gruppe medarbeidere verdigrunnlag for Åsnes kommune; **ESS** et.

- Engasjement
- Samarbeid
- Servicefokus

Disse verdiene skal være gjennomgående i **alt** arbeid som gjøres i kommunen. Det gjennomføres jevnlig prosesser for å sikre kjennskap og utøvelse av verdiene blant våre ledere og medarbeidere. Dette er et kontinuerlig arbeid.

Lederplattformen og verdiene skal være våre pilarer i arbeidet med å styrke identitet og VI-følelsen i Åsnes kommune. Hovedmålet i den vedtatte lederplattformen er å balansere organisasjonens krav og medarbeidernes behov for å nå fastlagte mål.

Arbeidsgiverpolitikken har pekt ut følgende hovedfokusområder: Medarbeiderskap, Medarbeiderdrevet innovasjon og rekruttering/kompetanse.

Nærvær og medarbeiderundersøkelsen 10-faktor benyttes som måleparameter for å gi tilbakemeldinger på om vårt fokus på medarbeiderne gir de ønskede resultater. Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres hvert andre år, og ny undersøkelse skal finne sted høsten 2024.

Nærvær og medarbeiderundersøkelse

Målsettingen for totalt nærvær i Åsnes kommune er på 93,2 %. Resultatet for 2022 var på 89,2 %. Pr. 26.10.23 er tallet 91,5 %. Et høyt nærvær er viktig for å kunne opprettholde gode tjenester og ha et godt arbeidsmiljø. Nærværet påvirker også økonomien i meget stor grad.

Åsnes kommune er en IA-bedrift og vi har et tett samarbeid med NAV Arbeidslivssenter i arbeidet med nærvær. I tillegg samarbeides det godt og aktivt med Glåmdal Bedriftshelsetjeneste.

Fokuset på nærvær, er først og fremst, knyttet til at tjenestene til innbyggerne blir bedre ved at våre medarbeidere er til stede på jobb. I tillegg har sykefravær har også en kostnadsside. Kommunen betaler for de første 16 dager ved sykefravær (arbeidsgiverperioden), og vi har også andre kostnader knyttet til dette:

- arbeid med å få inn vikarer
- merarbeid med opplæring
- større arbeidsbelastning på de som er igjen
- dårligere tilbud/oppfølging av brukeren/pasienten/eleven

Nærværsoverikt 2014 – 2023:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Pr 26.10
Nærvær i %	91,4	91,9	90,5	90,8	91,7	92,3	92,7	90,6	89,2	91,5

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor benyttes til medarbeiderundersøkelse i Åsnes kommune. Denne ble gjennomført i 2022 for tredje gang, og gjennomføres annen hvert år. I 2023 er det derfor ikke hatt medarbeiderundersøkelse. 10-faktor er et anerkjent digitalt utviklingsverktøy som brukes både av kommunale og private virksomheter. De ti faktorene er viktige innsatsfaktorer for å oppnå Åsnes sine målsettinger og ønsket kvalitet på tjenestene. Lederne i alle avdelinger og enheter har pågående oppfølgingsprosesser for arbeidet videre frem til neste undersøkelse som skal finne sted i 2024.

Gjennomført medarbeiderundersøkelse – 10-faktor i 2022. Svarene viser følgende utvikling på de 10-faktorene i Åsnes kommune:

Faktor	Navn	Åsnes 2018	Åsnes 2020	Åsnes 2022	Norge 2022	Beskrivelse
Faktor 1	Indre motivasjon	4,3	4,3	4,2	4,2	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,4	4,4	4,4	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Autonomi	4,3	4,3	4,2	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,3	4,3	4,2	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	4,1	4,0	3,9	4,0	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,4	4,3	4,3	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,8	3,7	3,7	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjeneste som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,5	4,5	4,5	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,1	4,1	4,1	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Prososial motivasjon	4,7	4,7	4,7	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

5.3.4 Økonomi

Handlingsplanen er retningsgivende for hva som fremmes av nye tiltak i økonomiplanperioden. Forutsetninger som framkommer i regjeringen Støre sitt forslag til statsbudsjett for 2024 er lagt til grunn for kommunedirektørens budsjettforslag. Regjeringen la fram sitt forslag til Statsbudsjett 6.oktober 2023. For beregning av skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd er det tatt utgangspunkt i KS sin prognosemodell.

Budsjettet bygger på justert budsjett for 2023, vedtatt tiltaksplan og kjente endringer og prioriteringer - både statlige og lokale. Det er foretatt en nøye gjennomgang av inntømme innspill til endringer i budsjettet – både på drifts- og investeringssiden. Sentrale føringer er innarbeidet i budsjettforslaget. Det er også gjort en meget grundig jobb i forhold til realisme i budsjettet. Stillingshjemler er gått gjennom, og enhetsledere/avdelingsledere har vært med på å justere disse iht. vedtak og realitet.

Alle tallene i budsjettdokumentet er beregnet i 2024-tall.

5.3.4.1 Finansielle måltall

Kommunestyret har plikt til å vedta måltall for utvikling av kommunenes økonomi. Disse måltallene skal bygge på lokalt skjønn, være langsiktige, realistiske og oppnåelige. Det er viktig å påpeke at disse måltallene er lokale handlingsregler, og de er *ikke rettslig* bindende for budsjettrammene. Åsnes kommune ønsker å jobbe mot følgende finansielle måltall på lang sikt, men ser at det heller ikke er realistisk på alle områdene i den kommende økonomiplanperioden.

Måltallene er:

- Netto driftsresultat i % av driftsinntektene skal være $\geq 1,75$ %
- Avsetning til disposisjonsfondet skal være ≥ 1 % av driftsinntektene
- Arbeidskapitalen i % av driftsinntektene skal være ≥ 0 .
- Netto lånegjeld i % av driftsinntektene skal være ≤ 75 %

For budsjettåret 2024 vil det heller ikke være mulig å oppnå disse tallene, men målsettingene må synliggjøres og jobbes mot i fremtiden. Det er funnet rom for avsetning til disposisjonsfond i alle årene av økonomiplanperioden. Det påpekes at Åsnes sitt måltall vedr avsetning til disposisjonsfond er lavere enn anbefalt nivå på 1,75 %. Iht kommunenes måltall skal avsetningen ligge på 8-9 mill årlig, mens det anbefalte nivået tilsvarer 14–15 mill årlig.

Langsiktig gjeld (ex pensjonsforpliktelse) i prosent av brutto driftsinntekter var pr. 31.12.2022 90,2 %. Dette er et høyt tall, men allikevel lavere enn egen KOSTRA gruppe (115,4 %) og Innlandet fylke (111,3 %). De høye tallene kan medføre begrenset handlingsrom for kommunen, men det er viktig at man i noen situasjoner investerer for å kunne ta ut effekter på lang sikt i driftsregnskapet. Normen for netto lånegjeld er 75 %.

Ved bedømming av økonomisk handlingsrom bør man også se hen til om kommunen har tilstrekkelige reserver for å møte uforutsette hendelser. Netto driftsresultat og disposisjonsfond er størrelser som sier noe om dette.

5.3.4.2 Lønns-/prisvekst og pensjon

I forslaget til budsjett for 2024 er det lagt inn en lønnsvekst på 3,1 % med helårsvirkning. Denne prosentsatsen tilsvarer anslaget for årslønnsvekst på 4,9 % fratrasket *lønnsoverhenget* inn i 2024 som KS har beregnet til 1,8 %. Dette er avsatt på et sentralt område i budsjettet, og beløper seg til 11,063 mill. Utgangspunktet er kjent lønn pr. 30.9.23.

I regjeringens forslag til statsbudsjett er den kommunale deflator 4,3 %. Deflatoren er en sammenveiling av lønn og priser på kjøp av varer og tjenester. Denne brukes bl.a. til å regne ut realveksten i kommunesektorens samlede frie inntekter med utgangspunkt i regnskapene i løpende priser. Det forutsettes i budsjettarbeidet at pensjonskostnadene, og andre kostnader ut over utbetalt lønn, følger årslønnsveksten for hele økonomien.

Sosiale utgifter er det lagt inn følgende forutsetninger i budsjettet for 2024:

○ KLP, fellesordningen og sykepleiere	-	14,5 %
○ SPK, lærer	-	9,0 %
○ Arb.g.avg.	-	10,6 %

Pensjon

Kommunens kostnader til pensjon er av betydelig karakter både regnskapsmessig, og ikke minst likviditetsmessig. Et lavt rentenivå innebærer at avkastningen på kommunens pensjonsmidler blir lavere, enn i en situasjon med høyere rentenivå, og en større del av sparingen må derfor dekkes av innbetalinger fra arbeidsgiver. I tillegg er det en økning knyttet til utgifter vedrørende amortisert premieavvik pga. redusert amortiseringstid. Åsnes kommune fikk i 2021 tilbakeført et betydelig beløp i premiereserve som er valgt benyttet i sin helhet. Dette medfører reduserte årlige pensjonskostnader i økonomiplanperioden.

Kommunenes årsresultat har siden ordningen ble innført i 2002 blitt betydelig «sminket» da det framkommer at resultatet, som regel, er bedre enn det som kommunen reelt sett har i utgifter. Positivt premieavvik inntektsføres i regnskapet det året det oppstår, og utgiftsføres seinere over 7 år til det går i balanse. Negativt premieavvik utgiftsføres, og inntektsføres seinere over 7 år.

I planperioden utgjør premieavviket positivt til sammen 118,6 mill.

Livsfasepolitikk

Åsnes kommune vedtok i 2021 og gå bort fra seniorpolitiske retningslinjer for ansatte mellom 62 og 65 år, og heller benytte seg av livsfaseorientert personalpolitikk. En slik personalpolitikk er tilpasset de behovene som den enkelte medarbeider har i de forskjellige fasene av yrkeslivet. Behovene kan være knyttet til jobb, familie, fritid og livssituasjonen for øvrig. Etter dette er det ikke behov for en egen seniorpolitikk, da en god livsfasepolitikk fanger opp seniorperspektivet.

5.3.4.3 Kostnadsnøkler

Åsnes kommune er mer kostnadsdrivende enn landsgjennomsnittet, og får kompensert dette gjennom kostnadsnøkler i sine overføringer. Staten har over en periode vurdert Åsnes kommune mindre kostnadsdrivende for hvert år over en periode, men i 2024 ser vi at dette endrer seg og indeksen øker med 1,75 %. Dette utgjør betydelig beløp for kommunen (9-10 mill.). Den høyeste indeksen finner vi på kostnadsnøkkelen «Innbygger mellom 6-15 år». Pr. 1.1.23 hadde Åsnes kommune 672 innbyggere i denne aldersgruppen jfr. pkt. 10.7.

Utviklingen på indeks beregnet utgiftsbehov er satt opp i tabellen nedenfor.

	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024
Kostnads- indeks %	9,59	9,35	10,08	9,84	12,22	12,07	11,98	9,47	9,80	8,51	7,86	6,85	8,31

I statsbudsjettet for 2024 er det lagt til grunn følgende kostnadsnøkler i overføringene til kommunene:

Sektor	Sektordel i % 2018	Sektordel i % 2019	Sektordel i % 2020	Sektordel i % 2021	Sektordel i % 2022	Sektordel i % 2023	Sektordel i % 2024
Grunnskole	25,78	25,53	25,27	25,35	25,33	25,45	24,10
Pleie og omsorg	34,43	34,49	34,90	35,31	34,95	34,57	36,07
Sosialhjelp	5,76	5,76	5,78	5,61	5,60	5,73	5,33
Barnevern	3,98	4,39	4,30	4,06	4,52	4,57	4,07
Kommunehelse	4,91	5,05	5,26	5,39	5,53	5,64	6,73
Barnehage	16,64	16,45	16,08	15,94	15,81	15,88	15,68
Administrasjon og miljø	8,28	8,12	8,19	8,13	8,05	7,96	7,83
Landbruk	0,21	0,20	0,21	0,21	0,21	0,21	0,19
Sum	100	100	100	100	100	100	100

Kostnadsnøkkelen for kommunene er satt sammen av delkostnadsnøkler for grunnskole, pleie og omsorg, sosialhjelp, barnevern, kommunehelsetjeneste, barnehage, landbruk samt administrasjon og miljø.

5.3.4.4 Renter og avdrag

Åsnes kommune sin lånegjeld pr. 31.12.22 var kr. 582 550'. I tillegg kommer startlån for videre utlån med kr 105 209'. I 2023 ble det vedtatt nytt låneopptak til investeringsprosjekter på inntil 108 mill. jfr. kommunestyrets vedtak i sak 120/22 «*Handlingsprogram og økonomiplan 2023 - 2026, budsjett 2023*», og lån til videre utlån (startlån) med inntil 15 mill. Låneopptakene til realinvesteringer er gjennomført i juli og september, mens opptak av startlån ble gjennomført i mai 2023. Ubrukte lånemidler pr. 31.12.22 var 19,980 mill. Dette gjaldt til anleggsmidler ca. 8,6 mill og Startlån ca. 11,4 mill. Driftsbudsjettet belastes med mellom 46,1 – 58,1 mill årlig i renter og avdrag ved lånegjelden som Åsnes kommune forventes å ha i planperioden (inkludert renter Startlån). Det presiseres at det for 2024 kun er budsjettet med minimumsavdrag.

Rentenivået forventes ikke å stige videre i økonomiplanperioden. Det er lagt inn 5,5 % rente for nye låneopptak i økonomiplanperioden til investeringsformål. Låneopptak til realinvesteringer gjennomført i 2023 er delt og tatt opp i to omganger. 48 mill med flytende rente og en avdragstid på 35 år iht. vekting. I tillegg har vi valgt å benytte sertifikats- og obligasjonsmarkedet på 60 mill tilknyttet ny skole. Disse lånene har følgende utbetalingsrate; 2023 - 93 mill, 2024 - 200 mill og 2025 - 50 mill. Her er rentebetingelsene gode med fastrente i 10 år mellom 3,22 og 3,12 %. Lånebeløp som utbetales, og som er overskytende vedtak om låneopptak, benyttes til nedbetaling av lån med høyere rentesatser og reduserer dermed kommunenes finanskostnader.

5.3.4.6 Kommunale avgifter, gebyrer og priser

Alle avgifter og gebyrer er i utgangspunktet oppjustert med deflator angitt i statsbudsjettet – 4,3 %. Unntaket ellers er der gebyret begrenses av lovverket eller er regulert av Staten. I tillegg er husleiesatsene økt med 5,0 % basert på 12 mnd husleindeks hos SSB.

I statsbudsjettet for 2024 foreslår regjeringen reduksjon av maksimalprisen i barnehagen for barn i fraflyttingskommuner. Dette betyr at fra august 2024 vil maksprisen i Åsnes være kr 1 500 pr mnd. I tillegg kommer søskenmoderasjon for barn nummer to i barnehagen, og gratis for barn nummer tre. Kommunedirektøren følger opp dette i sitt forslag til satser for 2024.

Noen av kommunenes tjenester driftes etter selvkostprinsippet. Dette innebærer at kommunen kan kreve betaling som tilsvarer netto summen av kostandene som tilvirkning av tjenesten medfører inntil den er levert og betalt. Man kan imidlertid vedta å ikke dekke tjenesten i sin helhet etter selvkostprinsippet, men at kommunen da subsidierer deler av kostandene til den spesifikke tjenesten. Gebyr kan ikke kreves som gir et overskudd på tjenesten. Det benyttes fondsavsetninger for å balansere fra år til år, og disse avregnes over en fem års periode.

Selvkostområdene er innenfor tekniske tjenester, og omfatter:

- Vann
- Avløp
- Renovasjon
- Slamtømming
- Feiing (MHBR)
- Private planer
- Byggesak
- Oppmåling
- Utslippstillatelser og kontrollgebyr

Prisendring VAR-tjenester fra 2023 til 2024 (selvkost):

	ekskl. mva.		
Vann	2023	2024	Endring
Driftsinntekter	7 091 702	10 671 608	50,5 %
Gebyrinntekter	6 988 402	10 567 433	51,2 %
Normalgebyr ekskl. mva. (120 m3 forbruk)	2 816	3 323	18,0 %
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	900	1 505	67,3 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m3)	15,97	15,15	-5,1 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	10 000	10 000	0,0 %
Avløp	2023	2024	Endring
Driftsinntekter	6 890 244	7 638 597	10,9 %
Gebyrinntekter	6 890 244	7 638 597	10,9 %
Normalgebyr ekskl. mva. (120 m3 forbruk)	4 854	5 221	7,6 %
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	900	842	-6,4 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m3)	32,95	36,49	10,7 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	12 500	12 500	0,0 %
Renovasjon	2023	2024	Endring
Driftsinntekter	14 510 000	15 774 332	8,7 %
Gebyrinntekter	14 510 000	15 774 332	8,7 %
Renov. A, C, D1-1 ekskl. mva.	2 371	2 589	9,2 %
Slamtømming	2023	2024	Endring
Driftsinntekter	5 010 000	3 019 845	-39,7 %
Gebyrinntekter	5 010 000	3 019 845	-39,7 %
400 Septik 1/1 Avgift ekskl. mva.	474	328	-30,8 %

Gebyr renovasjon økes ikke iht tabellen, men det benyttes Solør Renovasjon IKS sine beregninger. Gebyr økningen renovasjon er på 9,5 %.

Se vedlegg Momentum budsjettnotat for utdypende informasjon om VAR-tjenestene.

Skorsteinsavgift blir sendt ut fra Midt-Hedmark brann- og redning IKS. Prisen er satt til kr 536,- eks mva (enebolig), og dette er en økning på 3,1 % fra 2023. Faktureres fra MHBR årlig i april.

For nærmere informasjon om gebyr og priser vises det til vedleggene – gebyrregulativ, husleiesatser og budsjettnotat fra Momentum.

6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK

Åsnes kommune ble sommeren 2021 meldt inn i ROBEK registeret (register om betinget godkjenning og kontroll). Det var to forhold som gav grunnlag for innmeldelsen. Vilåårene er beskrevet i Kommuneloven § 28-1 bokstav c og d. Åsnes kommune hadde et merforbruk fra regnskapsåret 2019 som ikke blir dekket inn i 2021, og oppfyller dermed ikke krav om inndekning av merforbruk innen to år. Dette medfører innmelding etter Kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav c. I tillegg hadde Åsnes kommune et akkumulert merforbruk på 22,7 mill., noe som tilsvarte 3,3 prosent av kommunens brutto driftsinntekter. Etter Kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav d skal kommunen meldes inn i ROBEK dersom oppsamlet merforbruk er større enn tre prosent av driftsinntektene. Ved inngangen til regnskapsåret 2023 er det akkumulerte merforbruket kr 429 455,97 fra regnskapsåret 2020. Dette betyr at Åsnes kommune fortsatt er innmeldt i registeret, og må forholde seg til de retningslinjer som gjelder for dette.

En innmelding i ROBEK har følgende konsekvenser:

- Statsforvalteren skal kontrollere lovligheten av vedtak om budsjett.
- Statsforvalteren skal godkjenne lån og lange leieavtaler. Godkjenning av lån skal skje i form av samlet øvre ramme for nye låneopptak for budsjettåret. Ved godkjenning av låneramme skal det tas hensyn til kommunenes økonomi og hva som skal til for å gjenopprette økonomisk balanse. Statsforvalteren kan fastsette vilkår for bruken av lånerammen hvis det er nødvendig av hensyn til kommunenes økonomi.
- Kommunestyret skal vedta en tiltaksplan som skal sikre at økonomien bringes i balanse. Tiltaksplanen skal vedtas innen 31.desember 2023, og skal sendes statsforvalteren. Tiltaksplanen skal ha spesifikke tiltak for å gjenopprette økonomisk balanse.
- Skjønnsmidler til ROBEK kommuner skal knyttes til kommunenes tiltaksplan. Dersom tiltak ikke iverksettes for å gjenopprette balanse kan det ikke tildeles skjønnsmidler. Det er opp til kommunestyret å fastsette de tiltak som skal iverksettes.

Et meget godt regnskapsresultat for 2021 gav en mulighet til inndekning av store deler av det akkumulerte merforbruket, og målsettingen var inndekning av resterende beløp i regnskap 2022. Dette ble dessverre ikke mulig og akkumulert merforbruk pr. 31.12.2022 er kr 429 455,97. Det er presisert i mange sammenhenger at tiltaksplanen fortsatt må gjennomføres for å kunne friskmelde økonomien i Åsnes kommune. Omstillingsbehovet er reelt tilstede og effekter må forventes allerede i 2024, og det kan ikke forventes at de høye statlige overføringene vil vedvare i fremtiden.

Tiltaksplan er oppdatert i forhold til gjennomførte tiltak, og inneholder kun tiltak som vil gi effekter i kommende økonomiplanperiode og fremover. Effekter av gjennomførte tiltak er innarbeidet i budsjettet.

6.1 Tiltak – politisk styring

Åsnes kommune har en politisk struktur som er meget kostnadsdrivende, dette selv etter justeringer i 2021 og 2023. Telemarksforskning har påpekt at godtgjørelsene kan reduseres og harmoniseres med sammenlignbare kommuner. Det ble vedtatt en reduksjon av godtgjøringene av avtroppende politisk ledelse. Antall politiske utvalg ble redusert fra tre til to, men nytt kommunestyret endret dette tilbake i sitt første møte. Stillingen som utvalgsleder nedjusteres fra 20 % til 10 %. Utvalgsledere skal i tillegg til fast godtgjørelse ha møtegodtgjørelse. Godtgjørelse til nesteleder i utvalgene bortfaller. Godtgjørelsene er alle i % av ordførerens godtgjørelse som er 85 % av stortingsrepresentantenes godtgjørelse. Effekt av endringene vil utgjøre kr 155 000 årlig. Gjennomgangen og vedtak er gjort høsten 2023, og trer i kraft i kommende kommunestyreperiode.

6.2 Tiltak – selvkost på tjenester

I Åsnes kommune finansieres ikke alle tjenester som kan etter selvkostprinsippet. Ved å endre praksis kan kommunenes inntekter økes med ca. 1 mill årlig. Områdene som kan finansieres etter selvkost, men ikke gjør det, er private reguleringsplaner, byggesak, oppmåling og SFO. SFO er et område dette ikke er hensiktsmessig pga at regjeringen innførte en nasjonal ordning med gratis 12 timer SFO for 1. trinn høsten 2022. I august 2023 utvides det til også å gjelde for 2. trinn, etter budsjettforlik med SV. Justering av gebyr er foretatt på noen av tjenestene vedr teknisk, men man er fortsatt ikke på selvkost.

6.3 Tiltak – merkantile ressurser oppvekst

Alle skolene har mere ressurser til kontortekniske tjenester enn sammenligningsskoler. Det anbefales en omfordeling og reduksjon til nivået for sammenligningsskoler. Dette vil medføre en reduksjon på 0,5 årsverk i Åsnes skolen og en årlig effekt på kr 325 000. Det er naturlig å effektivisere dette tiltaket fra det tidspunkt som ny barneskole tas i bruk i 2025.

6.4 Tiltak – samarbeider (interne og interkommunale)

Det arbeides med flere samarbeider. Dette gjelder bl.a. stabs- og støttefunksjoner, arkiv, sentralbord, tekniske tjenester, eiendomsavdeling, kultur, frivillighet, Familiens hus, kulturskole, NAV, Indigo IKT IKS og rus/psykiatri. Samarbeider vil gi bedre kvalitet på tjenestene, redusere sårbarhet og på sikt gi økonomiske fordeler. Noen av etableringene vil bli igangsatt i 2024. Effekter av ulike samarbeider kalkuleres til 3,750 mill på sikt.

6.5 Tiltak - gjennomgang av IKS og samarbeider

Regionrådet for Kongsvinger regionen har gjort vedtak om gjennomgang av de IKS og samarbeider som de ulike kommunene er deltakere i. Bestillingen er i forhold til den økonomiske utfordringen alle kommunene opplever, og at det stilles krav til de nevnte samarbeider å ta inn over seg denne virkeligheten. Det er en generell oppfatning blant kommunene at samarbeidene ikke opplever den samme utfordringen, og ikke blir pålagt de samme innsparringskrav som kommunene står ovenfor. Forventningen til gjennomgangen er å gi kommunene lavere kostnader til de ulike tjenestene som selskapene yter. Så langt er det bedt om gjennomgang av IKS selskapene.

For Åsnes kommune sin del er de største samarbeidene Solør barnevernstjeneste, hvor vi selv er vertskommune, og Solør Renovasjon IKS. SOR gir tjenester innenfor

selvkostområdet, og en effekt av gjennomgangen her vil komme innbyggerne til gode direkte. Det legges inn en forsiktig årlig forventet økonomisk effekt med kr 100 000 det første året, og deretter kr 300 000 årlig fra 2025. Tallet gjelder kun samarbeider hvor vi gir tilskudd.

6.6 Tiltak – ressursdimensjonering og tjenesteharmonisering

Åsnes kommune må gjennomgå og effektivisere sine tjenester med tanke på riktig dimensjonering til riktig tid. Eller sagt på en annen måte riktige tjenester i riktig omfang til riktige brukere. Dette gjelder innenfor alle sektorer. Vi må vurdere hva som er godt nok, men naturligvis ikke lovstridig. Det må derfor sees på vedtak, organisering, ledelse og samarbeider. Her vil det være effekter å hente ut både på kort og lang sikt. I tillegg vil teknologi være et sentralt tema i en slik gjennomgang.

- Ressursdimensjonering eiendom: Det legges opp til salg av kommunale formålsbygg og dette vil medføre redusert behov for ressurser til egen forvaltning av eiendom. Et slikt OPS samarbeid vil gi oss reduserte inntekter (leie), men disse mener vi vil tilsvare reduserte driftskostnader på byggene. Dette kommer i tillegg til allerede vedtatt dimensjonering i forhold til skolestruktur, og eget forsalg i forhold til barnehagestruktur. Årlig effekt 0,5 mill.
- Tjenesteharmonisering barnevern: Tjenesten har over flere år hatt formidabel økning. Det må foretas gjennomgang av praksis og vir innsats fra de mest kostnadsdrivende tiltak til mere forebygging på tidligere tidspunkt. Dette er da avhengig av endring av praksis og samarbeid mellom de ulike instansene i kommunen. Årlig effekt 0,650 mill.
- Tjenesteharmonisering HOV: Gjennomgang av vedtak og i noen tilfeller redusert kvalitet på tjenestene må vurderes. Det må aktivt jobbes med samarbeider både internt i Åsnes kommune og på tvers av kommunegrensene. Frivilligheten vil også være en aktiv bidragsyter innenfor dette området. Årlig effekt 2,3 mill.
- Teknologi: Samfunnet digitaliseres, og derfor blir digitalisering et av de viktigste arbeidsverktøyene i prosessen med å effektivisere, etablere og utvikle mer helhetlige tjenester. Dette sett sammen med utnyttelse av allerede investert teknologi og gode vurderinger på hva som vil gi effekter i fremtiden ved ytterligere investeringer. Ved anskaffelse av ny teknologi må det forventes ressursbesparelser i form av både effektivitet og kostnader. Årlig effekt 3 mill. (på sikt).

6.7 Tiltak – Åsnes barneskole

Kommunestyret har gjort vedtak om strukturendring av barneskolene i Åsnes. Dette medfører at Jara og Sønsterud skole avvikles fra august 2025, og alle de kommunale barneskoleelevene samles på Flisa i Åsnes barneskole. Utredningen har lagt frem effekter av tiltaket, og konkludert med en redusert driftsutgift ved oppstart på ca. 3,5 mill. Dette er en reduksjon i forhold til tidligere prognoser med 0,9 mill årlig pga økte finanskostnader. Denne effekten vil øke årlige med bakgrunn i at finansutgiftene reduseres i forhold til nedbetaling av lån. Det legges derfor inn med en effekt på 1,7 mill. i 2026, og 3,5 mill. i 2027. Effektene er fordelt med reduksjon utgifter sektor oppvekst 6,6 mill, reduksjon sektor samfunnsutvikling 4,5 mill og økning finansutgifter 7,6 mill. Vedtak om bygging av flerbrukshall, som medfører økte årlige kostnader for Åsnes kommune, medfører at den økonomiske effekten av tiltaket

bli tilnærmet null totalt sett. Dette da i form av ytterligere finanskostnader og leieutgifter for bruk av hallen til kroppsøving. Åsnes kommune kunne drevet sin grunnskoleundervisningen uten denne flerbrukshallen og benyttet Åsneshallen til sin tjenesteyting.

6.8 Tiltak – Åsnes opplæringscenter

Åsnes opplæringscenter er lokalisert på tidligere Østsiden skole. Dette er et uhensiktsmessig og stort lokale til dagens drift av ÅOS. Det har vært jobbet for å finne andre egnede lokaler eller annen organisering av enheten. Dette kan f.eks. være kjøp av tjenester fra andre kommuner eller ikke bosette flyktninger. Drift av bygget har i dag en kostnad på ca. 1,2 mill og i tillegg kommer tjenesteytingen. Ved å benytte alternative kommunale lokaler til ÅOS vil det reduseres de årlige kostandene med 1,2 mill. Pga oppstart av mottak på Hovelsåsen igjen, og mange bosettinger av Ukrainske flyktninger, velges det ikke å legge inn endringer i første år av økonomiplanperioden. Det forventes lavere aktivitet i tjenesten utover i perioden, og effekter forventes da å kunne opprettholdes som tidligere beskrevet.

6.9 Tiltak – reduksjon kommunal bygningsmasse

Åsnes kommune sitter på mange bygninger som ikke er i bruk eller vil bli ubrukte innen kort tid. Dette er både utleie objekter og skoler. Det må sikres en etterbruk der dette er hensiktsmessig eller byggene må selges/avvikles. Dette vil redusere kommunens driftskostnader betydelig. Det presiseres at årsverk knyttet til dette inngår i ressursdimensjonerings tiltaket. En reduksjon av bygningsmassen vil gi effekter på sikt i forhold til driftsutgifter (eks årsverk) i størrelsesorden 1,7 mill. Bygningene som inngår i andre tiltak i planen er ikke inkludert i dette punktet.

6.10 Tiltak – privatisering av kommunale veier

Proessen med privatisering av kommunale veier fortsetter. Kommunen klarer ikke å drifte de kommunale veiene på en tilfredsstillende måte. Det oppleves at flere av de lokale grunneierne er positive til en slik endring. Effekt blir lavere kostnader til veier, men dette er allerede underbudsjettet og effekt legges derfor ikke inn som reduksjon.

6.11 Tiltak – barnehagestruktur

Åsnes kommune har ca. 240 barn som benytter seg av barnehage tilbud i form av privat eller kommunal plass. Fordelingen mellom de private og de kommunale er ca. 50/50 med en liten overvekt i de private barnehagene for barnehageåret 23/24. De kommunale barnehagene er til dels små enheter, og drives på bakgrunn av dette urasjonelt både driftsmessig og økonomiske. Det oppleves lite fleksibilitet og veldig sårbart. Flere av byggene hvor kommunen drifter sine barnehager har også behov for betydelig oppgradering. I utredningen som ble gjort i forhold til ny struktur druknet arbeidet rundet fremtidens barnehager i skole debatten. Det er foretatt en ny gjennomgang og lagt frem et forslag om endring av barnehagestruktur høsten 2023. Utgangspunktet er så robuste enheter at man kan drifte både faglig og økonomisk effektivt og godt, og kunne ha fleksibilitet i tilbudet til innbyggerne. Investeringskostnad må påregnes for så å kunne ta ut effekter driftsmessig. Ny barnehagestruktur må være på plass innen 2025. Tiltaket forventes å gi en årlig effekt på 2 mill i form av lønnskostnader både for bygnings- og barnehagedrift. På sikt medfører også tiltaket reduksjon til private barnehager med ca. 1,3 mill.

6.12 Tiltak – deltagelse i «Inn i jobb»

Kommunen har meldt seg på KS sitt prosjekt «Inn i jobb». Arbeidet i prosjektet er nettverksbasert og er et samarbeid mellom KS, NAV og hovedsammenslutningene i kommunale sektor. Målet er å få flere ungdommer, som i dag verken er i utdanning eller arbeid, inn i kommunale jobber innenfor rammen av lovverk, krav og prinsipper. Innsatsen innrettes lokalt, og kommunen selv bestemmer hvordan dette gjøres. Et vesentlig mål er at arbeidet fører til blivende strukturer for å få unge inn i kommunale jobber. KS gir økonomisk støtte til prosjektet.

Kommunen er den største arbeidsgiveren i lokalsamfunnet og får et arbeidskraftsbehov som er større enn den yrkesaktive delen av befolkningen kan ivareta i fremtiden. Vi har bruk for at alle hender er i bruk. Å gjøre aktive tiltak for å få ungdom i arbeid er samfunnsmessig lønnsomt. Samtidig er det avgjørende for den enkelte å ha en jobb, en meningsfull hverdag og en lønn å leve av.

Åsnes med sitt store utenforskap anser dette som et meget relevant tiltak for å redusere kostnader på sikt – både for egen kommune og samfunns økonomisk. Dette er et tiltak som knyttes mot tidlig innsats. Effekter av tiltaket er vanskelig å fastsette i et økonomisk perspektiv på kort sikt, men kan bl.a. ha påvirkning på sosialbudsjettet og medføre at ungdom etablerer seg i kommunen. Noe som igjen betyr økte rammeoverføringer fra staten. Ambisjonen er at en person årlig i Åsnes skal komme inn i jobb, og dette kan settes som en akkumulert årlig effekt på kr 150 000. Dette sees i sammenheng med budsjettet til NAV.

6.13 Tiltak – tjenestebiler Åsnes kommune

Det ble i budsjettseminaret 2022 bedt om en utredning i forhold til leasing eller eie av tjenestebiler. Dette sett opp mot kostnader og andel av el-biler vs. biler med fossilt drivstoff. Til tross for merkbart økende leasingkostnader er det fortsatt lønnsomt å lease El-biler kontra det å kjøpe fossilbiler. Grunnet kommunens miljøprofil er det heller ikke ønskelig å lease fossilbiler lenger. Det vises også til forskrift som sier at biler i offentlig bruk i utgangspunktet er pålagt å ha null-utslipp, med mindre dispensasjon kan gis. (Særlige grunner må oppgis). Begrunnelsen ligger både i markant økt drivstoffpris (diesel, bensin) og kapitalkostnadene knyttet til det å kjøpe bil (kraftig økte rentekostnader).

Det er nylig (2023) foretatt en tildeling på 11 nye El-biler primært tiltenkt HBO og legesenteret. Flere av bilene som er i bruk avslutter nå sin leasingperiode og tilbakeleveres. Det blir likevel en netto økning av El-biler i kommunen.

I og med denne tildelingen kan kommunens antatte besparelse på ca 150` sies å være oppfylt samtidig som miljøprofilen er ivaretatt.

6.14 Tiltak – energioptimering kommunale bygg

I 2023 er det iverksatt en rekke ENØK tiltak for kommunale bygg. Både analysearbeid for å vurdere fremtidige ENØK-tiltak på de største formålsbyggene, og konkrete mindre tiltak som gir effekt på kort sikt. Tilstandsanalyser med anbefalinger om ENØK og andre renoveringstiltak av Åsnes ungdomsskole og Åsnes sykehjem samt plan for renovering av rådhuset er utført. I 2024 vil det settes fokus på ENØK-analyser av andre kommunalt eide bygninger, og samtidig fortsette med tiltak som gir effekt på kort sikt. Disse skal redusere

kommunens årlige energikostnader. Det foreligger en politisk bestilling på en utredning / vurdering av solcelleenergi på alle nye kommunale formålsbygg og utredningene nevnt over vil ivareta denne bestillingen.

6.15 Tiltak - flerbrukshall

I forbindelse med bygging av Åsnes barneskole har det vært diskusjoner rundt tumlerom, gymsal og flerbrukshall. Politisk har man gjort vedtak om flerbrukshall. Det er frivilligheten som skal bygge og drifte hallen, men Åsnes kommune forplikter seg til å være med på finansieringen. Dette er en investering for kommunen på 27 mill, samt årlige leiekostnader på kr 800 000 for Åsnes kommune for bruk av hallen til undervisning i kroppsøving.

Dette vedtaket medfører at all innsparing som var forventet ved ny barneskole bortfaller pga økte finans- og leiekostnader.

6.16 Tiltak – redusert åpning av Åsnes svømmehall

Åsnes svømmehall stenges i en periode årlig på vår/sommer. Dette gir en reduksjon av kostnader med energi, kjemikalier, ansatte, osv. Kostnadsreduksjonen er estimert til kr 350 000 årlig.

6.17 Tiltak – salg kommunale formålsbygg

Det foreslås salg av kommunale formålsbygg i 2024. Byggene er Beredskapssenteret og Kjølén nedre bo- og aktivitetshus. Åsnes kommune blir da leietaker for drift av egen tjenester – dette være lokaliteter til brann på beredskapssenteret og til dagens tjenesteproduksjon i 1.etage på Kjølén nedre. I tillegg skal kommunen ha tildelingsretten i de 32 omsorgsboligene på Kjølén nedre, mens leieforholdet blir med ny eier. Effekt av dette tiltaket er reduserte finanskostnader med 8 mill årlig.

6.18 Oppsummering og effekter av foreslåtte tiltak i økonomiplanperioden

TILTAK NAVN	EFFEKT 2024	EFFEKT 2025	EFFEKT 2026	EFFEKT 2027
Politisk styring	155 000	155 000	155 000	155 000
Merkantile ressurser oppvekst		162 000	325 000	325 000
Samarbeider	1 000 000	2 000 000	3 750 000	3 750 000
Gjennomgang samarbeider og IKS	100 000	300 000	300 000	300 000
Ressursdimensjonering, tjenesteharmonisering og teknologi	2 950 000	3 450 000	4 500 000	4 500 000
Dimensjonering forvaltning - drift eiendom	500 000	1 800 000	3 750 000	3 750 000
Åsnes barneskole og flerbrukshall ³			1 300 000	2 500 000
Åsnes opplæringscenter			600 000	1 200 000
Kommunal bygningsmasse	500 000	750 000	1 500 000	1 700 000
Privatisering kommunale veier		100 000	300 000	300 000
Barnehagestruktur		1 000 000	2 000 000	3 300 000
«Inn i jobb»	150 000	300 000	450 000	600 000
Eiendomsskatt	550 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
Tjenestebiler Åsnes kommune	150 000	150 000	150 000	150 000
Energiøkonomisering kommunale bygg	500 000	1 000 000	1 500 000	2 000 000
Svømmehall, redusert åpningstid	350 000	350 000	350 000	350 000
Salg formålsbygg	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
SUM	14 905 000	20 617 000	30 030 000	33 980 000

Gjennomførte tiltak fra tidligere tiltaksplan:

- KLP tilbakeføring av premiereserve (effekt 4 mill årlig)
- TV- og internett abonnement kommunale boliger (effekt 0,250 mill årlig)
- Planleggingsressurs
- Frivillighetskoordinator
- «Inn i jobb» (effekt 150' årlig – hittil 300')
- Eiendomsskatt næringseiendommer (effekt hittil 1,1 mill)

Effekter av både gjennomførte og foreslåtte tiltak er innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag for perioden 2024 – 2027.

Det presiseres at flere av de foreslåtte tiltakene vil kunne gi større effekter enn anslått i tabellen, men for å bevare realismen i forslagene har vi benyttet forsiktighetsprinsippet.

Åsnes kommune kan formelt meldes ut av ROBEK når alt akkumulert merforbruk er dekket inn i regnskapet.

³ Dette gjelder kun driftskostnader skolebygg.

6.22 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

En ROS-analyse er en vurdering av sannsynligheten for og konsekvenser av uønskede hendelser. ROS-analysen er en kvalitativ risikovurdering, bygget på faglig skjønn og erfaring.

Risiko er et uttrykk for den fare som uønskede hendelser representerer for mennesker, miljø og materielle verdier. Risikoen uttrykkes ved sannsynlighet for og konsekvensene av de uønskede hendelsene.

Sårbarhet er et uttrykk for et systems evne til å fungere og oppnå sine mål når det utsettes for påkjenninger.

De viktigste spørsmålene en risikovurdering skal besvare er:

1. Hva kan gå galt i virksomheten?
2. Hva er årsaken til at dette skjer?
3. Hvor ofte kan det skje?
4. Hva er konsekvensen hvis det skjer?
5. Hva kan gjøres for å redusere risikoen?

Alle tiltaksplanens punkter vil ikke bli vurdert i risikoanalysen. Vurderingen vil være på om tiltaket blir gjennomført eller ikke, og da konsekvenser av dette.

Flere av tiltakene i planen er allerede gjennomført.

Flere av tiltakene er risikovurdert tidligere og videreføres pga forsinkelser på de ulike områdene. Det er ikke foretatt nye risikoanalyser av samarbeider og skole- og barnehagestruktur. Analyse er foretatt i forhold til salg av kommunale formålsbygg.

Vurderte tiltak er:

VÅG-samarbeider, ny skolestruktur (oppvekst og samfunnsutvikling), ny barnehagestruktur (oppvekst og samfunnsutvikling) og salg kommunale formålsbygg

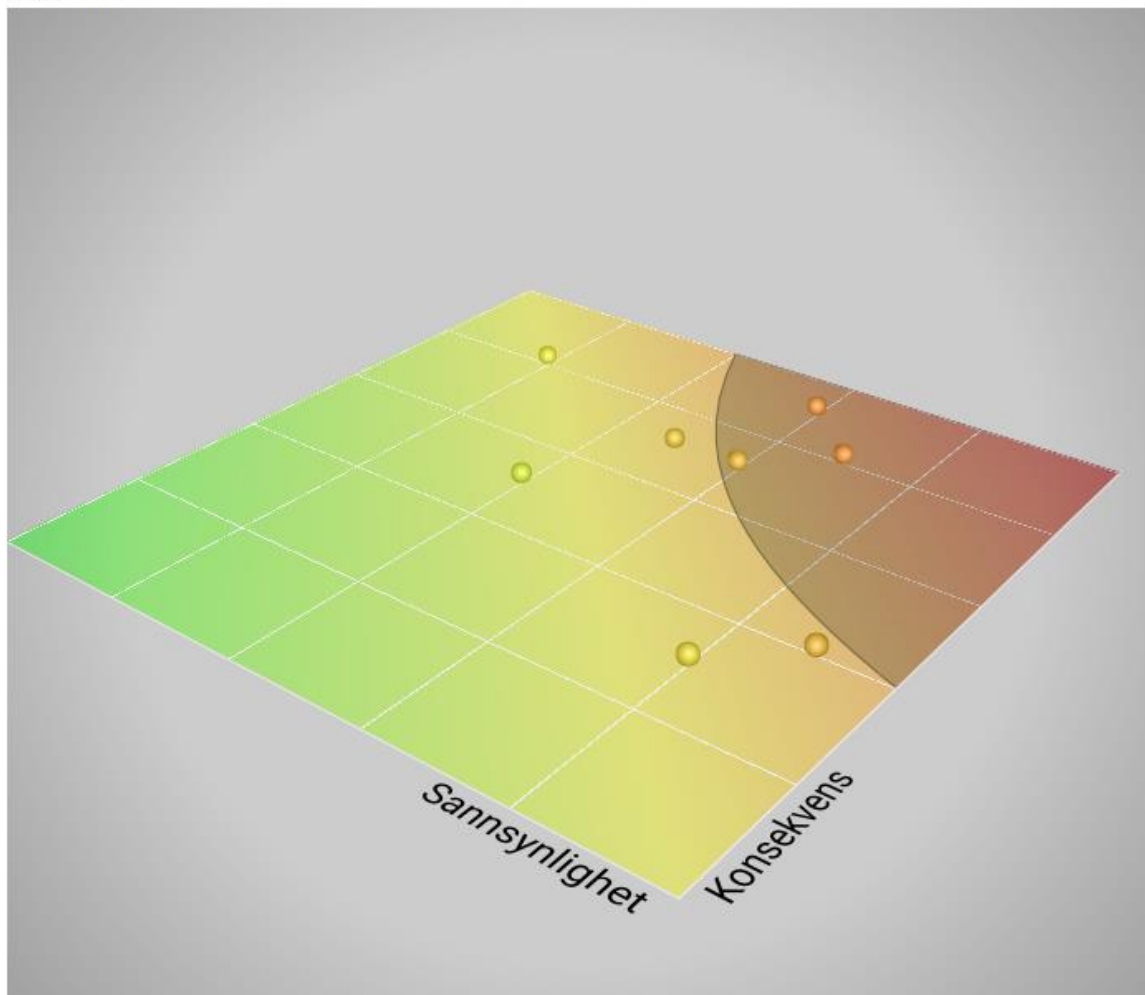

6.22.1 ROS-analyse VÅG-samarbeider

Risikoanalyse:

VÅG-samarbeider

Grense: 10

Deltagere

- Løvbæk, Anita
- Langmoen, Otto

ÅSNES KOMMUNE

Risikoanalyse med etablerte og foreslåtte tiltak

¹³⁷ Kvalitet på tjenestene

Kvaliteten på tjenesteproduksjonen blir lavere etter etablering av samarbeid

Forslag til tiltak

- **Ledelse**

Kommunene må enes om hva som er riktig og god nok kvalitet. Ledere i samarbeidene må sørge for å levere på denne kvaliteten.

¹³¹ Manglende politiske vedtak OVER GRENSE

Styringsgruppa anbefaler kommunestyrene å etablere ulike samarbeid, men får ikke politiske vedtak i alle eller noen av kommunestyrene.

Forslag til tiltak

- **Antall deltakerkommuner**

Styringsgruppe anbefaler ny sammensetning av deltakerkommuner og eller endring av vertskommune.

¹³⁶ Manglende økonomisk effekt

Etablering av et eller flere vertskommunesamarbeid gir ikke noen kostnadsreduksjon, verken på kort eller lang sikt.

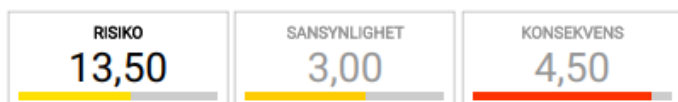
Forslag til tiltak

- **Krav til kostnadseffektivisering**

Deltakerkommunen og eller vertskommunen setter tydelige krav til økonomisk omstilling og kostnadseffektivisering. Krav om færre årsverk på sikt

¹³⁵ Miste ressurspersoner og fagkompetanse OVER GRENSE

En eller flere medarbeidere kan se seg om etter nye arbeidsområder eller ny arbeidsgiver på grunn av bytte av kontorsted, eller bytte av arbeidsgiver (vertskommune).

Forslag til tiltak

- **Involvering**

Alle berørte ansatte (gjennom tillitsvalg) må involveres i planlegging og implementering av samarbeidene. Etter etablering av samarbeid må alle ansatte få delta i evaluering.

¹³⁸ Oppgavefordeling samarbeid vs kommune

Alle kommunene må overføre de samme oppgavene inn i samarbeidene. Dette kan bety at noen oppgaver må føres tilbake til andre samarbeid eller til kommunen(e)

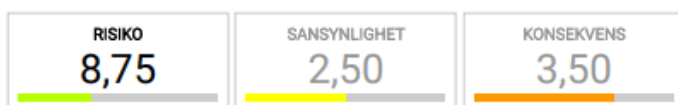
Forslag til tiltak

- **Kartlegging**

Kommunene må enes om hva samarbeidet skal omfatte av oppgaver, og ledere i samarbeidene må følge opp at alle oppgaver blir ivaretatt, og at ikke nye oppgaver tas inn.

¹³³ Tilrettelegging av lokaler i vertskommunen

Overføring av ressurser og medarbeidere til vertskommunen kan medføre behov for tilpassing, ombygging eller behov for større lokaler for å kunne iverksette samlokalisering

Forslag til tiltak

- **Fremtidsrettede arbeidsplasser**

Ved planlegging og etablering av lokaler til samarbeidene skal disse tilpasses dagens og fremtidens krav og behov. Alle ansatte trenger ikke egne cellekontor. Innovativ tenkning.

¹³⁴ Ulike bedriftskulturer

Kommunene kan ha ulik intern kultur og ulik holdning blant medarbeiderne som kan skape utfordringer for arbeidsmiljøet og gjennomføring av oppgaver/tjenesteproduksjonen

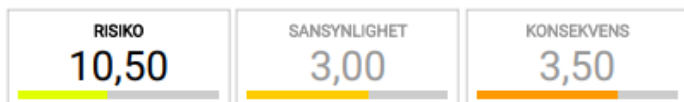
Forslag til tiltak

- **Personal-ledelse**

Ledere i samarbeidene må sette fokus på arbeidsmiljø og etablering av ny organisasjonskultur. Medarbeiderskap.

¹³² Ulike politiske vedtak i kommunene OVER GRENSE

De respektive kommunestyrene fatter ulike vedtak vedr. etablering av samarbeidsområder

Forslag til tiltak

- **Antall deltakerkommuner**

Styringsgruppe anbefaler ny sammensetning av deltakerkommuner og eller endring av vertskommune

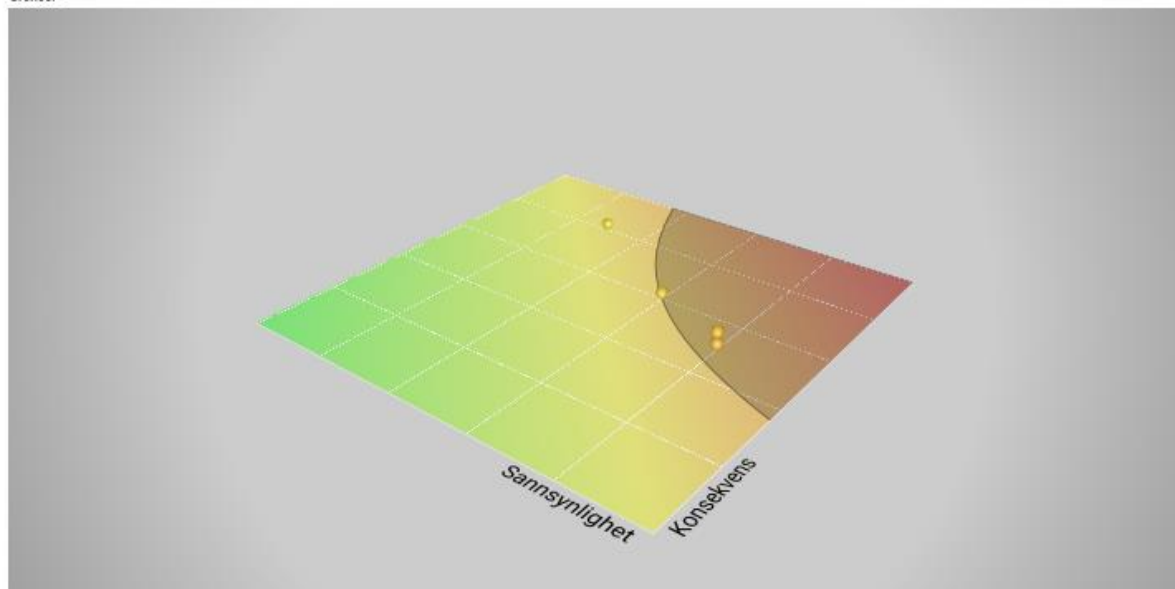

6.22.2. ROS-analyse ny skolestruktur

Risikoanalyse:

Ny skolestruktur

Grense: 9

Deltagere

- TT, Sektorleder
- Oppvekst, Sektorleder

Risikoanalyse med etablerte og foreslåtte tiltak

¹⁷⁰ Betydelig kritikk fra foresatte og lokalsamfunnene OVER GRENSE

Sentralisering fører til at foresatte og lokalsamfunnene mener at nærmiljøene rases og at det blir praktiske utfordringer for foresatte.

Etablerte tiltak

- **Medvirkning**
Sikre tidlig medvirkning fra foresatte, ansatte og tillitsvalgte i utredningen – Utført i tidligfase og følges opp videre gjennom samspillsfasen
- Sikre medvirkning fra foresatte, ansatte og tillitsvalgte i prosessen

¹⁷¹ Investeringskostnadene blir betydelig høyere enn vedtatte budsjettrammer OVER GRENSE

Anskaffelseskostnadene ved ny skole er høyere enn opprinnelig budsjett. Dette skyldes i all hovedsak resultater av Covid og Ukraina-krisen med all den usikkerhet dette har ført til i samfunnet.

Etablerte tiltak

- **Anskaffelsesstrategi**
Anskaffelsesstrategi der man benytter samspill som entreprisform reduserer usikkerheten av selve leveransen og gir en bedre styring av kostnadene.
- **Følge prioriteringer fra styringsdokumentet**
Ha fokus på- og prioritere 1) økonomi, 2) kvalitet og 3) tid i denne rekkefølgen reduserer mest sannsynlig kostnadene.
- **Samspill som entreprisform**
Anskaffelsesstrategi der man benytter samspill som entreprisform reduserer usikkerheten av selve leveransen og gir en bedre styring av kostnadene.
- **Usikkerhets- og risikooppfølging**
Kontinuerlig usikkerhets- og risikooppfølging gjennom hele prosjektperioden

¹⁶⁹ Politiske vedtak som velger å beholde dagens struktur

Viser til tidligere gjennomførte skole og barnehageutredning som viser at dersom dagens alternativ opprettholdes, kan det bli:

Små og sårbare fagmiljø som bidrar til lite forutsigbarhet om både faglig oppfølging av barna og at planlagte aktiviteter ikke kan gjennomføres

Utfordrende å få ansatte med riktig kompetanse (Små stillinger med behov for bred kompetanse)

Behov for renovering med store kostnader. Gamle skolebygg er lite fleksible og det må gjøres betydelige endringer for at byggene skal fungere etter dagens- og fremtidens krav og forventninger

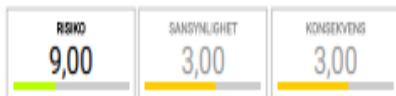

Etablerte tiltak

- **Slutføre skoleprosessen**
Slutføre skoleprosessen med fokus på økonomi, kvalitet og tid der dette ikke bare er fokus på investeringskostnadene men også på optimalisering for reduserte driftskostnader over tid.

¹⁷² Økonomi

De behovene og ønskene som brukere av skolen har og har fått som forventninger i prosessen blir betydelig nedskalert grunnet økonomi.

Etablerte tiltak

- **Sikres i samspillsfasen**
Sikre god samspillsfase

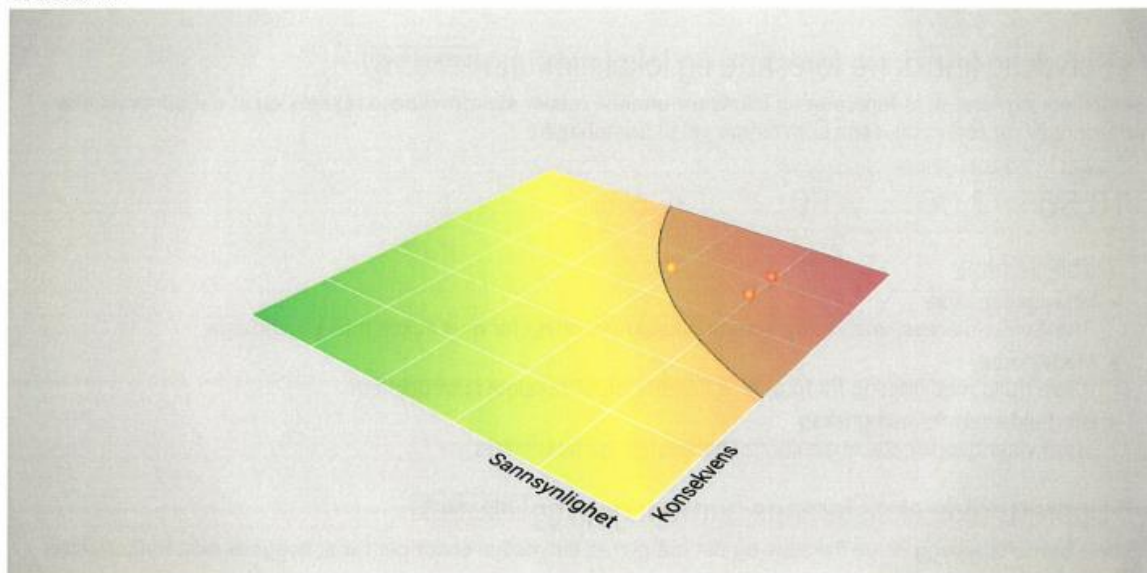

6.22.3 ROS-analyse ny barnehagestruktur

Risikoanalyse:

Ny barnehagestruktur

Grense: 10

Deltagere

- TT, Sektorleder
- Oppvekst, Sektorleder

Risiko-objekt

- Ny barnehagestruktur
Risikovurdering av Robek tiltak - ny barnehagestruktur

Risikoanalyse med etablerte og foreslåtte tiltak

Ny barnehagestruktur

¹⁶⁶ Betydelig kritikk fra foresatte og lokalsamfunn OVER GRENSE

Sentralisering fører til at foresatte og lokalsamfunnene mener at nærmiljøene rases og at det blir praktiske utfordringer for foresatte, sånn som lengre vei til barnehagen.

RISIKO	SANSYNLIGHET	KONSEKVENS
10,50	3,00	3,50

Etablerte tiltak

- **Interesseanalyse**
Utarbeide interesseanalyse og kommunikasjonsstrategi for hver enkelt interessegruppe
- **Medvirkning**
Sikre tidlig medvirkning fra foresatte, ansatte og tillitsvalgte i utredningen
- **Utarbeide samfunnsregnskap**
som viser hvorfor større en sentral barnehage gir best effekt

¹⁶⁷ Opprettholde eksisterende barnehagebygg OVER GRENSE

Gamle barnehagebygg er lite fleksible og det må gjøres betydelige endringer for at byggene skal fungere etter dagens krav.

RISIKO	SANSYNLIGHET	KONSEKVENS
16,00	4,00	4,00

Etablerte tiltak

- Bygge ny barnehage [\[LINK\]](#)
- Behov for kostnadseffektive bygg
- Bygge ny barnehage

¹⁶⁸ Politiske vedtak som velger å opprettholde dagens struktur OVER GRENSE

Hvis dagens alternativ opprettholdes kan det bli:

Små og sårbare fagmiljø som bidrar til lite forutsigbarhet om både faglig oppfølging av barna og at planlagte aktiviteter ikke kan gjennomføres

Utfordrende å få ansatte med riktig kompetanse (Små stillinger med behov for bred kompetanse)

Behov for renovering med store kostnader

Høyere driftskostnader ved 3 eldre barnehager enn 1 driftsvennlig barnehage

RISIKO	SANSYNLIGHET	KONSEKVENS
14,00	4,00	3,50

Etablerte tiltak

- Bygge ny barnehage
- Godt dokumenterte utredninger som tydelig beskriver konsekvensene

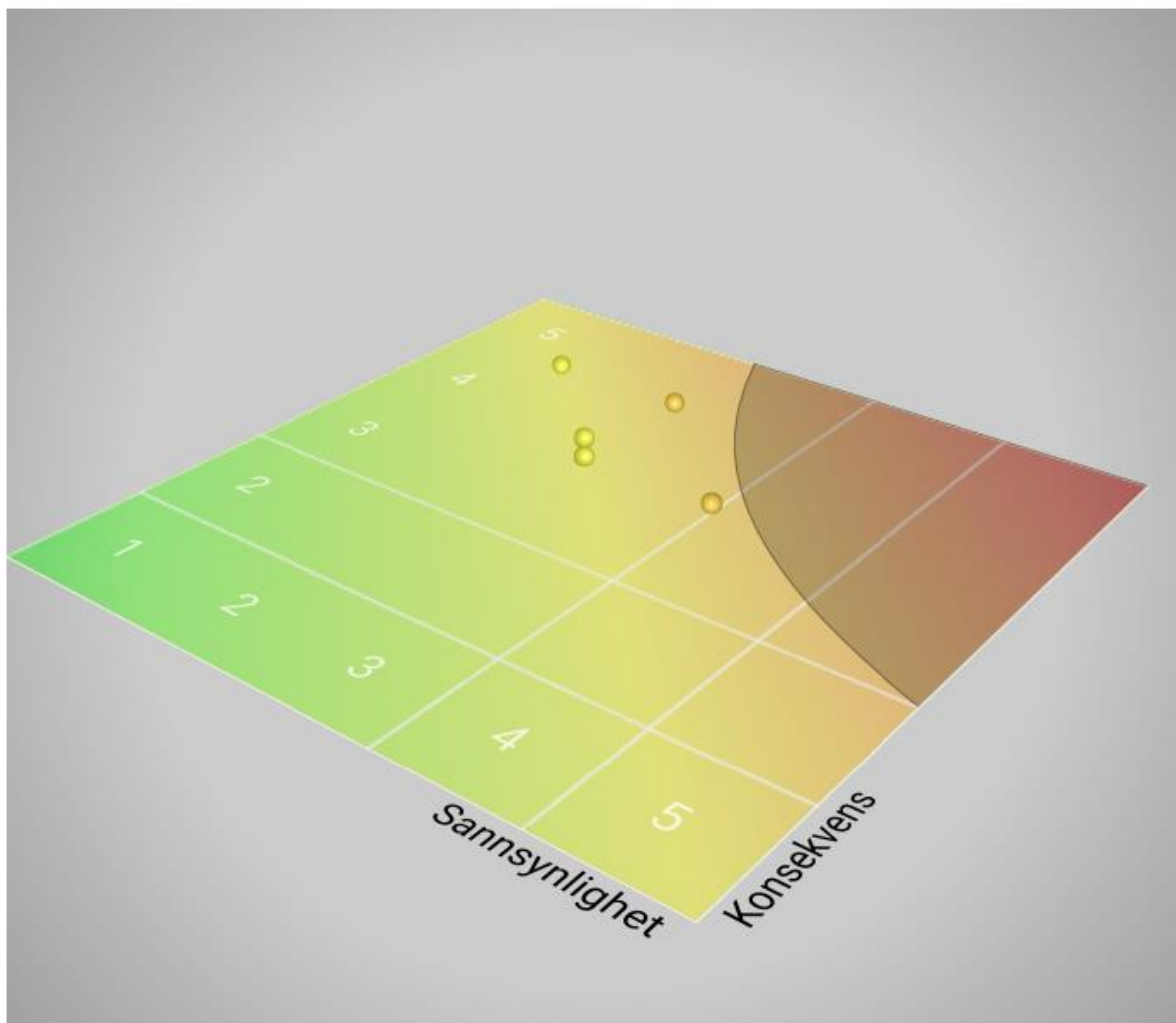

6.22.4 ROS-analyse salg kommunale formålsbygg

Risikoanalyse:

Salg av kommunale formålsbygg

Grense: 10

Deltagere

- Adm, Kommunedirektør

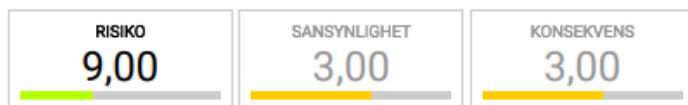

ÅSNES KOMMUNE

Risikoanalyse med etablerte og foreslåtte tiltak

¹⁹⁹ Kjøper kun på et av to bygg

En kjøper ønsker ikke å kjøpe begge bygg

Etablerte tiltak

- Engasjere næringsmegler

²⁰⁰ Kjøper ønsker ikke leieavtale med kommunen

Etablerte tiltak

- Forhandle salgssum opp mot årlig leiesum

¹⁹⁸ Mangel på kjøper

Ingen respons på utlysning av salg

Etablerte tiltak

- Engasjere næringsmegler

²⁰¹ Tilbudt pris lavere enn budsjettet

Etablerte tiltak

- Forhandle salgssum opp mot årlig leiesum

²⁰² Økt rente gir lavere pris

Etablerte tiltak

- Forhandle salgssum opp mot årlig leiesum

7. Fokus / hovedsatsningsområder / premisser 2024

Det ble gjort en tydelig definisjon av sine hovedsatsningsområder i 2018. Disse er fortsatt styrende for kommunens arbeid, og videreføres. Det overordnede for alle områdene er:

FOLKEHELSE -

«Åsnes kommune skal redusere sosiale helseforskjeller blant innbyggerne og motvirke utenforskap».

Fokusområdene er:

- Frivillighet
- Tidlig innsats
- Innbyggerrekruttering

Overordnede mål for fokusområdene videreføres fra 2023 til 2024.

Fokusområde samfunn:

- *Åsnes kommune skal redusere sosiale helseforskjeller blant innbyggerne og motvirke utenforskap*

Kommunens samfunnsrettede folkehelsearbeid skal ha oppmerksomhet på hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Gjennom god planlegging og prioritering, skal kommunens innsats være rettet mot å utvikle det som skaper og fremmer helse i befolkningen, og redusere faktorer som medfører helserisiko. Det er viktig å tilrettelegge for at befolkningen både har mulighet og lyst til å ta gode helsevalg.

Folkehelseloven legger ansvaret for folkehelse på kommunen som sådan, og ikke til kommunens helsetjeneste. **Kommunen skal bruke alle sine sektorer til å fremme folkehelse, og ha en helhetlig, felles innsats for å bedre folkehelsen.** Det skal tenkes helse i alt vi gjør.

Oversiktsdokumentet for folkehelsen i Åsnes viser at kommunen kommer lavere ut enn landsgjennomsnittet på indikatorer som bidrar til systematiske helseforskjeller i befolkningen. Større andel med levekårsutfordringer og lavere utdanningsnivå. Lavere gjennomsnittlig grunnskolepoeng har også vært gjentakende over mange år, men her ser vi nå at situasjonen har endret seg betraktelig. Det er flere barn som bor i lavinntektsfamilier, flere enslige og flere dagligrøykere og overvektige. Befolkningen i Åsnes har lavere forventet levealder, og høyere forekomst av somatisk og psykisk sykdom enn fylkes- og landsgjennomsnitt.

Konkrete resultatmål for å bedre folkehelsen defineres på sektor- og enhetsnivå. Folkehelse er et vidt begrep og omfatter både psykisk og fysisk helse, som igjen påvirkes av en rekke faktorer som kommunen er en sentral beslutningstaker og tilrettelegger for. Alle enhetene i

kommunen skal finne relevante resultatmål, og tiltak, for å bidra til det overordnede målet om god folkehelse. Det kan være alt fra å sikre god vannkvalitet, tilgang til friluftsområder, opplevelse av mestring blant elevene, redusere arbeidsledighet, sikre høy deltagelse i kultur- og idrettsaktiviteter.

Effekt måles samlet ved å se på utvikling av folkehelseprofilen som utarbeides av Folkehelseinstituttet.

Fokusområde brukere:

- *Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassende tjenester.*

Målet om å sikre «gode, moderne og brukertilpassede tjenester» er det samme som tidligere, og i tråd med våre planer om å utvikle effektive tjenester som er tilpasset brukernes behov.

Sektorene og enhetene utarbeider selv mål for tjenestene. Kommunens tjenester er bredt sammensatt og har ulike utfordringer, men det er også noen overbyggende utfordringer som gjelder for alle områdene.

Fokusområde medarbeidere:

- *Åsnes kommune er en organisasjon med motiverte, kompetente og endringsdyktige medarbeidere*

Målene for medarbeidere er knyttet til nærvær og tiltak definert etter medarbeiderundersøkelsen 10-faktor som ble første gang tatt i bruk i 2018. Undersøkelsen er nå gjennomført tre ganger og det foreligger sammenligningstall. Neste medarbeiderundersøkelse gjennomføres høsten 2024.

Sektorer og enheter definerer sine egne fraværs mål ut i fra sin aktuelle situasjon, og det er opp til hver enhet og definere sine satsningsområder ut fra tilbakemeldinger gitt på medarbeiderundersøkelsen. Tiltakene skal inngå i enhetenes HMS-planer for kommende år.

Fokusområde økonomi:

- *Balanse i økonomien for å sikre et forutsigbart handlingsrom*

Langsiktighet og forutsigbarhet i de økonomiske rammene er en forutsetning for å kunne utvikle kommunen til å møte morgendagens behov. Det er derfor svært viktig at tjenestetilbudet tilpasses de ressursene som organisasjonen disponerer.

For å sikre økonomisk forsvarlig drift og bærekraft er det nødvendig med stram økonomi- og budsjettstyring. Dette setter krav til at hver sektor og enhet styrer økonomien i henhold til budsjett. Resultatet skal måles på sektor- og enhetsnivå, og samlet for kommunen.

Åsnes kommune ble sommeren 2021 innmeldt i ROBEK registrert igjen, dette på bakgrunn av Kommuneloven § 28-1 bokstav c og d jfr. kap. 5 i dokumentet. Åsnes kommune må redusere sitt driftsnivå til forventede inntektsnivå – ca. 15 –20 mill.

Overordnet styringskort for 2024:

Fokusområder og mål	Mål 2024
Samfunn	
Folkehelsen i Åsnes kommune har en positiv utvikling	Defineres på tjenestenivå
Brukere	
Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassede tjenester	Defineres på tjenestenivå
Medarbeidere:	
Nærvær i % ⁴	92,5
Tiltak knyttet til medarbeiderundersøkelsen 10-faktor fra 2020. Prioritert faktor: Faktor 5: Mestringsorientert ledelse	Defineres på tjenestenivå
Økonomi	
Budsjett (> 100=overforbruk)	100

⁴ Behandles i AMU møte i november-23.

7.1 Klima

Norge har meldt inn et forsterket klimamål under Parisavtalen. Norges forsterkede klimamål er reduksjon av utslippene med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenlignet med 1990-nivå. Flere av de norske kommunene har vedtatt enda mer ambisiøse klimamål.

Klimatankegangen er viktig for alle Åsnes kommunes enheter, og alle omfattes av tiltak som påvirker miljøet. Kommunen skal bidra i arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser. Dette bl.a. gjennom sin rolle som lokal planmyndighet, eier av bygg og anlegg, grunneier, innkjøper, tjenesteleverandør, politisk aktør og samfunnsutvikler.

Åsnes kommune har ikke utarbeidet noe eget klimabudsjett, men det er utarbeidet en egen handlingsplan klima og miljø (I vedtaksprosess), som sammen med gitte økonomiske rammer innen området, er kommunens styrende verktøy for å bidra til å nå Norges vedtatte klimamål. Klimabudsjettet vil være en naturlig del av kommunens handlingsprogram i fremtiden.

Innenfor gitte rammer i budsjettet vil følgende innsatsområder prioriteres i 2024:

- Aktivt delta i prosjekt Sirkulære Solør
- Energibruk og klimagassutslipp fra egne bygg og anlegg
- Transport (som utøves av kommunen selv eller kommunens ansatte i jobbsammenheng)
- Innkjøp og forbruk
- Vann og avløp
- Informasjon og undervisning
- Arealbruk og transport (i kommunen generelt)
- Avfall
- Landbruk
- Næringsliv, teknologi og sirkulærøkonomi
- Fortsette med utarbeidelse av Kommunedelplan for Energi, Klima og Miljø

7.2 Miljø

Miljøtankegangen er viktig for alle Åsnes kommunes enheter og alle omfattes av tiltak som påvirker miljøet. Kommunen skal aktivt bidra i arbeidet med å redusere utslippene av miljøgifter og redusere miljøfotavtrykkene. Dette bl.a. gjennom sin rolle som lokal planmyndighet, eier av bygg og anlegg, grunneier, innkjøper, tjenesteleverandør, politisk aktør og samfunnsutvikler.

Åsnes kommune har ikke utarbeidet noe eget miljøbudsjett, men det er utarbeidet en egen handlingsplan klima og miljø (I vedtaksprosess), som sammen med gitte økonomiske rammer innen området, er kommunens styrende verktøy for å bidra til å redusere miljøutslipp og miljøfotavtrykkene. Miljøbudsjettet vil være en naturlig del av kommunens handlingsprogram i fremtiden.

Innenfor gitte rammer i budsjettet vil følgende innsatsområder prioriteres i 2024:

- Aktivt delta i prosjekt Sirkulære Solør
- Opprydding av kommunale avfallsplasser med mulig avrenning til vassdrag.
- Bekjempelse av Kjempespringfrø og andre arter på svartelisten som for eksempel villsvin.
- Motorferdsel i utmark begrenses til ett minimum slik at rødlistearter ikke forsvinner.
- Informasjon og undervisning
- Utarbeidelse av kommunedelplan for Energi, Klima og Miljø
- Avfall
- Landbruk
- Vanndirektivet (utsendelse om pålegg om forbedring av private avløpsanlegg)

BÆREKRAFTIG UTVIKLING HAR TRE DIMENSJONER

For å skape bærekraftig utvikling må verden jobbe på tre områder:

1. Klima og miljø
2. Økonomi
3. Sosiale forhold

Dette blir ofte kalt de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling. Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig.

For ikke å bruke opp den eneste kloden vi har, må vi finne løsninger som balanserer belastningen på miljøet med forbruket og økonomien vår, vi må finne bedre måter å fordele ressursene på. Da blir det bærekraftig både for mennesker og miljøet.

Kilde: FN-sambandet

8. Investeringer

Samlet lånegjeld ved inngangen til 2023 er ca. 688 mill. eller kr 88 078 pr. innbygger. Dette er en betydelig lånegjeld. KOSTRA gruppe 1, som Åsnes tilhører, har en lånegjeld på kr 93 502,- pr. innbygger og Innlandet fylket kr 90 178,- pr. innbygger. (Jfr. tabell pkt 4.4). Renter og avdrag gjør store inngrep i kommunens økonomiske handlefrihet jfr. tidligere i dokumentet, og det må alltid vurderes nøye hvilke nye investeringer som skal prioriteres i økonomiplanperioden. Prioritet de neste årene for Åsnes kommune er barnehage- og skolestruktur, VA-prosjekter, tidligere avfallsplasser og rådhuset. Investeringsnivået er høyt i økonomiplanperioden knyttet mot strukturendringer og VA-forbedringer.

Følgende investeringer er prioritert i 2024

- Åsnes barneskole
- Flerbrukshall
- Flobergsjordet, sanering inkl trykkøkingsstasjon
- Rådhuset ENØK-tiltak
- Sanering tidligere avfallsplasser
- Ny barnehage / barnehagestruktur
- Reservevannsløsning Åsnes –Grue

8.1 Startlån for videre utlån, Husbanken

Startlån er et finansielt virkemiddel for at så mange som mulig av kommunenes innbyggere skal kunne skaffe seg sin egen bolig. Startlån kan også benyttes som et virkemiddel for at leietakere i kommunale boliger skal kunne etablere seg i egne boliger, og gjennom dette at kommunen på sikt kan bygge ned sin boligportefølje. Det er fortsatt ønskelig å fokusere på barnefamilier i arbeidet med startlån. Dette ved at startlån brukes til kjøp av ny bolig, kjøp av sin kommunale bolig og i noen tilfeller refinansiering av gjeld dersom barnefamilien står i fare for å miste sin bolig. Det skal også være fokus på beboere i kommunale boliger for å få en bedre rullering på disse, samt å løfte vanskeligstilte familier ut av situasjon.

I tillegg må det gjøres en vurdering i forhold til eldre, og målet om å kunne bo trygt hjemme, og flyktninger som har bodd i Åsnes over en periode. I denne gruppen ser vi at det er flere som ønsker å bosette seg fast i kommunen da de har fått jobb og er ferdige med introduksjonsprogrammet. Hvis disse to gruppene også skal prioriteres må rammene økes. Dette mener kommunedirektøren er en politisk diskusjon som må forankres før en eventuell økning av låneopptak settes inn i budsjettet.

Tidligere oppsatt ramme med 15 mill årlig videreføres, men det finnes ubrukte midler fra tidligere år som også kan disponeres. Det godkjennes derfor utlån på inntil 20 mill i 2024.

8.2 Egenkapitalinnskudd KLP

Årlig betales egenkapitalinnskudd til KLP. Innskuddet (kjøp av aksjer/andeler) kan ikke lånefinansieres eller finansieres ved bruk av mva. kompensasjon. Det må derfor påses at det finnes frie inntekter i investeringsregnskapet i form av salgsinntekter eller bruk av fonds til denne investeringen.

8.3 Egenkapitalinnskudd Indigo IKT IKS

Åsnes kommune har som intensjon å bli en del av Indigo IKT IKS fra 1.1.24. I denne forbindelsen må kommunen gjøre et egenkapitalinnskudd i selskapet - eierskap. Indigo IKT IKS søker å drifte løsningene til kommunene så enkelt og kostnadseffektivt som mulig. Det er viktig at alle i samarbeidet, så langt det er mulig, benytter samme felles/like systemer. Dette er viktig for sentrale tjenester som infrastruktur, lagring, autentisering m.m.

8.4 Reservevannløsning mot Åsnes – Grue

Behov for reservevannløsning har ligget i planene i mange år, og kommunen har også mottatt dette som et pålegg fra Mattilsynet. Forprosjektering ble vedtatt og gjennomført i 2023, og videre saksutredningen er i prosess og vil bli lagt frem for kommunestyret i slutten av 2023. Her vil forprosjektrapport, kostnadsestimat og forslag til dekkende Hovedavtale omfattes. Dette er grunnlaget for prosjektbeslutning og videre fremdrift. Se også pkt 8.7.

8.5 Skalbukilen renseanlegg

Pålegg fra fylkesmannen. Hadde oppstart i 2023, og prosjekteringen videreføres i 2024. Gjennomføring vil skje i den kommende økonomiplanperioden med hovedvekt på år 2027. Dette i tråd med vedtatt hovedplan VA, farekartlegging ROS ytre miljø

8.6 Berg-Kvisler renseanlegg

Pålegg fra fylkesmannen. Renseanlegget må fornyes iht. krav i lovverk og miljøhensyn. I hht. hovedplan VA, farekartlegging ROS ytre miljø, (justert ihht. tilbud PRO og prisstigning)

8.7 Sætre, rehabilitering vannledning

En forutsetning for å oppfylle pålegg fra Mattilsynet. Prosjektet vil følge planene til prosjekt reservevannløsningen og vil påbegynnes når reservevannløsningen er (nær) ferdigstilt. Prosjektering høsten 2024 er realistisk. Dette er i tråd med vedtatte hovedplan VA.

8.8 Vannledning Ny jord.

Videreføring av etappe tre på Vestsiden. Vedtatt i kommunestyret 2023. Prosjektering utført i 2023 med realisering av anlegget i 2024.

8.9 Selvavlesende vannmålere

Pilotprosjekt i 2023, 2024 og 2025. Installerer i området Flisa bru, Lauta, Snålroa og Sparbymoene i sammenheng med prosjektet vanntilførsel i disse områdene. Avlesning av vannmålere vil da kunne skje elektronisk.

8.10 Flobergsjordet, sanering og trykkøkingsstasjon

Sanering av vannledning strekningen mellom Ola Hammerstad veg og Snekerbakken inkludert trykkøkingsstasjon. Forutsetning for reservevannforsyning, brannvannsdekning, drikkevannshygiene og leveringssikkerhet i området. Iht hovedplan VA.

8.11 Vannledning Ola Hammerstad veg

Pålegg fra Mattilsynet. Sees i sammenheng med reservevannsløsning og pkt 8.10 og pkt 8.23. Eksisterende støpejernledning er fra 1952 og utgjør en stor risiko i farekartleggingen.

8.12 Skogplanter innlandet, sammenkobling

Brannvannsdekning i området Krokmoen – Sønsterud. Iht hovedplan VA.

8.13 Sanering av asbestrør, Færdervegen 78-84

Sanering av asbestrør vann. Trekking av nytt rør. Dette iht. farekartlegging hovedplan VA. Generelt anbefalt å bytte ut eventuelt trekke nye rør innvendig der dette er mulig.

8.14 Rådhuset

Rådhuset har stått på investeringsplanen i flere år, men har blitt forskjøvet eller prioritert vekk grunnet andre viktigere prosjekt. Investeringen var opprinnelig installasjon av nytt ventilasjonsanlegg på rådhuset. Prosjektering er gjort i 2023 der man i tillegg til ventilasjonsløsning har analysert behovet for ytterligere ENØK tiltak, og ytterligere behov for renovering for å tilfredsstille dagens HMS-krav for de ansatte. Vurderingen er at det vil være kostnadseffektivt å gjøre disse tiltakene i et felles prosjekt som har resultert i et betydelig større omfang, med tilhørende økt investeringsbehov, i f t opprinnelig analyse for kun ventilasjonsløsningen. Anleggene i rådhuset har høy alder, og er ikke tråd med dagens lovkrav og forventninger. Tilbud er innhentet i tråd med LOA og danner grunnlag for investeringsbudsjettet. Det omdannede oppgraderingsprosjektet er lagt inn i investeringsbudsjettet for 2024.

8.15 Energiløsning reguleringsplan Flisa øst (ENØK)

Utrede ny innovativ energiløsning for offentlige bygg i det aktuelle området. Det er mottatt klimasatsmidler til prosjektet. Dersom forstudie viser at prosjektet vil gi ønsket effekt vil man i 2024 starte forprosjektering og reguleringsplanprosess (om behov). Investeringen vil deretter bli realisert i 2025 og 2026, og tall må da legges inn i fremtidig økonomiplan.

8.16 Gatelys

Videreføring av pågående ENØK-tiltak gjennom utskiftning til LED armatur og strømskap for målere. Resulterer i rimeligere drift over tid.

8.17 Ledelinjesystem for svaksynte i Flisa sentrum

Etablering av ledlinjesystem i Flisa sentrum. Behov for/ønske om å starte et investeringsprosjekt for å bygge ut ledlinjer rundt og til viktige funksjoner i Flisa sentrum.

8.18 Grunnerverv og infrastruktur ny utbyggingsområder næring og bolig

Åsnes kommune eier minimalt med arealer for etablering og utvikling av næringslivet og nye boligbyggeområder. For ikke å stoppe utviklingen er man avhengig av nye arealer. Slutføring av kommuneplanens samfunnsdel i 2024 vil gi overordnede føringer for

kommunens strategiske kjøp av nærings- og boligarealer. For sentrumsnære formål vil pågående reguleringsplan RV2 også bidra til at kommune kan tilrettelegge for ytterligere nærings- og boligutvikling. Det er lagt inn en rammebevilgning da det ikke foreligger konkrete oppkjøp p.t.

8.19 IKT oppvekst

PCer til ungdomsskolens 8-trinn, lærere og pedagoger i barnehage og fagsystem til barnevernet.

8.20 IKT diverse

For 2024 vil dette være overgangskostnader til Indigo IKT IKS. I tillegg noen kostnader som prioriteres etter mottatte innspill fra sektor/enhet.

8.21 Åsnes barneskole

Investering i tråd med kommunestyrets vedtak om ny barneskole i Flisa sentrum. Prosjektgruppas arbeid og innstilling ble politisk behandlet i februar 2022, og selve byggeprosjektet er iverksatt nå i 2023. Ny skole forventes klar høsten 2025.

8.22 Åsnes Flerbrukshall

Investering i tråd med kommunestyrets vedtak om tilskudd til bygging av flerbrukshall. Vedtaket indikerer at Åsnes kommune skal bidra med et beløp tilsvarende kostnaden ved bygging av gymsal i forbindelse med Åsnes barneskole. I tillegg til dette er det 25 mill som er budsjettert i prosjektet som inntekter fra spillemidler og mva kompensasjon. Dette er overføringer som ikke vil utbetales av staten før hallen er slutført. Mva kompensasjon mest sannsynlig året etter ferdigstilling, og spillemidler 2-4 år etter dette pga lang saksbehandlingstid. Dette kan medføre at eierne av hallen vil være avhengig av en garanti fra kommunen for dette beløpet. En slik garanti må godkjennes av statsforvalteren og vil bli vurdert opp mot risiko, og om Åsnes kommune er i den stilling av de har muligheter til en slik garanti (kommunenes økonomiske stilling).

8.23 Gang- og sykkelveg Kr. Haugsveg – Ola Hammerstadveg

Fullføring av reguleringsplan Flisa del 4, bygging av ca. 70 meter g/s veg i Flisa sentrum sør/øst. Forskyvning fra tidligere år. Prosjektet samkjøres med sanering av gammel vannledning i samme område.

8.24 Geovekst ny kartlegging

Forpliktende samarbeid mellom flere kommuner i Innlandet, primært på Hedmarks siden. Løpende prosjekt hvor nye innovative og ønskede geografiske løsninger utvikles kontinuerlig.

8.25 Sanering av tidligere avfallsplasser (kun budsjett)

Det forventes antatte kostnader ved opprydding av nedlagte avfallsplasser der kommunen enten er eier eller har inngått avtaler med grunneier om lagring av avfall på deres eiendom.

8.26 Tjenestebiler – kjøp kontra leasing

Det må vurderes kjøp kontra leasing av tjenestebiler. Dette skyldes at leasing av el-biler er vesentlig dyrere enn leasing av diesel/bensin biler, og det gis ikke mva kompensasjon på el-biler. Det er krav om at det offentlige går over til kun el-biler.

8.27 Ny barnehage

De kommunale barnehagene er tildels små enheter, og drives urasjonelt både driftsmessig og økonomisk. Det oppleves lite fleksibilitet og det er stor sårbarhet. Flere av byggene har også omfattende oppgraderingsbehov. Utredningen er slutført, og vil legges frem for kommunestyret rundt årsskiftet. Investeringsbudsjettet hensyntar et vedtak om etablering av en felles sentrumsbarnehage med planstart 2024, og bygging i 2025 og 2026.

8.28 Kommunale barnehager uteområder og bygg (kun budsjett)

Det er kontinuerlig behov for oppgradering av uteområder og bygg ved de kommunale barnehagene. Dette være seg f.eks. vognskur, solavskjerming og arbeidsrom. Utelekeplassene er slitt og mangler utstyr for å tilfredsstille til dagens krav om et godt utelekemiljø. Det er viktig å påpeke at de innkjøp som gjøres er flyttbart med tanke på ny barnehagestruktur.

8.29 Rådhuskinoen kulturhus, avspillingsenhet og kinoprojekter

Rådhuskinoen Flisa sitt digitale tekniske utstyr har passert 10 år, og garantien er utløpet. Det er ikke mulig å få tak i reservedeler til avspillingsenheten for kino. Ny avspillingsenhet er anskaffet i 2023, og i 2024 vil kinoprojekter bli byttet ut. Videreføring av investering i gjeldende økonomiplan.

8.30 Rådhuskinoen kulturhus, motoriserte tautrekk

Det har oppstått et akutt behov for oppgradering av scenetrekkene til lys på scenen i Rådhuskinoen. Den årlig pålagte sceneinspeksjon viser at samtlige sveivtrekk og tautrekk med konstruksjon må skiftes. Dette med bakgrunn i nye regler for alder og dokumentasjon som kreves for å få scenen godkjent. Mye av utstyret er datostemplet 1984/85 og er ikke lenger tillatt brukt. Utover dette er det behov for innkjøp av nytt lysutstyr, da utstyret som er i salen er gammelt og svært ustabilt under drift. Det må også skiftes noe teknisk utstyr i forbindelse med nedstenging av kobbernettet.

8.31 Åsnes sykehjem, oppdateringer og ombygning (kun budsjett)

Enheten har kontinuerlig behov for utskifting av utstyr, senger, madrasser, osv. Bevilgningen må prioriteres av enheten selv ut fra sine ulike behov, og iht. gjeldende regelverk for investeringsutgifter.

8.32 Sektor HOV – digitalisering og velferdsteknologi

Sektoren jobber kontinuerlig med overganger til ny teknologi. For 2024 er det digital hjemmeoppfølging og elektroniske samhandlingsavtaler som er prioritert. Digital hjemmeoppfølging muliggjør at brukeren selv kan utføre målinger, og ansatte kan ha fokus på resultater/oppfølging av disse. Elektroniske samhandlingsavtaler betyr at oppgaver følger brukeren, og blir tilgjengelig for personalgruppe som har ansvar for denne. Dette bidrar til bedre oppfølging (økt kvalitet) og effektiviserer hverdagen for ansatte.

8.33 Åsnes legesenter – inventar og utstyr (kun budsjett)

Avdelingen har kontinuerlig behov for oppgradering og utskiftning av inventar og utstyr. Bevilgningen må prioriteres av avdelingen selv ut fra sine behov, og iht. gjeldende regelverk for investeringsutgifter.

8.34 Generelle investerings prosjekter

Igangsatte prosjekter gjennomføres i tråd med forutsetningene. Åsnes kommune har gått mer og mer over til og ramme-budsjettere på enkelte områder. Dette er på områder hvor det er kontinuerlig behov for utskiftning og videreutvikling. Disse områdene er i forslag til 2024 budsjettet vann og avløp, kommunale bygg/ENØK, kommunale veier, sanering av avfallsplasser, uteområder og bygg for barnehager, Åsnes sykehjem og Åsnes legesenter.

I tillegg gis det årlig en bevilgning til investeringer til Åsnes kirkelige Fellesråd. For 2024 og videre i økonomiplanen opprettholdes tidligere oppsatt beløp med kr 600 000. Fellesrådet må foreta interne prioriteringer for bruken av midlene. Ubrukt beløp tilbakeføres ikke, og fellesrådet kan således overføre beløp til eventuelle større investeringer ved behov. Mottatte investeringsbehov i økonomiplanperioden fra fellesrådet er «Prosjekt grønn kirke og gravplass», Arneberg kirke vinduskarmer og utvendig maling, Gjesåsen kirke tilbygg ved inngang og Åsnes Finnskog kirke innvendig maling. Ønsket er at disse kostandene kommer i tillegg til den årlige bevilgningen, men dette ser vi dessverre ingen muligheter for slik situasjonen for kommunen er. I mottatt innspill fra fellesrådet fremkommer også sjøvarme ved Vermundsjøen, fjernvarme Hof og Hof kapell som aktuelle prosjekter. Budsjettinnspill fra Åsnes kirkelige Fellesråd ligger som vedlegg til Åsnes kommune sitt budsjettdokument.

Det velges å ha fokus på 2024 og 2025 i investeringssammenheng. Flere av forslagene som er fremmet om behov for investeringer utover i planperioden er usikre anslag, og må behandles der etter.

Det er strenge regler for hva som kan posteres i investeringsregnskapet.

Kort oppsummert er dette kravene:

- *Anskaffelsen skal være til varig eie eller bruk av kommunen.*
- *Anskaffelseskostnaden må være på minimum kr 100 000*
- *Økonomisk levetid på anskaffelsen må være på minst tre år*
- *Vedlikehold er alltid drift, mens påkostning / standardheving kan føres i investering dersom de andre kravene er oppfylt.*

Åsnes kommune hadde brutto investeringsutgifter i 2022 (eks startlån) på til sammen 27,695 mill. (avrundinger i tabell).

9. Politikk, administrasjon og interkommunalt samarbeid

Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassede tjenester.

Dette er et overordnet mål både for politikere og administrasjon i Åsnes kommune.

Det foregår en kontinuerlig prioritering mellom de ulike tjenesteområdene. Under vises fordelingen av netto driftsutgifter i prosent av de totale netto driftsutgiftene over flere år.

Område	R-2015	R-2016	R-2017	R-2018	R-2019	R-2020	R-2021	R-2022
Styring og kontroll	1,6	1,7	1,8	1,6	1,8	1,6	1,4	1,4
Administrasjon ⁵	6,0	5,8	5,5	5,0	5,1	4,7	6,4	6,0
Barnehage	8,9	9,1	8,8	8,3	9,0	8,7	9,1	8,7
Grunnskole	18,7	18,6	19,6	18,5	19,1	17,9	19,1	17,8
Helse og omsorg	45,3	45,9	46,6	50,4	50,1	48,8	54,0	51,9
Sosialtjenesten	5,7	5,9	6,0	5,4	5,4	4,4	5,0	5,3
Barnevern	5,7	6,3	6,2	5,3	4,8	4,1	4,3	5,8
Vann, avløp, renovasjon, avfall	0,4	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	0,3	-0,8	0,0
Plan, byggesak og miljø	1,0	1,0	1,2	0,8	0,8	1,0	0,8	0,8
Kultur	2,0	2,5	2,5	2,6	2,4	2,1	2,1	2,4
Kirke	1,6	1,6	1,5	1,4	1,5	1,4	1,4	1,2
Samferdsel	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,2	1,4	1,6
Kommunale boliger	-1,0	-0,9	-2,1	-0,5	0,9	2,3	-0,1	0,5
Næringsforvaltning	0,8	1,0	0,7	0,7	-1,4	-0,1	0,1	0,0
Brann- og ulykkesvern	1,3	1,4	1,2	1,5	1,3	1,2	1,7	1,7

Oversikten viser at fordelingen av de totale ressursene som kommunen har til disposisjon er i stadig endring. Det største området er helse og omsorg etterfulgt av grunnskole. Barnevern har hatt en formidabel endring fra 2021 til 2022.

På helse og omsorg benyttes det i 2022 51,9 % av de totale ressursene i Åsnes kommune. Dette er 7,4 % mer enn Innlandet (44,5 %) og 9,9 % mer enn KOSTRA gruppe 1 (42,0 %). Det nest største området er grunnskole. Her har Åsnes i 2022 benyttet 17,8 % av de totale ressursene. Tallet for Innlandet er 21,4 % og KOSTRA gr.1 23,9 %. Området med høyest stigning i 2022 er barnevern hvor Åsnes benytter 5,8 % av de totale ressursene. Her benytter Innlandet 3,9 % og egen KOSTRA gruppe 3,6 %.

⁵ Inkluderer administrasjon, forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltning og administrasjonslokale (rådhuset)

9.1 Budsjett politisk virksomhet og administrasjon

Oversikten viser den total budsjettammen som er satt opp til politisk virksomhet, administrasjon og landbruks tjenester, og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden. Tallene inneholder deler av utgifter til næringsvirksomhet i form av tilskudd næringshagen, høyskolestiftelsen og handelsenteret Flisa. Utbetalinger etter vedtak i forhold til ÅNUT inngår også, men disse refunderes fra kommuneskogen.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Politisk, stab og landbruk						
Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Basis	36 636	37 322	37 322	38 829	36 736	36 436
Pris- og lønnsvekst			560	0	0	0
Justering						
Netto	36 636	37 322	37 882	38 829	36 736	36 436
Utgiftsøkninger						
Storingsvalg / Kommunevalg				300		300
Kontroll og revisjon			135	135	135	135
Landbrukskontoret			135	135	135	135
Indigo IKT IKS innskudd reservefond/disfond			1 168			
Indigo IKT AS, Åsnes kommune sine driftskostn. i samarb.			6 239	6 239	6 239	6 239
Læringer			600			
Sum økninger i budsjettamme		0	8 277	6 809	6 509	6 809
Utgiftsreduksjoner						
Reduksjon utv.leder			-155	-155	-155	-155
Samarbeider i regionen			-100	-300	-300	-300
Ref Våler kommune, kommuneoverlege			-700	-700	-700	-700
Stilling / oppgaver overført strategi og utvikling			-900	-900	-900	-900
IKT avdelingen avvikles jfr Indigo IKT IKS			-4 200	-4 200	-4 200	-4 200
Leieinntekter Åsnes rådhus			-300			
Redusert sykefravær			-200	-200	-200	-200
Samarbeider interne og eksterne			-775	-1 500	-1 500	-1 500
Sum reduksjoner i budsjettamme		0	-7 330	-7 955	-7 955	-7 955
SUM BUDSJETTAMME		37 322	38 829	36 736	36 436	36 736

9.2 Politikk

Området omfatter all politisk virksomhet, politisk sekretariat, revisjon og kontrollutvalg.

Rammen reduseres med kr 300 000 da det ikke er valg i 2024.

Det er lagt inn midler til kjøp av kontroll- og tilsynstjenester jfr. vedtak i Kontrollutvalgets sak 42/23 i budsjett 2024 – til sammen kr 2 030 000. I tillegg kommer revisjon av legater med kr 50 000.

9.3 Administrasjon

Området omfatter kommunedirektøren, stab og støttefunksjoner; fellesutgifter, HR, IKT/arkiv, økonomi, læringer, folkehelse, kommunikasjon, bilpleie og deler av næring.

9.4 Interkommunalt samarbeid

Åsnes kommune har pågående formelle samarbeid vedrørende barnevern, landbruk, PPT, kommuneoverlege og NAV med nabokommunene. Utgiftene til disse tjenestene føres på de respektive driftsområdene. Åsnes er vertskommune for alle disse samarbeidene bortsett fra landbruk.

I tillegg har det siden høsten 2020 vært sett på flere områder hvor det kan være aktuelt å samarbeide. Vedtak er gjort i forhold til tekniske tjenester mellom Våler og Åsnes. Andre samarbeider som det har vært jobbet med, men som ennå ikke er avklart, er HR-lønn, arkiv og økonomi. I tillegg også ulike samarbeider innenfor helse, omsorg og velferd.

Dette utvikles og etableres gjennom VÅ(G)-samarbeidet.

I tillegg vil Åsnes bli en del av Indigo IKT IKS i løpet av 2024. Dette er et interkommunalt IKT-selskap som drifter, forvalter og utvikler IKT løsninger for syv kommuner i Innlandet. Antall kommuner utvides i 2024 med Åsnes og Våler.

9.4.1 Solør barnevernstjeneste, Åsnes –

Det er vanskelig å forutse eksakt hvor og når barnevernets utgifter inntreffer, i og med at familiers dynamiske livsførsel slår ulikt ut fra år til år. Man vet hva man har bak seg, men ikke hva som kommer. Samtidig er barnevernstjenesten en stor kostnad i alle de tre Solør kommunenes budsjett, og det viktig å kunne gi en så god økonomisk prognose som mulig. Fra 01.01.2022 trådte Barnevernsreformen/ Oppvekstreformen i kraft. Reformen innebar bl.a. endret finansieringsmodell og flytting av ansvar og myndighet fra staten til kommunene.

Solør barnevernstjeneste har gjennom 2023 vært nødt til å benytte seg av plasseringer på institusjon i langt større grad enn tidligere. Budsjettene for 2023 har ikke tatt høyde for alle disse plasseringene. Det er svært bekymringsfullt hvilke konsekvenser dette vil gi. Det jobbes for at plasseringene skal bli så kortvarige som mulig, men det er allikevel viktig at barnets beste og barnets behov er i fokus. Kommunene har dessverre ikke et tiltaksapparat som kan gi tilstrekkelig hjelp til disse ungdommene i hjemkommunen.

Videre ser vi at utgiftene knyttet til fosterhjem fortsatt vil være stabile en del år fremover. Antall fosterhjems plasseringer har gått gradvis ned, men det er få barn som ligger an til å flytte ut av fosterhjemmene sine de nærmeste årene. Dette i forhold til fosterbarnas alder. Det er også noen fosterbarn med store omsorgsbehov, som innebærer en del kostnadskrevende forsterkningstiltak. Det er noen fosterhjem som ligger et godt stykke unna Solør, hvor vi er nødt til å leie inn veiledningstiltak. Dette handler om å gi barnet og fosterhjemmet nødvendig oppfølging rundt utfordringer de strever med.

Kostnader knyttet til hjelpetiltak i hjemmet har også økt de seneste årene. Dette har vært både en ønsket og nødvendig dreining. Det er ønsket å ha fokus på gode hjelpetiltak i hjemmet, og opprettet derfor Familie- og nettverksavdelingen med fire familieveiledere. Det har vært et ønske om å drifte de aller fleste tiltakene selv, uten å måtte kjøpe tjenester utenfra. I tillegg har det i noen tilfeller vært nødt til å kjøpe veiledningstjenester, da det har vært andre behov enn de tjenesten selv har hatt mulighet for yte. Dette har medført økt bruk av ressurser til avlastning for å bistå familier til å opprettholde tilstrekkelige omsorgssituasjoner for barna.

Det er også viktig å påpeke at det i det senere har vært en dreining i loven, på bakgrunn av dommer i EMD og Høyesterett, hvor kommunen ansvarlig gjøres i sterkere grad for å iverksette og bistå med kompenserende tiltak i hjemmet, slik at omsorgssituasjonen blir god nok, og man unngår en omsorgsplassering. Dette er tiltak barneverntjenesten har måttet iverksette i flere hjem og som antas å ville vare over lengre tid.

Barneverntjenesten må også benytte sakkyndige til å utrede en del saker. Dette er kostnadskrevende tiltak. Det er en del komplekse og omfattende saker hvor barneverntjenestens egne undersøkelser og vurderinger ikke strekker til, og hvor man må benytte eksterne fagfolk til å vurdere barnas omsorgssituasjon og foreldres omsorgskompetanse. Dette er ofte knyttet opp til utfordringer rundt barn og/eller foreldrenes psykiske helse.

Andre kostnader som også går inn under posten for hjelpetiltak i hjemmet er tiltak knyttet til ettervern. Aldersgrensen for mottak av ettervern har økt fra 23 år til 25 år, og dette kan også ha en betydning økonomisk. De aller fleste ungdommene barnevernstjenesten har hatt omsorgen for ønsker ettervern etter fylte 18 år.

9.4.2 Landbrukskontor Våler og Åsnes

Kommunene Våler og Åsnes har interkommunalt landbrukskontor med Våler som vertskommune. Kontoret har 7,4 årsverk med ansatte som arbeider innen fagområdene jord- og skogbruk, vilt- og utmarksforvaltning. Primærnæringen betyr mye for Solør-regionen og den er av de aller største i Norge på korn- og potetproduksjon. Til sammen har Åsnes og Våler 145 000 dekar dyrka mark og 1,3 millioner dekar produktiv skog. I tillegg kommer verdifulle utmarksområder.

Oppdraget er kommunal landbruksforvaltning, næringsutvikling og rådgiving.

Landbrukskontoret har lovpålagte oppgaver som vedrører produksjonstilskudd i jordbruket, jordbrukets miljøvirkemidler (Regionalt miljøprogram (RMP), Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)), velferdsordningene i landbruket, juridiske virkemidler, skogbruksoppgaver og førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge. Kontoret er delaktig i kommunenes samfunns- og næringsutviklingsarbeid, herunder plansaker, strategiske næringsplaner og ulike temaplaner (eks. klima- og energiplaner). Det utføres veiledning overfor brukerne når det gjelder de ordninger kontoret forvalter. Landbrukskontoret er involvert i flere utviklingsprosjekter og er i tillegg aktive søkere om tilskudd til å gjennomføre faglige arrangement for næringa. For mer informasjon vises det til [Årsrapport 2022](#)

9.4.3 Pedagogisk psykologisk tjeneste

Kommunene Våler, Åsnes og Grue har inngått samarbeid om felles PP-tjeneste i en vertskommune modell der Åsnes er vertskommune. Oppstart for samarbeidet med Grue var 1. februar 2014, mens Våler ble en del av tjenesten fra august 2021. PP-tjenesten tilhører enheten Familiens hus i sektor oppvekst, og har 7,05 årsverk.

PP-tjenesten skal bidra til at barn, ungdom og voksne med særskilte behov får opplæring i samsvar med evner og forutsetninger. PP-tjenesten skal i samarbeid med andre instanser i kommunene legge vekt på forebyggende arbeid blant barn og unge.

9.4.4 NAV Solør

NAV Solør, et vertskommunesamarbeid mellom Åsnes, Grue og Våler ble etablert og hadde sin oppstart den 1.9.23. Vertskommune for samarbeidet er Åsnes med midlertidig lokaliseringen på Flisa stormarked. Prosessen med å anskaffe permanente lokaler er i gang, og er planlagt gjennomført i løpet av høsten 2023. Her tenkes byggestart eventuelt ombygging fra 01.01.24 og innflytting 01.01.25.

NAV tilhører sektor helse, omsorg og velferd og består nå av 24,8 kommunale årsverk og 13,4 statlige årsverk. NAV Solør har ca. 1500 personer i alderen 18 – 67 år som følges opp på områdene sykefravær, arbeidsavklaringspenger, arbeidssøkere, økonomisk sosialhjelp og gjeldsrådgivning.

Flyktningetjenesten er også en del av NAV. På dette området er det kun Våler og Åsnes som samarbeider. Dette samarbeidet hadde oppstart i 2022. I løpet av 2023 ha NAV flyktningetjeneste for Våler og Åsnes bosatt ca. 130 personer, herav de fleste fra Ukraina.

NAV Solør sin strategi er:

- Vi mobiliserer arbeidskraft i et arbeidsliv i omstilling
- Alle får pengene de har krav på, enkelt og forutsigbart
- Sammen finner vi løsninger med dem som trenger det mest
- Sammen løser vi samfunnsoppdraget

Solør kommunenes kommunevåpen

10. Sektor oppvekst

***Visjon for sektoren:** Alle barn/elever opplever seg verdsatt og inkludert på en måte som fremmer læring, mestring og motivasjon, og opplever ansatte/lærere som styrker læringsaktiviteter med tydelighet, respekt og engasjement.*

Mål: « I Åsnes får de med behov riktig hjelp til riktig tid.»

Sektor for oppvekst består av tjenestene: barnehage, grunnskole, Åsnes opplæringscenter, Familiens hus (helsestasjon, SLT, Solør PPT, barne og familieteam og Solør barnevernstjeneste), Kulturskolen og Tilsynsenheten for fosterhjem.

Oppvekstområdet er fortsatt i omstilling, og denne vil måtte fortsette. Dette fordrer endringsvilje og omstillingsevne i enhetene, som sektorleder opplever at oppvekst har. Med nedgang i barnetall må de ulike områdene innenfor oppvekst fortsatt i 2024, utvikle tjenestene for best mulig å utnytte ressursene. Tjenestene innenfor oppvekst har et sterkt nasjonalt press på økt kvalitet, herunder bl.a. tilpasset opplæring for den enkelte og tidlig innsats for barn og unge.

Forskning viser at barnehager med høy kvalitet er forebyggende, spesielt for risikoutsatte barn. Tilgang til barnehageplasser er en viktig faktor i vår satsing på innbyggerrekruttering. Småbarnsforeldre har behov for barnehageplass etter endt permisjonstid, og det er viktig at kommunen har nok plasser gjennom året slik at folk kommer ut i arbeid igjen. Åsnes kommune valgt å si ja til å bosette flyktninger og det er opprettet asylmottak i kommunen. I et tidlig innsats perspektiv vil det være behov for å etablere tilbud raskt til disse gruppene med barn, og det vil være behov for å ha barnehagekapasitet tilgjengelig gjennom året.

God kvalitet i skolene er en forutsetning for å lykkes med målet om at hver elev skal få realisert sitt potensiale. Det handler om å skape et inkluderende opplæringstilbud som favner bredt. Grunnskolen har stort fokus på innføring av nye læreplaner og arbeidet med å legge om undervisningen i tråd med dette. Fokuset i nye læreplaner er blant annet dybdelæring med færre mål enn tidligere, og tverrfaglig tenkning som skal prege alle fag. Læreplanene beskriver kompetansen elevene skal oppnå. Elevene skal også i større grad få påvirke valg av innhold og metoder i læringen og vurderingen. Kompetanse består av kunnskaper og ferdigheter i kombinasjon. Elevene skal kunne bruke kompetansen sin også utenfor skolen, i livet de lever nå og i en framtid vi ikke kjenner. Åsnes har valgt å bosette flyktninger og det er opprettet asylmottak i kommunen, det er derfor opprettet velkomstklasser ved en barneskole og ved ungdomskolen. Dette er en viktig satsing for å hjelpe de nyankomne elevene inn i norsk grunnskole. Ressursmessig krever tilbudet ca. 4-6 lærere/ansatte.

Kulturskolen vår skal være en kulturell møteplass for elever, foresatte, pedagoger og andre profesjonelle utøvere i samarbeid med andre aktører innenfor skoleverket og kulturlivet. Skal

kulturskolen lykkes i dette må de stadig videreutvikle et større mangfold i tilbudet. Dette for å bedre rekrutteringen av barn og unge. Kulturskolen i dag har utfordringer med små stillingsstørrelser. Et mangfold i ulike tilbud vil være mer oppnåelig med en organisering der man kan rekruttere i større stillingsprosenter. Kulturskolen har i dag dårlige lokaler og ingen egne lokaler, noe som utfordrer organiseringen. Dette vil endres når ny skole tas i bruk.

Åsnes opplæringscenter tilbyr undervisning til de som trenger å fullføre grunnskolen eller forbedre grunnleggende ferdigheter. Opplæringscenteret har hatt en periode med sterk nedgang i elever, og det var planlagt å utrede fremtidig drift og lokalisering i 2022. Flyktningsituasjonen, samt etableringen av ordinært asylmottak ved Hovelsåsen har gitt et økende behov for antall plasser og norsktilbud. Selv om behovet neste år er økende vil sektoren fortsatt vurdere andre lokasjoner for fremtidig drift.

Familiens hus har samorganisert tjenestene helsestasjon, PPT, barneverntjeneste. Familiens Hus er kommunens tverrfaglige kompetansemiljø. Det er en enhet for samordning av kommunale tjenester som i sum, er ment å gi gravide, foreldre og barn et helhetlig, lett tilgjengelig og støttende tjenestetilbud i deres nærmiljø. Det er et sterkt behov for å styrke kapasitet i barne og familieteamet med lavterskel tilbud for familier. Dette ved å styrket teamet med en familieveileder som kan støtte familier i hjemmet. Familiens hus skal være «en dør inn» for familiene og innebære mer tverrfaglig samhandling mellom tjenestene så brukerne opplever et mer helhetlig tjenestetilbud. Målsetting er å fremme trivsel og god helseutvikling, samt forebygge utviklings- og helserelaterte problemer, hos barn, unge og deres foreldre. Helsestasjon økte opp sin kapasitet i 2023 for å imøtekomme behov i forbindelse med etableringen av asylmottak i kommunen. Det er den samme ressurs som er dimensjonert for 2024.

Utviklingsarbeid

Endrings- og utviklingsarbeid er viktig for å utvikle og forbedre tjenestenes praksis og kompetanse. Skole- og barnehagebasert utviklingsarbeid, hvor alle drar i samme retning, har med bakgrunn i forskning størst sannsynlighet for å lykkes.

Barnehagene i Åsnes avsluttet FoU-prosjektet «Kultur for læring» sommeren 2022, som var fylkets satsing innenfor oppvekstfeltet. Dette handlet blant annet om at en samordnet arbeidsform gir best muligheter for å lykkes med målet for prosjektet: *«Barn og unge skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv»*. Selv om FoU-prosjektet «Kultur for læring» har blitt avsluttet, fortsetter barnehagene (og skolene) å jobbe med dette som en arbeidsform og mål i seg selv. Barnehagene skal i større grad jobbe med å bruke data og være forskningsbasert. Satsing i 2024 er videre fokus på de profesjonelle læringsfellesskapene i barnehagen og språk, sammen med det regionale kompetanseutviklingsprosjektet *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*.

Den samordnede innsatsen/arbeidsformen for barn og unges oppvekst vi har etablert gjennom utviklingsarbeidet «Kultur for læring» skal bidra til at:

- faglige resultater i grunnskolen heves
- gjennomstrømmingen i videregående opplæring øker
- viktige aktører i oppvekstfeltet har forpliktende samarbeid

Skolene fortsetter i 2024 med fokus på lokale læreplaner, temaundervisning og implementering av LK20. Det jobbes i profesjonelle læringsfellesskap på tvers av skolene for å utvikle Åsnes skolen. Skolene bruker ressurser på samling på tvers av skolene for å dele praksis og erfaringer. Det er planlagt 4 samlinger våren 2024. Åsnes skolen skal og i 2024 fortsatt ha et sterkt fokus på trygt og godt skolemiljø, sikre det systemiske arbeidet og bygge opp støttesystem innad i skolen.

Laget rundt barna

I skolene og barnehagene i Åsnes skal jobbes det videre i 2024 med det regionale utviklingsarbeidet *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*.

Kompetanseløftet handler om å styrke laget rundt barnet, og bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Kompetanseløftet er en av oppfølgingene knyttet til Meld.St.6 - «Tett på-tidlig innsats og fellesskap i barnehage, skole og sfo».

Kompetanseløftet i Kongsvingerregionen er et felles prosjekt for kommunene og er en del av tilskuddsordningen fra staten til lokal kompetanseutvikling. Prosjektet, hvor Åsnes deltar, bygger på lokale vurderinger av behov for kompetanse og det er etablert tett samarbeid med høgskolen Innlandet v/ Senter for praksisrettet utdanningsforskning. Målet med Kompetanseløftet er jf. Udir at barnehager, skoler, PP- tjenesten og andre i laget rundt barnet og eleven må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap. Dette sammenfaller med mye av intensjonen ved barnevernsreformen som også er en nasjonal initiert reform.

Oppvekstreform

I januar 2022 trådte den nye barnevern/oppvekstreformen i kraft i kommunene i Norge. Barnevernsreformen skal gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, hvor begrepet kjernebarnevern står sentralt. Det ligger en klar føring til kommunens andre tjenester at disse må styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov. Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernsreformen i realiteten også en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. I 2022 og 2023 fordeles halvparten av kompensasjonen etter kommunenes faktiske tiltaksbruk i 2020. Den resterende halvparten fordeles etter kostnadsnøkkelen for barnevern. Kompensasjonen var en overgangsordning, og avsluttes i 2025. Åsnes kommune må innrette seg, styrke faglig kompetanse og vri ressursene mer mot forebygging. Det er en klarere prioritering mot de yngste i et forebyggingsperspektiv. Dette krever omstilling.

Åsnes har foretatt grep organisatorisk ved å samordne forebyggende tjenester for barn, unge og familier ved etableringen av Familiens Hus. Vi har tro på at dette er en riktig samordning for fremtiden. Ved å etablere Familiens Hus har barnevern, helsestasjon, PPT, SLT og barne- og familieteamet store muligheter for samhandling og har klare forventninger med å lykkes med tverrfaglig samhandling, både innad i sektoren, og på tvers av sektorene. Det hadde vært en stor fordel i dette arbeidet at de interkommunale avtalene i barnevern og PP-tjeneste hadde blitt innlemmet under Familiens hus, også helsestasjon. Dette vil kunne lette samarbeidet med den viktige jobben å bygge laget rundt barna.

Oppvekstsektoren må fremover ha fokus på forebyggende tjenester, flere lavterskeltilbud og kompetanseheving for å stå mer rustet til de krevende oppgavene som overføres fra staten, både gjennom barnevern/oppvekstreform og Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkludering.

Begge reformene har mål og forventninger om å lykkes med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling.

God psykisk helse og livskvalitet

Strategien «Mestre heile livet» (2017-2022) gir tydelige signaler om fokus på psykisk helse og sammenheng med oppvekstsvilkår. Strategien viser en stor økning i andelen unge uføre, det gjelder særlig unge menn. Psykiske lidelser er den viktigste årsaken til uførhet for personer under 30 år. Forskning viser at det er sosial ulikhet i opplevelsen av mestring, sosial støtte, stress og ensomhet, og at barn i fattige familier har større risiko for både fysiske og psykiske helseplager. Det er videre klare sammenhenger mellom mobbing og psykiske plager.

Åsnes har høy grad av utenforskap og betydningen av forebygging for psykisk helse er et svært viktig tiltak for vår kommune. Beregninger fra Folkehelseinstituttet viser også at mellom 15 og 20 prosent av barn og unge har så betydelige psykiske plager at det går utover deres daglige fungering. Mange av disse kan sannsynligvis klare seg godt dersom de får tilbud om lavterskelhjelp og tidlig intervensjon. Familiens hus blir en viktig kompetanseressurs og støttetjeneste for barnehage, skole og familier inn i det forebyggende arbeidet for psykisk helse.

Hvordan nå målene ?

Det er mange viktige mål nasjonalt og lokalt og for hvert enkelt barn. Vi skal sikre en kvalitet som gjør at hvert enkelt barn får brukt sine muligheter, og har trygge og gode læringsmiljøer i skole og barnehage. For å nå målene må barnehagene og skolene i Åsnes fortsette arbeidet med å utvikle nye arenaer for økt mestring og læring; alternative læringsarenaer- og metoder. De må fortsette det gode arbeidet og utvikle de profesjonelle læringsfellesskapene. Opplevelsen av tilhørighet og å kunne delta i samfunnet er sentrale faktorer for god psykisk helse og livskvalitet. Barnehager, skoler og arbeidsplasser er de viktigste samfunnsarenaene for å legge til rette for inkludering og deltakelse.

I tillegg vil kompetanseløftet bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna og elevene. Ansatte trenger kompetanse til å kunne forebygge utenforskap, fange opp

utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle. Dette gjelder også for de som har behov for særskilt tilrettelegging. I Åsnes skal barnehager og skoler i 2024 fortsette å bygge kompetanse gjennom arbeidet med utviklingsarbeidet «Kompetanseløftet». Familiens Hus blir en viktig støttespiller i dette arbeidet og må ha en bredde i forebyggingsarbeidet og god fagkompetanse. Familiens hus vil også i 2024 ha fokus på å etablere hensiktsmessig samhandling, samt ha fokus på å sette foreldre støttende tiltak i system og prioritere familieveiledere. Familiens Hus har også prioritert psykologkompetanse i det systemiske og forebyggende arbeidet i 2023.

Sektoren har store krav på seg til kvalitet i tjenestene. Det er krav til mer spisskompetanse og større forventninger til å løse stadig mer komplekse oppgaver overført fra staten, og store forventninger til forebyggende tiltak som gir effekt. Mangfoldet og kompleksiteten har endret seg i befolkningen. Vi har fagkompetanse i våre tjenester, som ser og avdekker utfordringer som barn og unge strever med, men kompetansen kunne med fordel vært bredere med tanke på mangfoldet av utfordringer. For å nå målet om at **i Åsnes får de med behov til riktig hjelp til riktig tid** må vi satse på forebygging, tidlig innsats, riktig kompetanse, samhandling og samarbeid på tvers av tjenester og kommunegrenser.

Prioriteringer 2024

- Trygt og godt skolemiljø – systemgjennomgang og reviderte prosedyrer og rutiner
- Utviklingsarbeid i barnehage, grunnskole og PPT :
 - Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering
 - Profesjonelle læringsfellesskap
 - Implementering av ny læreplan for grunnskolen (LK20), med et særlig fokus på mangfold og inkluderende læringsmiljøer.
 - Inkluderende barnehagemiljø
 - Kulturarbeid Åsnes barneskole
- Handlingsveileder- bedre tverrfaglig innsats- tidlig innsats- Samhandlingsmodell
 - Forebyggende tiltak overfor barn og familier.
 - Foreldrestøttene tiltak i system (ICDP;COS-P)
 - Familieveiledning/familiestøtte i forebyggende perspektiv ved bekymring
- Utarbeide plan for forebyggende arbeid i kommunen – tverrsektoriell
- Sektorplan oppvekst
- Differensierte barnevernstiltak i egen regi.
- Nok kapasitet på barnehageplasser til barn i asylmottak og bosetting av flyktninger

Sektorleder Lena Marin Henriksen

10.1 Budsjett sektor oppvekst

Oversikten viser sektor oppvekst sin totale budsjetttramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Oppvekst						
Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Basis	166 064	166 504	166 504	173 950	167 210	162 697
Pris- og lønnsvekst		0	3 330	0	0	0
Justering						
Netto	166 064	166 504	169 834	173 950	167 210	162 697
Utgiftsøkninger						
Statsbudsjettet, saker med særskilt fordeling			4 241	3 238	3 238	3 238
Skoleadministrasjon, reduserte inntekter fra Våler			250	250	250	250
Barnehageadministrasjon, reduserte inntekter fra Våler vedr samarbeid			250	250	250	250
Tilskudd private barnehager			3 000	3 000	2 000	2 000
Barnevern			1 500	1 500	1 500	1 500
Leie flerbrukshall				300	800	800
Sum økninger i budsjetttramme			9 241	8 238	7 238	7 238
Utgiftsreduksjoner						
Kontorteknisk personale skole				-162	-325	-325
Åsnes barneskole, grunnskole og SFO				-3 800	-6 600	-6 600
Lønnskostnader barnehage					-550	-1 947
Tjenesteharmonisering barnevern			-650	-650	-650	-650
Jara barnehage halvårsdrift i 2024			-1 250	-2 500	-2 500	-2 500
Brukerlisener IKT, overført til Indigo IKT IKS			-800	-800	-800	-800
Redusert sykefravær pga bl.a økt grunnbemanning			-1 900	-1 900	-1 900	-1 900
Samarbeider internt og eksternt			-525	-1 050	-1 050	-1 050
Sum reduksjoner i budsjetttramme			-5 125	-10 862	-14 375	-15 772
SUM BUDSJETTTRAMME			173 950	167 210	162 697	161 300

10.1.1 Administrasjon

Tjenesteområdet omfatter sektorleder og rådgiver oppvekst, tilsynsenheten for de kommunale og private barnehagene og tilsynsføring barnevernstjeneste.

10.2 Barnehage generelt

Barnehagene skal være tilgjengelig for alle barn og uavhengig av foreldrenes økonomi. Barnehagetilbudet finansieres av kommunenes frie inntekter (rammetilskudd og skatteinntekter). Dette betyr at det er kommunene selv som vedtar hvor mye ressurser som skal benytte til tjenesten over sine budsjetter. Dette er dog en sannhet med modifikasjoner i og med at staten har normkrav for bemanning i barnehager.

I foreløpig statsbudsjett for 2024, skal maksimalprisen for barnehage nedjusteres fra 1. august 2023. For Åsnes vil det si at maksprisen for en full barnehageplass, etter denne dato, vil være kr 1 500 pr mnd., mens den for første halvår vil være kr 3 000 pr mnd.

Barnehage er billigere for familier med lav inntekt. Gjennom en inntektsdifferensiert foreldrebetaling får flere mulighet til å benytte tilbud om barnehageplass. Foreldrebetalingen for det første barnet skal maksimalt være 6 % av husholdningenes samlede kapital- og personinntekt, begrenset oppad til maksimalprisen for foreldrebetaling. Det gis også

søskenmoderasjon, der barn nr to får 30 % avslag. For det tredje og eventuelt flere barn, har Stortinget vedtatt gratis barnehageplass fra august 2023. Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpenger. Det er også 20 timers gratis kjernetid pr uke for 2-, 3-, 4-, og 5-åringer, og for barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt. Pr. 1.august 2023 er inntektsgrensen kr 615 590.

Oversikt over antall plasserte barn barnehageåret 2023/2024 er tatt ut fra plassering pr 15.12.2023 for å sikre at barna som starter i løpet av høsten blir med i oversikten. Uttrekket er gjort den 11.10.23. Det vil skje endringer i barnehageåret da flere ønsker plass rett over nyttår, og det vil mest sannsynlig også komme ønsker om plass i løpet av høsten.

Åsnes kommune har tilsynsmyndighet i forhold til både de kommunale og private barnehagene.

10.2.1. Private barnehager

Kommunen gir tilskudd til godkjente private barnehager, og disse skal behandles likeverdig med de kommunale ved tildeling av tilskudd. Tilskuddet er delt i to elementer, driftstilskudd og kapitaltilskudd. Ordinære driftskostnader i de kommunale barnehagene danner grunnlaget for driftstilskuddet. Her inngår også et administrasjonspåslag og et pensjonspåslag fastsatt i forskrift. Kapitaltilskuddet kompenserer for renter og avskrivninger, og gis til alle private barnehager etter nasjonale satser. Utgifter deles på antall barn for å beregne en kostnad pr plass. Driftstilskudd inkludert administrasjonspåslag gis med separate satser til barn over og under tre år. Det er fastsatt i *Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager* at barn under tre år skal vektes 1,8 ganger høyere enn barn over tre år. Inntekt fra foreldrebetaling er derimot den samme for små og store barn, og for kapitaltilskuddet legges det til grunn at kostnadene er uavhengig av barnas alder.

Åsnes kommune yter kommunalt driftstilskudd til de private barnehagene Mosogn (34 barn), Tyristubben (57 barn) og Solør Montessori (32 barn). Det er til sammen 123 barn i de private barnehagene barnehageåret 2023/2024, også i de private barnehagene er det fire barn som starter før årsskifte. Antall barn i private barnehager blir da 127 stykker.

For 2024 er tilskuddet beregnet til 28 mill. Dette er inkludert refusjoner som gis i forhold til redusert foreldrebetaling og spesialundervisning. Utgangspunktet for tallet i 2024 er regnskapsåret 2022. Se forøvrig vedlegg.

10.2.2 Kommunale barnehager

De kommunale barnehagene er Myrsnipa, Sønsterud, Jara og Bashammeren. I de kommunale barnehagene er det for barnehageåret 2023/2024 til sammen 113 barn. Dette er en økning fra forrige barnehageår på seks barn. I tillegg er det fire barn som starter i de kommunale barnehagene før årsskifte. Antall barn blir da 117 stykker.

Utgifter knyttet til barnehagelokalene (kommunale) – vaktmester, renhold, elektrisk energi, olje og kommunale eiendomsavgifter – inngår i rammen til samfunnsutvikling, tekniske tjenester. Tallene er med i KOSTRA rapporteringen på korrekt tjeneste, og SSB sine tall viser kommunenes utgifter på tjenesteområdet.

10.3 Myrsnipa barnehage

Barnehageåret 23/24 har Myrsnipa 41 barn. Dette er en økning fra forrige barnehageår på fire barn. Barnehagen har hvert år stor søkermasse. Myrsnipa er en tre avdelings barnehage godkjent med totalt 55 plasser dersom alle barn er i aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Det prioriteres å bruke skogen mye til alle årstider. I tillegg er barnehagen registrert som en Livsgledebarnehage. Barnehagen samarbeider med Solkroken dagsenter for hjemmeboende med demens. Dette samarbeidet er til stor gjensidig glede for barn og eldre.

10.4 Sønsterud barnehage

Barnehageåret 23/24 har Sønsterud 28 barn. Dette er samme antall som forrige barnehageår. Sønsterud er en utvidet en avdelingsbarnehage for barn i alderen 0-6 år. Barnehagen er godkjent for inntil 30 plasser/barn i aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Det er hvert år mange søkere til Sønsterud i barnehageopptaket. Barnehagen satser på kunstuttrykk, og har mange års erfaring med dette arbeidet.

10.5 Jara barnehage

Barnehageåret 23/24 har Jara 14 barn, noe som er en økning på to barn fra forrige barnehageår. Jara er en to avdelings barnehage, godkjent for 40 plasser for aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Uteområdet til barnehagen er en del av nærmiljøanlegget på Jara, noe som gjør at barnehagen har et spennende og utfordrende utelekemiljø. Barnehagen har følgende visjon: «*Jara barnehage – et godt sted å være for liten og stor. Jara barnehage – en del av den gode barndom*».

10.6 Bashammeren barnehage

Barnehageåret 23/24 har Bashammeren 30 barn. Dette er samme antall som forrige barnehageår. Barnehagen er inndelt i tre avdelinger, og ligger i boligområdet i Bashammeren. Den er godkjent for 60 plasser for barn i alderen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Barnehagen legger vekt på fysisk aktivitet og sunn livsstil. Nærmiljøet til Bashammeren er unikt. Det består av store skogområder med mange muligheter.

10.7 Grunnskole, generelt

Tjenesteområdet omfatter alle tjenester knyttet til grunnskoleopplæring etter Opplæringsloven, også PP- tjenesten som er omtalt tidligere.

Kommunene har ansvaret for å gi innbyggerne i alderen 6-15 år grunnskoleundervisning. Kommunene finansiere ikke undervisningen til elever som går i private eller statlige grunnskoler. Hvert år blir samlet tilskudd til kommunen på landsbasis korrigert for endringen i tallet på elever i private og statlige skoler. Kommunene får trekk i rammetilskuddet (utgifts-utjevningen) knyttet til antall elever i statlige og private skoler (korreksjonsordningen). Korreksjonsordningen omfordeler midler fra kommune med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler. I denne ordningen får kommunene et uttrekk i rammetilskuddet for de elever de har i statlige og private skoler. Etter trekket er gjort, blir det samlede trekket (ca. 3,522 mrd for 2024) tilbakeført til alle

kommuner etter kommunenes andel av utgiftsbehovet/kostnadsnøkkelen. Åsnes blir i 2024 trukket 2,799 mill. i rammeoverføringene i forhold til private skoler.

Utgifter knyttet til de kommunale skolelokalene – vaktmester, renhold, elektrisk energi, olje og kommunale eiendomsavgifter – inngår i rammen til sektor samfunnsutvikling. Tallene er med i KOSTRA rapporteringen på korrekt tjeneste, og SSB sine tall viser kommunenes utgifter på tjenesteområdet.

Befolkningsgrunnlag i målgruppen

Oversikten viser at befolkningsgrunnlaget reduseres for de i skolepliktig alder. Barnekullene har blitt stadig mindre i Åsnes – antall 6-åringer den 1.1.23 var 64 stykk (70 stk i 2018, 57 stk i 2019, 66 stk i 2020, 74 stk 2021 og 47 stk 2022), mens antall 15-åringer var 82 (82 stk i 2018, 72 stk i 2019, 82 stk i 2020, 68 stk i 2021 og 72 stk i 2022). Tabellen viser en nedgang på 124 elever i perioden, men en økning det siste året. Denne økningen skyldes etablering av mottak på Hovelsåsen og mottak av flyktninger.

Folkemengden i Åsnes for aldersgruppen 6-15 år har hatt følgende utvikling de siste årene. Alle tall er pr. 1.1. i året:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gutter	408	408	397	396	380	356	360	350	347	337	317	336
Jenter	388	390	378	374	366	357	352	335	334	338	337	336
SUM	796	798	775	770	746	713	712	685	681	675	654	672

10.8 Flisa skole / SFO

Flisa skole hadde pr.1.9.23, 258 elever. Dette er en økning på 40 elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn, og har to grupper per trinn dette skoleåret. I tillegg er det SFO tilbud for elever i 1.- 4. trinn. SFO tilbudet benyttes av 82 elever inneværende skoleår. Dette er en økning på 10 elever fra forrige skoleår.

10.9 Sønsterud skole / SFO

Sønsterud skole hadde pr.1.9.23, 138 elever. Dette er en økning på seks elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn. I tillegg er det SFO tilbud for elever i 1.- 4. trinn. Dette skoleåret benytter 47 barn SFO tilbudet, og dette er ti flere elever enn forrige skoleår.

10.10 Jara skole

Jara skole hadde pr. 1.9.23, 52 elever. Dette er en nedgang med åtte elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn. Skolen har ikke SFO tilbud.

10.11 Åsnes ungdomsskole / Åsnes svømmehall

Åsnes ungdomsskole hadde pr.1.9.23, 197 elever. Tallet inkluderer mottaksklasse på 11 elever. Dette er en nedgang i antall elever på 16 fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning til ungdomstrinnet, og har i tillegg ansvaret for Åsnes svømmehall.

10.12 Åsnes opplæringscenter

ÅOS gir alle tjenester knyttet til voksenopplæring. Dette er norskopplæring etter Introduksjonsloven, og grunnskoleopplæring og spesialundervisning for voksne etter Opplæringsloven §§4A-1 og 4A-2. Kompetansekartlegging på grunnskolens område, er i sin helhet et kommunalt ansvar, og finansieres fra kommunens ramme. Vi har pr. i dag ingen deltagere på grunnskoleopplæring. Fra 01.08.-24 går voksenopplæringen over til modulbasert opplæring.

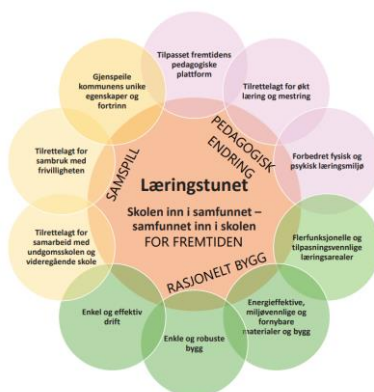
For elever som inngår i ordningen norskopplæring for minoritetsspråklige mottas det statlige tilskudd i tre år. Her må kommunen tilby norskopplæring senest 3 måneder etter ankomst til Norge og 75 timers kurs i samfunnskunnskap om Norge på et språk de forstår godt. Det selges tjenester til Våler og Grue på begge områdene.

Pr.01.10-23 er det 91 fastboende deltagere på ÅOS som bor i Åsnes, Våler og Grue. Antall som skal bosettes i Solør-kommunene i 2024 er enda ikke vedtatt. Det er gjort en lovendring som gir de med kollektiv beskyttelse rett til mer enn 1 år norskopplæring på lik linje med de andre fastboende. ÅOS arrangerer norskprøver, prøve i samfunnskunnskap og statsborgerprøve flere ganger pr. år.

Beboere på Hovelsåsen asylmottak med status som asylsøker har rett og plikt til 175 timer norskopplæring og 25 timer samfunnskunnskap om Norge på et språk de forstår. Antall asylanter med rett og plikt til asylnorsk er 95 personer pr. 01.10.-23..

10.13 Åsnes kulturskole

Åsnes kulturskole tilbyr opplæring i teater, piano, sang, korps- og bandinstrumenter for barn og unge mellom 6 – 19 år. Kulturskolen ønsker å være med på å skape en meningsfylt fritid for barn og unge i kommunen, og er en utmerket arena for mestring. Antall elever ved kulturskolen denne høsten er ca. 120 fordelt på de ulike disiplinene. Dette er samme antall som i fjor. Kulturskolen har hatt en jevn økning av elevantallet de senere årene, og i enkelte disipliner er det venteliste for å få plass.

Grunntankene i ny Åsnes barneskole

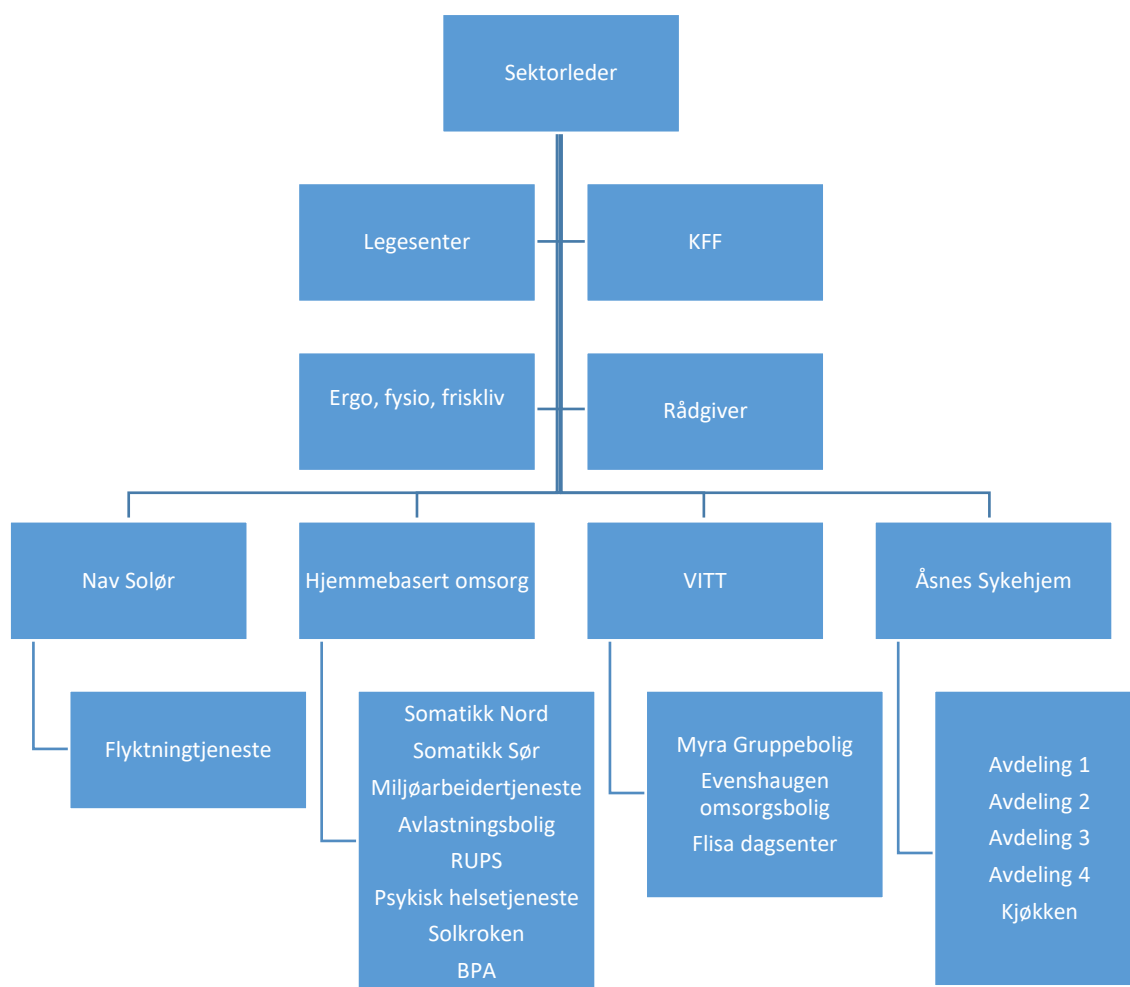

11. Sektor helse, omsorg og velferd

Visjon for sektoren: «Livskvalitet og egenmestring gjennom hele livet»

Sektor helse, omsorg og velferd (HOV) yter tjenester til alle innbyggere i Åsnes fra før fødsel til etter død. Sektoren forvalter over halvparten av kommunens økonomiske ressurser. I det ligger et stort ansvar for å sikre god nok kvalitet, kapasitet, effektivitet og kompetanse i et stadig mer krevende tjenestebilde. Vi er i kontinuerlig prosess med utvikling og tilpasning til nye utfordringer.

Organisering av sektor HOV:

Sektorleders tjenesteområde omfatter overordnet ledelse av alle enheter og avdelinger. Avdelingsledere for Koordinering fag og forvaltning (KFF), Legetjenesten, Ergo-, fysio- og frisklivssentral, rådgiver og enhetsledere rapporterer direkte til sektorleder.

- **Koordinering- fag og forvaltning (KFF)** er kommunens forvaltningsorgan ved tildeling av tjenester. Også KFF erfarer at det er økende andel av innbyggerne som er i behov av tjenester, og at flere enn tidligere har sammensatte utfordringer. Saksbehandling av søknader er spesialisert og krever både helsejuridisk og faglig kompetanse i tillegg til svært god innsikt i kommunens tjenestetilbud. Økende saksmengde og kompleksitet i saker utfordrer både kapasitet og kompetanse.

KFF har veilednings- og koordineringsansvar for de store pasientgruppene innen demens, rus, kreft og rehabilitering og ansvar for barnekoordinatorordningen samt koordineringsansvar for individuell plan. Boligsosialt arbeid med startlån, tildeling av boliger og støttekontaktordningen forvaltes av KFF.

- **Åsnes legesenter**

Fastlegeordningen er under press – nasjonalt og lokalt – og rekruttering av leger er utfordrende. I 2023 har det vært behov for å benytte vikarleger, noe som tilfører ytterligere økonomisk press. Dette forventes også i 2024, men det jobbes kontinuerlig med rekruttering. Tjenesteutvikling, samhandling og oppgavefordeling for å skape robust og stabil legetjeneste som gir trygghet for innbyggerne er fokus. Dette er forankret godt i «Plan for legetjenesten».

- **Ergo/Fysio/Friskliv** er samorganisert, men ikke samlokalisert. Ergoterapitjenesten er lokalisert på Åsnes sykehjem. Frisklivssentralen er sammen med de kommunale fysioterapeutene på Nedre Kjølen bo- og aktivitetshus hvor de har store fine lokaler med behandlingsrom og treningssal. Det ytes også fysioterapitjenester fra lokalene ved Åsnes sykehjem.
- **Frisklivssentralen** er et samarbeid mellom Åsnes og Våler kommune og har en sentral rolle i arbeid med forebygging og tidlig innsats. I 2023 ble Frisklivssentralen godkjent som utviklingssentral som rådgir andre kommuner og deltar i faglig utviklingsarbeid initiert av helsedirektoratet. Tjenesten samarbeider tett med andre kommunale tjenester. Sykefraværsoppfølging for ansatte i Åsnes kommune har også fokus. Det erfares over tid at en investering i Frisklivssentralen gir helsegevinster og dermed behov for færre andre helsetjenester.
- **Rådgiver HOV** ble etablert i 2022 som ledd i organisasjonstilpasning. Funksjonen har ansvar for velferdsteknologisk utvikling, nødvendig systemstøtte på digitale fagsystem sektoren benytter, har plan- og utviklingsoppgaver og bistår avdelings-, enhets- og sektorleder i øvrige saker.
- **Refusjonsordning vedrørende ressurskrevende tjenester** skal bidra til at kommuner med særlig ressurskrevende tjenesteyting til enkeltbrukere/pasienter får refundert deler av kostnadene. Kriteriene skjerpes årlig, og kommunen vil i planperioden få betydelig nedgang i refusjonene på grunn av økt innslagspunkt og bortfall av refusjon når brukere fyller 67 år.

NAV Solør

Nav Solør, et vertskommunesamarbeid mellom Åsnes, Grue og Våler, ble etablert og hadde sin oppstart den 1.9.23. Vertskommunen er Åsnes med midlertidig lokaliseringen på Flisa stormarked. Prosessen med å anskaffe permanente lokaler er i gang, og er planlagt gjennomført i løpet av høsten 2023, med byggestart 01.01.24 og innflytting 01.01.25.

NAV består nå av 24,8 kommunale årsverk og 13,4 statlige årsverk. NAV Solør har ca. 1500 personer i alderen 18 – 67 år vi følger opp på områdene sykefravær, arbeidsavklaringspenger, arbeidssøkere, økonomisk sosialhjelp og gjeldsrådgivning. Flyktningetjenesten er også en del av NAV, på dette området er det kun Våler og Åsnes som samarbeider. Dette samarbeidet hadde oppstart i 2022, og vil i løpet av 2023 ha bosatt ca. 130 personer, herav de fleste fra Ukraina.

NAV Solør sin strategi er:

- Vi mobiliserer arbeidskraft i et arbeidsliv i omstilling
- Alle får pengene de har krav på, enkelt og forutsigbart
- Sammen finner vi løsninger med dem som trenger det mest
- Sammen løser vi samfunnsoppgavene

Enhet for tilpassede tjenester (ViTT) yter tjenester til brukere med nedsatt funksjonsevne og/eller utviklingshemming basert på vedtak fattet av KFF. Det arbeides miljøterapeutisk og fokus er mestring av egen hverdag, god livskvalitet og opplevd egenverd.

Det er en utfordring å ha fagressurser nok til å fylle enkelte av vedtakene, da loven stiller strenge krav til kompetanse som krever høyskoleutdannet personell og personell med fagbrev innen helse- og sosialfag.

Tjenestene ytes ved Myra gruppebolig, Evenshaugen omsorgsbolig, samt hjemmeboende i egne og/ eller kommunale leiligheter. Tjenestene omfatter praktisk bistand, opplæring og helsetjenester i hjemmet.

Flisa dagsenter er lokalisert på Nedre Kjølén bo- og aktivitetshus, og er organisert under ViTT. Dagtilbudet gir et viktig bidrag innenfor de lovpålagte krav om dagtilbud for tjenestemottakere i målgruppen.

Hjemmebasert omsorg (HBO) ble samlet i en enhet i 2020 og rommer hjemmesykepleie, hjemmehjelp, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), dagaktivitet for personer med demens, miljøarbeider-tjeneste, avlastningsbolig og rus- og psykisk helsetjeneste med RUPS. Det er krevende å koordinere og lede en så stor og sammensatt enhet, men sektoren har erfart flere positive effekter av tjenesteutviklingstiltak, velferdsteknologisk satsing og tettere samarbeid mellom ulike tjenester. HBO rustet seg for framtida gjennom ulike tiltak som arbeidsplanlegging og digitale verktøy. Dette gir grunnlag for kvalitet, kontinuitet og økonomisk kontroll i tjenestene.

Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens (Solkroken) er lokalisert på Nedre Kjølén bo- og aktivitetshus. Dette er et viktig steg i omsorgstrappen som, sammen med andre tiltak, bidrar til å utsette behov for institusjonsplass.

Åsnes sykehjem har 73 langtidsplasser og 19 korttidsplasser. Sykehjemmet har egen kjøkkendrift og leverer også mat til hjemmeboende, og drifter «Frøyastua» ved Nedre Kjølén bo- og aktivitetssenter.

Sykehjemmet jobber kontinuerlig med fokus på tidlig innsats, rehabilitering og tilrettelegging av god omsorg. Det erfarer at terskelen for å tildeles institusjonsplass stadig øker. Dette betyr at de som legges inn på institusjon stadig har mer krevende omsorgsbehov som igjen krever ny/endret kompetanse. Vi opplever sterk nedgang i kvalifiserte søkere til ledige sykepleierstillinger, og vurderer tiltak i samarbeid med ansatte og tillitsvalgte for å justere oppgavefordelingen mellom yrkesgruppene for å møte fremtidig mangel på personell i tjenesten.

Åsnes kommune tar imot de aller fleste utskrivningsklare pasientene fra sykehus uten å måtte betale overliggedøgn. Noen tilfeller er det hvert år, men det jobbes kontinuerlig for å redusere dette behovet.

Psykisk helse- og rustjeneste

Samtaletjenesten er lokalisert på Sparbyhuset mens RUPS (Heldøgns bemannet botilbud) for mennesker med psykisk helse og/eller rusproblemer har 8 boenheter. Tjenestene er nå innlemmet i HBO.

Det er markant økning i antall brukere av tjenesten de siste årene og også her meldes det om økende kompleksitet og alvorlighetsgrad i brukernes helseutfordringer. Åsnes kommune har pr. nå ingen psykologressurs tilgjengelig for voksne, men det vurderes alternative løsninger for dette på sikt. Det er ikke avsatt midler til kommunepsykolog i planperioden.

Muligheter, mål og utfordringer for sektoren:

- Helsepersonell-kommisjonens konklusjon er at vi vil mangle helsepersonell i fremtiden. Det må jobbes godt med innovativ bemanningsledelse, kompetanse- og rekrutteringsplaner, digitalisering, ny oppgavefordeling og effektiv tjenesteutvikling. Sektor HOV må gjennom omfattende endringsprosesser for å møte fremtiden. Dette krever leverkapasitet og lederkompetanse.
- Tidlig innsats, forebygging og tiltak langt ned i omsorgstrappen må prioriteres for at innbyggerne skal være i stand til selv å ivareta egen helse og hverdag og dermed utsette og forminske behov for tjenester. Folkehelsestatus i Åsnes er krevende.
- Nåværende tjenestenivå er dessverre ikke bærekraftig å videreføre på sikt med aldrende befolkning og økende antall innbyggere med behov for bistand. Retningslinjer for tildeling av helse- og omsorgstjenester i Åsnes kommune må revideres. Vi vil ha fokus på best mulig utnyttelse av interne og eksterne ressurser for å sørge for forsvarlige tjenester til innbyggere, samt utvikle nye samhandlingsarenaer

der frivillig innsats, samarbeid med andre kommuner og alternative løsninger prøves ut.

- Demens blir en av de store utfordringene i fremtiden. Dette vil øke presset på institusjonsplasser og ikke minst hjemmebasert omsorg i tillegg til at pårørende kan få en krevende omsorgsbyrde. Ny demensplan for Åsnes kommune er utarbeidet og sendes på høring.
- Psykisk uhelse er økende og vil kreve prioritering, tjenesteutvikling og omfordeling av ressurser på sikt.
- Det må jobbes for å sikre stabil og robust legedekning i et krevende fastlegemarked
- Gjennomføre tiltak innen de fem satsningsområdene i strategisk plan for HOV:
 - Tiltak for bedret folkehelse; livsstilssykdommer og psykisk uhelse dominerer folkehelseprofilen for Åsnes kommune.
 - Samarbeid med innbyggerne og frivillige organisasjoner (Kommune 3.0)
 - Digitalisering og velferdsteknologi for å effektivisere og etablere mer helhetlige tjenester.
 - Internt og eksternt samarbeid kan være vanskelig å få til i hektiske hverdager, men vil være nøkkelen for å utnytte ressurser og sikre kvalitet
 - Kompetanse; rekruttere og beholde fagpersonell, samt benytte kompetansen på rett måte.
- «Leve hele livet» blir fulgt opp av «Bo trygt hjemme»-reform. Reformen går på tvers av sektorer og fagfelt, og favner hele kommunen.
- Flere av de særlig ressurskrevende brukerne passerer 67 år i planperioden og Åsnes kommune mister dermed retten til refusjon på deler av utgiftene. Ordningens innretning med årlig økning i innslagspunkt som langt overstiger lønns- og prisstigning påfører kommunen økte utgifter.

Sektorleder Siri Brunborg

11.1 Budsjett sektor helse, omsorg og velferd

Oversikten viser sektor helse, omsorg og velferd sin totale budsjettramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Helse , omsorg og velferd						
Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Basis	270 213	271 091	271 091	274 774	272 574	279 024
Pris- og lønnsvekst			8 133	0	0	0
Justerings						
Netto	270 213	271 091	279 224	274 774	272 574	279 024
Utgiftsøkninger						
Åsnes legesenter			5 000	5 000	4 000	4 000
Ressurskrevende tjenester					10 000	10 000
Økt tjenestebehov						
Sum økninger i budsjettramme			5 000	5 000	14 000	14 000
Utgiftsreduksjoner						
"Inn i jobb"			-150	-300	-450	-600
Brukerlisener IKT, overført til Indigo IKT IKS			-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
NAV			-3 300	-3 300	-5 700	-7 900
Redusert sykefravær			-2 400	-2 400	-2 400	-2 400
Innovativ bemanningsledelse, tjenesteharmonisering, velferdsteknologi			-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Samarbeider internt og eksternt			-200	-2 250	-2 250	-2 250
Sum reduksjoner i budsjettramme			-9 450	-11 650	-14 200	-16 550
SUM BUDSJETTRAMME			274 774	272 574	279 024	276 674

11.1.1 Administrasjon

Sektorleder sin stab består av KFF, legetjenesten, ergo- og fysiotjenester og frisklivsentralen. Refusjonsordning vedr ressurskrevende tjenester er en del av administrasjonen. Regjeringens forslag til innslagspunkt i SRT-ordning er 1,608 mill pr bruker, og kompensasjonsgraden holdes uendret på 80 %. Dette er hensyntatt i kommunedirektørens budsjettforslag. Fristen for rapportering er 1.4. året etter regnskapsåret, og disse tallene gjelder da for regnskap 2023.

11.2 NAV – sosiale tjenester og flyktninger

En interkommunal tjeneste bestående av Våler, Åsnes og Grue jfr. tidligere i dokumentet.

11.3 Åsnes sykehjem

Sykehjemmet med sin døgnkontinuerlige drift er en av kommunenes største enheter. Driften er delt inn i fire avdelinger i tillegg til administrasjon og kjøkken.

11.4 Hjemmebasert omsorg

Enheten yter tjenester til brukerne som er hjemmeboende, dette være seg i egen bolig eller omsorgsbolig. HBO er Åsnes kommune sin desidert største enhet i forhold til antall ansatte, og den består av seks ulike områder i tillegg til administrasjon.

11.5 Enhet for tilpassede tjenester (VITT)

VITT har organisert sin enhet med fire hovedområder; Myra, Evenshaugen, hjemmeboende og dagsenter.

Strategisk plan Helse, omsorg og velferd ble vedtatt i Åsnes kommune i 2022.

12. Sektor strategi og utvikling

Lokal samfunnsutvikling handler om å utvikle gode og velfungerende kommuner, der innbyggere, næringsliv og besøkende ønsker å være. Det er mange elementer som har betydning for utvikling av gode lokalsamfunn, som tilgang på arbeid, gode offentlige og private tjenester, bosteder, infrastruktur, kulturopplevelser, friluftsliv og et godt fysisk og sosialt inkluderende nærmiljø. Samfunnsutvikling handler om summen av innsats rettet mot klima og miljø, folkehelse, kompetanse, kultur, ressursforvaltning, samferdsel og næringsutvikling. (Kilde: Regjeringen.no).

Sektor strategi og utvikling (tidligere samfunnsutvikling) har en naturlig sentral rolle i arbeidet med å utvikle fremtidens Åsnes og Solør, og er involvert i mange av de nevnte innsatsene over, som klima og miljø, kompetanse, kultur, ressursforvaltning, samferdsel og næringsutvikling. I tillegg er sektoren ansvarlig for å sikre at en rekke driftsmessige lovpålagte oppgaver gjennomføres innen gitte retningslinjer og direktiver. Oppgavene utføres i all hovedsak gjennom sektorens tre enheter; eiendom, tekniske tjenester og kultur & frivillighet. Det forventes at driftsoppgavene for enhetene eiendom og tekniske tjenester overføres Våler i 2025 i tråd med vedtatt kommunesamarbeid. De sentrale forvaltningsoppgavene vil fortsatt ligge i sektoren etter vertskommunesamarbeidet blir realisert. Sektoren har også oppfølgings- og koordineringsansvar av brann- og feiervesen som fra 01.01.22 ble overført til Midt-Hedmark brann og redningsvesen IKS.

Sektoren er i kontinuerlig omstilling, der fokus rettes mot å redusere driftskostnadene og effektivisere driften. Samtidig skal den skal være innovativ og offensiv i arbeidet med å tilrettelegge og utvikle fremtidens lokalsamfunn. Dette realiseres gjennom sektorens 56 årsverk fordelt på 76 ansatte.

Sektorleder Morten Wenstad

12.1 Budsjett sektor strategi og utvikling

For å utføre lovpålagte tjenester og vedtatte ikke lovpålagte tjenester vil Sektor strategi og utvikling drifte for nærmere 134 millioner i 2024. Over 80 millioner hentes inn som inntekter, i hovedsak via gebyrer innen vann & avløp, og andre tekniske støttetjenester samt husleie. De resterende i underkant av 54 millioner er den gitte budsjetttrammen for sektoren. Sektoren vil i tillegg være ansvarlig for gjennomføring av de fleste investeringsprosjekter, med en ramme på ca. 256 mill. Bygging av Åsnes barneskole og porteføljen på VA-prosjekt er de største investeringene.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Strategi og utvikling						
Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Basis	50 839	52 127	52 127	53 712	49 462	43 647
Pris- og lønnsvekst		0	2 085	0	0	0
Justering						
Netto	50 839	52 127	54 212	53 712	49 462	43 647
Utgiftsøkninger						
Stilling / oppgaver overført fra stab			600	900	900	900
Veivedlikehold			1 000	1 000	1 000	1 000
Midt-Hedmark brann- og redning IKS			600	600	600	600
Sum økninger i budsjetttramme		0	2 200	2 500	2 500	2 500
Utgiftsreduksjoner						
Ressursdimensjonering eiendom inkl ny skole og barnehage			-500	-1 800	-3 750	-3 750
Åsnes barneskole FDV-kostander				-2 250	-4 500	-4 500
Åsnes opplæringscenter					-600	-1 200
Driftskostnader barnehage					-400	-400
Kommunal bygningsmasse				-850	-1 465	-1 465
Åsnes svømmehall, redusert åpningstid			-350	-350	-350	-350
Energieffektivisering (strøm, fjernvarme)			-500	-500	-500	-500
Leie kostnader Flisa stormarked			-700	-700	-700	-700
Samarbeider internt og eksternt			-150	-300	-300	-300
Redusert sykefravær			-400	-400	-400	-400
Brukerlisener IKT, overf til Indigo IKT IKS			-100	-100	-100	-100
Sum reduksjoner i budsjetttramme		0	-2 700	-7 250	-13 065	-13 665
SUM BUDSJETTTRAMME			52 127	53 712	49 462	43 047

12.2 Administrasjon

Tjenesteområdet omfatter sektorleder, controller og administrative støttefunksjon i 20% stilling. Controller funksjonen er en nyopprettet stilling som skal støtte sektorleder med forvaltningsrelaterte oppgaver og kvalitetssikring av kommunenes porteføljeforvaltning. Dette er oppgaver som er overført fra stab til sektoren. I tillegg til lederrollens drift av sektorens enheter, skal også administrasjonen være en av kommunedirektørens sentrale støttespillere i kommunens samfunnsutvikling. I dette ligger fokusområdene strategisk analyse og samfunnsutvikling, porteføljeforvaltning, næringsutvikling og digitalisering. Sektorleder har hatt en 50 % stilling som prosjektleder for Åsnes barneskole i 2023 som reduseres til 10 % i 2024. Høsten 2022 vedtok kommunestyrene i Våler og Åsnes at det skulle iverksettes et vertskommunesamarbeid innen Samfunnsutvikling (Åsnes) og tekniske tjenester (Våler) med Våler som vertskommune. Tilrettelegging for realisering av dette vedtaket har vært sentralt gjennom 2023, og iverksettes i 2024.

12.3 Tekniske tjenester

Enheten Tekniske tjenester med sine 16 ansatte har ansvaret for en betydelig del av kommunens lovpålagte oppgaver, blant annet planarbeid, fradelingssaksbehandling, byggesaksbehandling, og tilsyn/ulovlighetsoppfølging etter Plan – og bygningsloven, ajourføring av kartverk, kart og oppmåling etter Matrikkelloven, forvaltning av eiendomsskatt, oppfølging av forurensning, støy mm. i hht. Forurensningsloven, kontroll av flomverker, snøskuterledkontroll, motorferdsel i utmark mm., samt drift, vedlikehold og oppgradering/nye prosjekter av vann-, avløp-, septik- og renovasjonsløsninger for kommunens innbyggere. I tillegg har enheten ansvar for drift, vedlikehold og oppgradering av kommunale veier, park og friluftsområder. Kommunens oppfølging av lovpålagte oppgaver innen klima og miljø er også et av enhetens ansvarsområder.

Det er utført en grundig kartlegging av både private og kommunalt eide VA-anlegg i Åsnes. Dette er dokumentert i en Hovedplan VA med tilhørende handlingsplan. For å kunne gi innbyggerne kvalitativt gode og forsvarlige vann og avløpsløsninger, viser Hovedplan VA et stort behov for renovering av VA-anlegg de nærmeste årene, helt i tråd med analyser som peker på tilsvarende behov i hele landet. Basert på gode faglige prioriteringer hensyntar budsjettet for 2024 og fireårs-perioden dette. Det vil derfor kreves økte ressurser med prosjektlederkompetanse til å gjennomføre nødvendige investeringsprosjekter. Reguleringsplan for RV-2 forventes realisert i løpet av 2024 som vil resultere i en tydeligere og fremtidsrettet plan for arealutnyttelse av dette avgrensede området.

Budsjettet viser også en ytterligere styrking av kommunens klima og miljøarbeid der kommunen ønsker å sette spesiell fokus på tilsyn og sanering av gamle avfallsplasser.

Det er også utarbeidet en tydeligere strategi og plan for privatisering av veier, i tråd med tiltaksliste ROBEK.

12.4 Eiendom

Enheten Eiendom sine oppgaver er primært drift og vedlikehold av egne formålsbygg, samt kommunale utleieboliger. Enhetens 31,4 årsverk, fordelt på 39 ansatte er i all hovedsak vaktmester- og renholdstjenester.

Tidligere års stramme budsjetter har gitt et betydelig vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg, en utfordring som vil vedvare i 2024. En ambisjon for 2024 er å fortsette å redusere kommunens eiendomsmasse. En betydelig effekt på drift og vedlikehold vil først komme når ny felles barneskole- og eventuell endring av barnehagestruktur er utført. Ambisjonen er imidlertid å opprettholde en viss standard- og redusere noe av vedlikeholdsetterslepet av eksisterende bygningsmasse. Enheten vil i 2024 også vurdere mer kosteffektive løsninger for drift og vedlikehold av kommunens formålsbygg og kommunale utleieboliger, blant annet gjennom potensialet i offentlig privat samarbeid.

Strømprisene for 2024 forventes å ha et nivå som i 2023, og det er budsjettet med en gjennomsnittlig strømpris på 1,5 kr pr kWh. Det har vært stor fokus på ENØK tiltak i 2023, noe som vil bli videreført i 2024. Dette kan være fra enkle mindre kostbare tiltak til mere komplekse løsninger som krever større investeringer. De som har størst effekt, i tillegg til de strukturelle endringer av barnehager og barneskoler er de store formålsbyggene Åsnes

ungdomsskole, Åsnes sykehjem og Flisa rådhus. Disse vil derfor ha størst ENØK-fokus også i 2024.

42.5 Kultur og frivillighet

Enheten på 20 ansatte fordelt på 8,31 årsverk består av kulturadministrasjon og saksbehandling, UKM (ungdommens kulturmønstring), kinodrift og drift av kulturhuset, ungdomshuset, frivillighetskoordinator og bibliotek/servicetorg. Kommunens oppfølging av Landsbyprosjektet, grenderåd, ungdomsråd, BUA, Ferieklubb og Frivilligsentralen er også ansvar som tilligger enheten. I tillegg til å fortsette den gode driften av hele enheten vil det i 2024 settes spesiell fokus på styrking av tjenestetilbud rettet mot ungdom, samt videreutvikling av gode rammebetingelser for frivillighetskoordinators arbeid med Kommune 3.0, i tråd med gitte politiske føringer. Et arbeid som skal gjennomføres på tvers av kommunens sektorer. Utover enhetens «ordinære» tjenestetilbud nevnt over er enheten også involvert i:

- Prosjektet «Gnist» (tidligere Ung4Reg) – prosjekt i folkehelseprogrammet med fokus på ungdomsmedvirkning (samarb. med Våler kommune)
- Prosjektet «Meningsfull fritid» (Bufdir-midler), som gir tilbud om gratis fritidsaktiviteter til barn/unge/familier
- Sommerjobb for ungdom
- Fritidserklæringen «Alle med» og fritidskasse
- Ung inkludering
- Ung i Kongsvingerregionen

12.6 Brann- og feiertjenesten

Brannsjefsmyndigheten har siden 1.oktober 2015 vært delegert til Midt-Hedmark Brann og Redning IKS (MHBR IKS). Fra 1.1.2022 ble Åsnes kommune en del av MHBR IKS, og brannmannskap og feiere ansatt i IKS'et. Mannskap er fortsatt stasjonert på beredskapssenteret, og feiertjenesten har dette som sitt oppmøtested.

12.7 Investeringsprosjekt

Sektor Samfunnsutvikling har en prosjektportefølje på nærmere 241 millioner i 2024 der Åsnes barneskole er det største- og høyest prioriterte prosjektet. Større VA-prosjekt og renoveringsprosjekt av kommunens eiendom ledes også av sektorens egne ressurser eller innleide rådgivere. Viser for øvrig til dokumentets kap.8 og bevilgnings skjema § 5.5 2.ledd.

13. Generelle inntekter og utgifter

Driftsområdet omfatter inntekter fra skatt og rammetilskudd, andre generelle statstilskudd, rente- og avdragsutgifter, renteinntekter fra likviditet, avkastning fra kraftsektoren og tilskudd til kirkelige fellesråd. I tillegg posteres generell bruk og avsetning til fond, og bruk av tidligere års regnskapsmessige overskudd/inndekking av underskudd på dette området. Alt vedrørende årets premieavvik pensjon og amortisering fra tidligere år har eget ansvar på området.

13.1 Netto driftsresultat

For å definere begrepet sunn kommuneøkonomi benytter man bl.a. netto driftsresultat som indikator. Netto driftsresultat er det beløpet kommunene sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgiftene er trukket fra. Målet på en sunn kommuneøkonomi er et netto driftsresultat på minst 1,75 %. Dette er ansett som et nødvendig nivå i forhold til egenfinansiering av investeringer og avsetning/sparing.

Åsnes kommune har, som kjent, over en lang periode ikke klart å oppnå dette resultatet i netto driftsresultat bortsett fra noen enkelt år innimellom. I 2022 var netto driftsresultat negativt med kr 3 674 016,18. Åsnes kommune sliter med at driften og tjenesteproduksjonen er betydelig høyere enn det man har løpende inntekter til. Et omstillingsbehov er fortsatt realiteten, og dette bør ligge på minimum 20 mill. allerede i 2024.

Akkumulert regnskapsmessig merforbruk pr. 31.12.22 er kr 429 455,97.

13.2 Sammensetning fond

Åsnes kommune har følgende midler avsatt på fond pr. 31.12.22:

Fondstype	Beløp
Disposisjonsfond	0
Bundne driftsfond ⁶	14 870 729
Ubundne investeringsfond	0
Bundne investeringsfond ⁷	16 738 246
Sum	31 608 975

13.3 Lånegjeld

Låneopptak til investeringer i 2023 er gjennomført iht. kommunestyrets vedtak; dvs. 108 mill til investering i anleggsmidler og 15 mill til Startlån.

Pr. 27.10.2023 er det bokført ca. 23 mill. i avdrag og ca. 18 mill. i renter på lån. Rentebeløpet omfatter både startlån og kommunenes ordinære låneopptak. Det gjenstår noen forfall i 2023. Avdrag Startlån til Husbanken kommer i tillegg. Disse regnskapsførers i investeringsregnskapet, og er pr. samme dato bokført med ca. 3 mill.

⁶ Selvkost områdene (VAR) og diverse øremerkede prosjektmidler.

⁷ Ekstra ordinære avdrag startlån

14. Obligatoriske oppstillinger

14.1 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 1.ledd

Årsbudsjett 2024, økonomiplan 2024 – 2027

			Økonomiplan			
	Regnskap 2022	Budsjett 2023, oppr.	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1 Rammetilskudd	321 215 843,00	319 150 000	343 650 000	347 160 000	347 551 000	349 836 000
2 Inntekts- og formueskatt	197 662 563,20	188 869 000	202 831 000	202 841 000	202 824 000	202 831 000
3 Eiendomsskatt	19 491 069,68	20 039 000	22 000 000	22 750 000	22 900 000	23 100 000
4 Andre generelle driftsinntekter	16 317 963,99	19 757 000	22 522 000	19 195 000	16 820 000	14 620 000
5 Sum generelle driftsinntekter	554 687 439,87	547 815 000	591 003 000	591 946 000	590 095 000	590 387 000
6 Sum bevilgninger drift, netto	520 025 812,43	502 449 000	546 443 000	531 964 000	531 265 000	523 307 000
7 Avskrivninger	30 612 010,01	29 164 000	29 500 000	31 000 000	35 000 000	36 000 000
8 Sum netto driftsutgifter	550 637 822,44	531 613 000	575 943 000	562 964 000	566 265 000	559 307 000
9 Brutto driftsresultat	4 049 617,43	16 202 000	15 060 000	28 982 000	23 830 000	31 080 000
10 Renteinntekter	2 409 130,96	2 100 000	6 500 000	4 200 000	4 200 000	4 200 000
11 Utbytter	132 718,00	140 000	600 000	600 000	600 000	600 000
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler						
13 Renteutgifter	14 805 738,58	11 776 000	22 847 000	23 577 000	25 607 000	27 434 000
14 Avdrag på lån	26 071 754,00	25 881 000	23 263 000	27 315 000	28 717 000	30 708 000
15 Netto finansutgifter	-38 335 643,62	-35 417 000	-39 010 000	-46 092 000	-49 524 000	-53 342 000
16 Motpost avskrivninger	30 612 010,01	29 164 000	29 500 000	31 000 000	35 000 000	36 000 000
17 Netto driftsresultat	-3 674 016,18	9 949 000	5 550 000	13 890 000	9 306 000	13 738 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering						
19 Avsetning til bundne driftsfond	-2 314 805,06	-968 000				
20 Bruk av bundne driftsfond	8 020 972,44	2 422 000				
21 Avsetninger til disposisjonsfond		-11 403 000	-5 120 000	-13 890 000	-9 306 000	-13 738 000
22 Bruk av disposisjonsfond						
23 Dekning av tidligere års merforbruk	-2 032 151,20		-430 000			
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	3 674 016,18	-9 949 000	-5 550 000	-13 890 000	-9 306 000	-13 738 000
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0,00	0	0	0	0	0

14.2 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 2.ledd

Årsbudsjett 2024, økonomiplan 2024 - 2027

			ØKONOMIPLAN 2024 - 2027			
Sektor / avdeling	Regnskap 2022	Budsjett 2023, opprinnelig	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Politisk	7 703 933,75	7 258 000	7 325 000	7 325 000	7 025 000	7 325 000
Administrasjon	25 095 231,17	25 604 000	26 909 000	24 816 000	24 816 000	24 816 000
Landbruk	3 836 581,00	4 460 000	4 595 000	4 595 000	4 595 000	4 595 000
Oppvekst	166 063 641,85	166 504 000	173 950 000	167 210 000	162 697 000	161 300 000
Helse, omsorg og velferd	270 212 991,73	271 091 000	274 774 000	272 574 000	279 024 000	276 674 000
Strategi og utvikling	50 839 380,40	52 127 000	53 712 000	49 462 000	43 647 000	43 047 000
Kirkelig Fellestjenester	6 700 000,00	6 900 000	7 200 000	7 200 000	7 200 000	7 200 000
Fellestjenester / diverse	-16 132 114,85	-32 949 000	-2 275 000	-1 218 000	2 261 000	-1 650 000
Netto bevilgninger til områdene	514 319 645,05	500 995 000	546 190 000	531 964 000	531 265 000	523 307 000
Nto avsetn/bruk bundne driftsf., sektor	5 706 167,38	1 454 000	253 000	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto (linje)	520 025 812,43	502 449 000	546 443 000	531 964 000	531 265 000	523 307 000

14.3 Noter til driftsbudsjettet 2024

1. Grunnlaget for skatteanslaget og anslått beløp for inntektsutjevning.

Budsjettet bygger på de forutsetninger som ligger til grunn for regjeringen Støre sitt forslag til statsbudsjett for 2024. Kommunen benytter seg av KS sin prognosemodell for beregning av skatt, inntektsutjevning samt rammetilskudd og i tillegg Telemarksforskning sine vurderinger rundet de samme områdene.

Postene er budsjettet slik i 2024:

Skatt på formue og inntekt 202,831 mill.

Inntektsutjevningstilskudd 68,238 mill.

Rammetilskudd 275,412 mill. inkl ordinært skjønn

2. Forventede generelle statstilskudd.

Det er budsjettet med følgende generelle statstilskudd:

Kompensasjon renter og avdrag (Husbanken) 1,290 mill.

Integreringstilskudd fra IMDI 21,232 mill.

14.4 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 1.ledd

Årsbudsjett 2024, økonomiplan 2024 – 2027

			ØKONOMIPLAN			
	R-2022	B-2023, oppr.	B-2024	B-2025	B-2026	B-2027
Investeringer i varige driftsmidler	23 213 428,55	132 395 000	262 816 000	139 885 000	63 126 000	47 194 000
Tilskudd til andres investeringer	1 900 000,00	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Investeringer i aksjer og andeler	2 581 331,00	1 900 000	3 152 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Utlån av egne midler						
Avdrag på lån						
Sum investeringsutgifter	27 694 759,55	134 895 000	266 568 000	142 685 000	65 926 000	49 994 000
Kompensasjon for merverdiavgift	2 591 854,52	19 961 000	42 917 000	16 160 000	6 590 000	2 170 000
Tilskudd fra andre	279 728,57					
Salg av varige driftsmidler	1 992 620,00	2 750 000	120 000 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Salg av finansielle anleggsmidler						
Utdeling fra selskaper						
Mottatte avdrag på utlån						
Bruk av lån	22 521 574,03	112 184 000	103 651 000	124 325 000	57 136 000	45 624 000
Sum investeringsinntekter	27 385 777,12	134 895 000	266 568 000	142 685 000	65 926 000	49 994 000
Videreutlån	16 541 396,46	15 000 000	20 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Bruk av lån til videreutlån	16 541 396,46	15 000 000	20 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	3 777 823,00	4 389 000	4 962 000	5 461 000	5 962 000	6 461 000
Mottatte avdrag på videreutlån	3 574 692,96	3 871 000	4 660 000	4 785 000	4 905 000	5 025 000
Korreksjon tidligere års feil	129 468,11					
Netto utgifter videreutlån	73 661,93	518 000	302 000	676 000	1 057 000	1 436 000
Overføring fra drift						
Avsetninger til bundne investeringsfond						
Bruk av bundne investeringsfond	-73 661,93	-518 000	-302 000	-676 000	-1 057 000	-1 436 000
Avsetning til ubundet investeringsfond						
Bruk av ubundet investeringsfond						
Dekning av tidligere års udekket beløp						
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-73 661,93	-518 000	-302 000	-676 000	-1 057 000	-1 436 000
Fremføring til inndekning i senere år (udekket beløp)	308 982,43	0	0	0	0	0

14.5 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 2.ledd

Årsbudsjett 2023, økonomiplan 2024 - 2027

Navn	Finansiering 2024								
	2024	Lån	Mva	Tilskudd	Salg	Fond	2025	2026	2027
Startlån	15 000 000	15 000 000					15 000 000	15 000 000	15 000 000
Indigo IKT IKS, egenkapitalinnskudd	976 000				976 000				
KLP egenkapitalinnskudd	2 176 000				2 176 000		2 200 000	2 200 000	2 200 000
Reservevannløsning mot Åsnes - Grue	8 471 000	8 471 000							
Brannvannsdekning Sønsterud								3 076 000	
Sønsterud skogskole, brannvannsdekning									2 144 000
Flisa renseanlegg sekundærrensetrinn								1 000 000	8 500 000
Skalbukilen renseanlegg	100 000	100 000					100 000	400 000	5 300 000
Berg-Kvisler renseanlegg	1 345 000	1 345 000					3 285 000	3 300 000	
Sætre, rehabilitering vannledning	4 435 000	4 435 000							
Vannledning Ny jord	1 600 000	1 600 000					1 600 000		
Selvavlesende vannmålere	300 000	300 000					100 000		
Flobergjordet, sanering av strekningen mellom Ola Hammerstads veg og Snekkerbakken, inkl. trykkøkningsstasjon	10 000 000	10 000 000					15 000 000	5 000 000	
Vannledning Ola Hammerstad veg	1 710 000	1 710 000							
Skogplanter innlandet, sammenkobling	270 000	270 000							
Sanering av asbestrør, vann, trekking nytt rør til Færdervegen 78-84	1 300 000	1 300 000							
Sanering av asbestrør, kloakkledning fra Flobergshagen kum 4774 til Flisa RA							100 000	11 400 000	
Sanering asbestrør, vann Bjerkely							3 100 000		
Vannledning Kjølaberget høydebasseng til Kjølakrysset								200 000	14 600 000
Va- diverse (kun budsjett - fordeles)	800 000	800 000					800 000	800 000	800 000
Vedlikeholdsplan bygg ENØK (kun budsjett-fordeles)	750 000		150 000		600 000		750 000	750 000	750 000
Rådhuset, ENØK tiltak	25 000 000		5 000 000		20 000 000				
Energiløsning reguleringsplan Flisa Øst, ENØK	500 000		100 000		400 000				
Åsnes ungdomsskole, oppgradering / ENØK							3 000 000	3 000 000	
Åsnes sykehjem, oppgradering / ENØK							3 000 000	3 000 000	
Gatelys	500 000		100 000		400 000		350 000	200 000	200 000
Etablering av ledlyssystem Flisa sentrum	100 000		20 000		80 000		100 000	100 000	
Grunnerverv og infrastruktur nye utbyggningsområder næring og bolig	1 500 000				1 500 000		5 000 000	5 000 000	5 000 000
IKT sektor oppvekst	1 465 000		293 000		1 172 000		1 000 000	1 000 000	1 000 000
IKT diverse	4 350 000		870 000		3 480 000				
Åsnes barneskole	170 000 000	73 320 000	34 000 000		62 680 000		46 000 000		
Åsnes Flerbrukshall	12 000 000				12 000 000		15 000 000		
G/S KR.Haugsvet - Ola Hammerstadsveg	1 000 000		200 000		800 000				
Geovekst ny kartlegging	200 000				200 000		200 000	200 000	200 000
Kommunale veier, oppgradering (kun budsjett-fordeles)	3 300 000		660 000		2 640 000		1 500 000	1 500 000	1 500 000
Sanering av tidligere avfallsplasser - miljø (kun budsjett - fordeles)	4 000 000		800 000		3 200 000		4 000 000	4 000 000	4 000 000
Tjenestebiler - kjøp kontra leasing	1 500 000		140 000		1 360 000		1 500 000	2 000 000	2 000 000
Skatepark, nærmiljøanlegg Flisa							500 000		
Rådhusplassen, utemøbler							300 000		
Myrmoen, trapp til friområde							850 000		
Ny barnehage for- og hovedprosjekt	1 000 000				1 000 000		14 000 000	14 000 000	
Barnehager, uteområder og bygg (kun budsjett)	500 000		100 000		400 000		500 000		
Rådhuskinoen kulturhus, avspillingsenhet og kinoprojekter	920 000		184 000		736 000				
Rådhuskinoen kulturhus, motoriserte tautrekk HMS-tiltak	2 400 000				2 400 000				
Åsnes sykehjem, oppdatering / ombygning (kun budsjett - fordeles)	500 000		100 000		400 000		500 000	500 000	500 000
HOV - digitalisering og velferdsteknologi	500 000		100 000		400 000		400 000	400 000	400 000
Åsnes legesenter - inventar og utstyr (inkl medisinsk utstyr - kun budsjett)	500 000		100 000		400 000		350 000	300 000	300 000
Åsneshallen, nytt tak							2 000 000	2 000 000	
Åsnes kirkelige fellesråd	600 000				600 000		600 000	600 000	600 000
SUM	281 568 000	118 651 000	42 917 000	0	120 000 000	0	142 685 000	80 926 000	64 994 000

ÅSNES KOMMUNE

14.6 Økonomisk oversikt etter art – drift § 5.6

Årsbudsjett 2024, økonomiplan 2024 – 2027

Settes inn etter vedtak i kommunestyret når alle detaljer foreligger

14.7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser § 5.7

Årsbudsjett 2024, økonomiplan 2024 - 2027

Nivået, og utviklingen, i kommunenes samlede gjeld påvirker kommunens økonomiske handlingsrom. Kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig risiko, og for å sikre at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

I økonomiplanen er det innarbeidet konsekvensen av nye låneopptak som følge av planlagte investeringer. Det er benyttet avdrag iht minimumsnivået som kommuneloven og forskrift setter til avdrag på lån det første året i planperioden. Dette krever at det finnes frie inntekter eller frie fond som kan benyttes til dekning av avdrag i investeringsregnskapet. Noe som er realistisk i 2024. Åsnes kommune har ikke fond til slik bruk, men forventede salgsinntekter i budsjett 2024. For de resterende årene i økonomiplanperioden (2025 – 2027) er det ikke budsjettet med minimumsavdrag.

Gjeld (i hele 1000)	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Gjeld til investeringsformål pr 1.1.	664 668	721 405	804 090	826 373
Låneopptak	80 000	110 000	51 000	45 000
Avdrag	23 263	27 315	28 717	30 708
Sum gjeld til investeringsformål pr 31.12	721 405	804 090	826 373	840 665
Innlån knyttet til Startlån pr. 1.1.	115 824	125 862	135 401	144 439
Låneopptak	15 000	15 000	15 000	15 000
Avdrag	4 962	5 461	5 962	6 461
Sum innlån pr. 31.12	125 862	135 401	144 439	152 978

15.Politisk behandling

Settes inn etter behandling

